

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ


Извештај на независниот ревизор и

Посебни финансиски извештаи

за годината што завршува на 31 декември 2021

Содржина

	Страница
Извештај на независниот ревизор	
Ревидирани посебни финансиски извештаи	
Посебен биланс на успех	1
Посебен извештај за сеопфатна добивка	2
Посебен биланс на состојба	3
Посебен извештај за промените во капиталот и резервите	4 – 7
Посебен извештај за паричниот тек	8 - 9
Белешки кон посебните финансиски извештаи	10 -159



Извештај на
независниот
ревизор



КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје
Ул. „Филип Втори Македонски“ бр.3
Скопје 1000, Република Северна Македонија
+389 (2) 3135 220
mk-office@kpmg.com
kpmg.com/mk

Извештај на независниот ревизор до акционерите на Комерцијална Банка АД Скопје

Извештај за ревизијата на посебните финансиски извештаи

Извршивме ревизија на придружните посебни финансиски извештаи на Комерцијална Банка АД Скопје (“Банката”), како што се прикажани на страните од 1 до 159, кои се состојат од посебниот биланс на состојба на 31 декември 2021 година и посебниот биланс на успех, посебниот извештај за сеопфатна добивка, посебниот извештај за промените во капиталот и резервите и посебниот извештај за паричниот тек за годината тогаш завршена и белешките, кои се состојат од преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на раководството за посебните финансиските извештаи

Раководството на Банката е одговорно за изготвување и реална презентација на овие посебни финансиски извештаи во согласност со регулативата на Народна Банка на Република Северна Македонија, како и за таква интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за да се овозможи изготвување на посебни финансиски извештаи кои се ослободени од материјално значајни грешки, било да се резултат на измама или ненамерно направени грешки.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да искажеме мислење за овие посебни финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Стандардите за ревизија прифатени и објавени во Службен весник на Република Северна Македонија бр. 79 од 11 јуни 2010 година. Овие стандарди изискуваат да се придржуваме на релевантните етички стандарди и да ја планираме и да ја извршиме ревизијата со цел да се здобиеме со разумна увереност дека посебните финансиски извештаи не содржат материјално значајни грешки.

Ревизијата вклучува спроведување на процедури за добивање на ревизорски докази за износите и образложенијата во посебните финансиски извештаи. Избраните процедури зависат од нашите проценки, вклучувајќи ги и оценките на ризиците за значајни грешки во посебните финансиски извештаи како резултат на измама или ненамерно направени грешки. Во проценувањето на овие ризици, ги разгледаваме соодветните интерни контроли воспоставени во Банката за изготвување и реално прикажување на посебните финансиски извештаи со цел да дизајнираме ревизорски процедури соодветни на околностите, но не и за да изразиме мислење за ефикасноста на интерните контроли воспоставени во Банката.

Ревизијата исто така вклучува осврт на користените сметководствени политики и значајните проценки направени од раководството, како и оценка на адекватноста на прикажувањето на информациите во посебните финансиски извештаи.

Ние сме убедени дека ревизорските докази кои ги добивме се достаточни и соодветни за да обезбедат основа за нашето мнение.

Мнение

Според наше мнение, посебните финансиски извештаи реално и објективно ја прикажуваат неконсолидираната финансиска состојба на Банката на 31 декември 2021 година, како и нејзината неконсолидирана финансиска успешност и нејзиниот неконсолидиран паричен тек за годината тогаш завршена, во согласност со регулативата на Народна Банка на Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Годишен извештај за работата на Банката изготвен согласно барањата на член 384(7) од Законот за трговски друштва

Согласно изискувањата на член 34(д) од Законот за ревизија, ние известуваме дека историските финансиски информации обелоденети во годишниот извештај на Банката, изготвен од раководството согласно барањата на член 384(7) од Законот за трговски друштва, се конзистентни во сите материјални аспекти, со посебната годишна сметка на Банката и со финансиските информации обелоденети во ревидираните посебни финансиски извештаи на Банката, на и за годината која завршува на 31 декември 2021 година. Раководството е одговорно за изготвување на посебната годишна сметка на Банката која што беше одобрена од Надзорниот одбор на Банката на 23 февруари 2022 година и за изготвување на годишниот извештај на активностите на Банката, којшто беше одобрен од Надзорниот одбор на Банката на 23 февруари 2022 година.


Скопје, 25 февруари 2022 година

ОВЛАСТЕН РЕВИЗОР
Срѓан Ранѓеловиќ



КПМГ Ревизија ДОО
Управител
Срѓан Ранѓеловиќ





Финансиски
извештаи

ПОСЕБЕН БИЛАНС НА УСПЕХ
за периодот од 1 јануари 2021 до 31 декември 2021

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2021	претходна година 2020
Приходи од камата	2,803,850	2,816,672
Расходи за камата	(349,236)	(397,328)
Нето-приходи/(расходи) од камата	2,454,614	2,419,344
Приходи од провизии и надомести	1,574,425	1,336,817
Расходи за провизии и надомести	(579,571)	(444,601)
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	994,854	892,216
Нето-приходи од тргување	17,359	4,421
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	5,917	5,262
Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики	197,404	165,077
Останати приходи од дејноста	1,723,878	1,830,420
Удел во добивката на придружените друштва	79,103	67,614
	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства и поседна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	(934,594)	(1,369,749)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	(4,932)	(4,399)
Трошоци за вработените	(1,034,683)	(1,024,784)
Амортизација	(194,289)	(174,449)
Останати расходи од дејноста	(800,004)	(743,837)
Удел во загубата на придружените друштва	-	-
Добивка/(загуба) пред оданочување	2,504,627	2,067,136
Данок на добивка	(200,275)	(155,170)
Добивка/(загуба) за финансиската година од непрекинато работење	2,304,352	1,911,966
Добивка/(загуба) од група на средства и обврски кои се чуваат за продажба*	-	-
Добивка/(загуба) за финансиската година	2,304,352	1,911,966
Добивка/(загуба) за финансиската година, којашто им припаѓа на*:		
акционерите на Банката	-	-
неконтролираното учество	-	-
Заработка по акција		
основна заработка по акција (во денари)	1,011	839
разводната заработка по акција (во денари)	1,011	839

* само за консолидираните финансиски извештаи

Белешките кон посебните финансиски извештаи
претставуваат интегрален дел на овие посебни финансиски извештаи.

ПОСЕБЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
за периодот од 1 јануари 2021 до 31 декември 2021

Добивка/(загуба) за финансиската година

Останати добивки/(загуби) во периодот (пред оданочување)

Останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (пред оданочување)

Ревалоризациска резерва за сопственички средства расположливи за продажба

- нереализирани нето-промени во објективната вредност на сопственичките средства расположливи за продажба
- реализирани нето-добивки/(загуби) од сопственичките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Останати резерви

Промени во кредитната способност на Банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност

Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех

Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех

Останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех (пред оданочување)

Ревалоризациска резерва за должнички средства расположливи за продажба

- нереализирани нето-промени во објективната вредност на должничките средства расположливи за продажба
- реализирани нето-добивки/(загуби) од должничките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Билансот на успех
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба

Ревалоризациска резерва за преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања

- ревалоризациска резерва признаена во текот на годината
- намалување на ревалоризациската резерва, рекласификувано во Билансот на успех

Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови

- нереализирани нето-промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови
- реализирани нето-добивки/(загуби) од инструментите за заштита од ризикот од паричните текови, рекласификувани во Билансот на успех

Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење

Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење

Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва коишто не се прикажуваат во Билансот на успех

Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех

Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех

Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех

Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот

Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година

Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година, којашто им припаѓа на*:

акционерите на Банката
неконтролираното учество

* само за консолидираните финансиски извештаи

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2021	претходна година 2020
	2,304,352	1,911,966
	-	-
	-	-
	-	-
	-	-
17	-	-
	-	-
	(2,448)	(2,077)
	-	-
	-	-
	-	-
	-	-
	-	-
	-	-
	-	-
	-	-
	-	-
	-	-
	-	-
24	-	-
	-	-
17	-	-
	(2,448)	(2,077)
	(2,448)	(2,077)
	2,301,904	1,909,889
	-	-
	-	-

Белешките кон посебните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие посебни финансиски извештаи.

ПОСЕБЕН БИЛАНС НА СОСТОЈБА**
на ден 31 декември 2021

	Белешка	во илјади денари		
		тековна година 31.12.2021	претходна година 31.12.2020	претходна година*** 01.01.2020
Актива				
Парични средства и парични еквиваленти	18	57,857,097	49,687,631	-
Средства за тргување	19	119,682	45,113	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	20	350,371	344,455	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	22.1	3,099,033	1,021,080	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	22.2	53,536,121	50,953,838	-
Вложувања во хартии од вредност	23	27,769,924	25,092,022	-
Вложувања во придружени друштва (сметководствено се евидентираат според „методот на главнина“)	24	348,731	324,115	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	30.1	391	390	-
Останати побарувања	25	2,592,032	2,252,833	-
Заложени средства	26	-	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	27	19,298	24,548	-
Нематеријални средства	28	85,353	70,219	-
Недвижности и опрема	29	2,757,379	2,767,334	-
Одложени даночни средства	30.2	-	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за	31	-	-	-
Вкупна актива		148,535,412	132,583,578	-
Обврски				
Обврски за тргување	32	2,623	5,668	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	33	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-	-
Депозити на банките	34.1	341,643	186,134	-
Депозити на други комитенти	34.2	130,736,324	116,587,587	-
Издадени должнички хартии од вредност	35	-	-	-
Обврски по кредити	36	713,536	576,425	-
Субординирани обврски	37	-	-	-
Посебна резерва и резервирања	38	340,635	296,064	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	30.1	100,314	2,466	-
Одложени даночни обврски	30.2	-	-	-
Останати обврски	39	1,466,792	1,030,153	-
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	31	-	-	-
Вкупно обврски		133,701,867	118,684,497	-
Капитал и резерви				
Запишан капитал	40	2,279,067	2,279,067	-
Премии од акции		771,527	771,527	-
Сопствени акции		-	-	-
Други сопственички инструменти		-	-	-
Ревалоризациски резерви		1,069	3,517	-
Останати резерви		9,227,530	8,609,920	-
Задржана добивка/(Акумулирана загуба)		2,554,352	2,235,050	-
Вкупно капитал и резерви, кои припаѓаат на акционерите на Банката		14,833,545	13,899,081	-
Неконтролирано учество*		-	-	-
Вкупно капитал и резерви		14,833,545	13,899,081	-
Вкупно обврски и капитал и резерви		148,535,412	132,583,578	-
Потенцијални обврски	42	21,526,309	20,480,053	-
Потенцијални средства	42	-	61,500	-

* само за консолидираните финансиски извештаи

** овој извештај е познат и како „Извештај за финансиската состојба“

*** оваа колона се пополнува само доколку Банката: ретроактивно применува сметководствена политика, прави ретроактивна корекција на грешка или прави ретроактивна рекласификација на ставки од финансиските извештаи.

Белешките кон посебните финансиски извештаи
претставуваат интегрален дел на овие посебни финансиски извештаи.

Посебните финансиски извештаи се усвоени од страна на Надзорниот одбор на Банката на 23 февруари 2022 година.

Потпишано во име на Комерцијална банка АД Скопје:

д-р Маја Стевкова
Штеријева
Главен финансов директорИлија Илоски
Главен оперативен директорХари Костев
Главен извршен директор

ПОСЕБЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНЕТЕ ВО КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ
за периодот од 1 јануари 2021 до 31 декември 2021

	Капитал				Ревалоризациски резерви				Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на Банката	Неконтролирано учество *	Вкупно капитал и резерви		
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Ревалоризациски резерви за средства расположливи за продажба	Резерви за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите				Ограничена за распределба на акционерите	(Акумулирани загуби)
во илјади денари																		
На 1 јануари 2020 година (претходна година)	2,279,067	771,527	-	-	-	5,594	-	-	-	455,813	-	7,600,838	1,806,756	323,084	-	13,242,679	-	13,242,679
Корекции на почетната состојба																		
На 1 јануари 2020 година (претходна година), коригирано	2,279,067	771,527	-	-	-	5,594	-	-	-	455,813	-	7,600,838	1,806,756	323,084	-	13,242,679	-	13,242,679
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година																		
Добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,911,966	-	-	-	1,911,966	-	1,911,966
Останати добивки/(загуби) во периодот																		
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба																		
должнички инструменти																		
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	-	(2,077)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,077)	-	(2,077)
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
сопственички инструменти																		
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот на парични текови																		

ПОСЕБЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНЕТЕ ВО КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ (продолжение)

за периодот од 1 јануари 2021 до 31 декември 2021

	Капитал				Ревалоризациски резерви				Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на Банката	Неконтролирано учество *	Вкупно капитал и резерви	
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопствени инструменти	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Ревалоризациски резерви за средства расположливи за продажба	Резерви за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите				Ограничена за распределба на акционерите
<i>во илјади денари</i>																	
Промена во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/(обврски) признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промена во кредитната способност на Банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно нереализирани добивки/(загуби) признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	(2,077)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,077)	(2,077)
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	(2,077)	-	-	-	-	-	1,911,966	-	-	-	1,909,889	1,909,889
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите																	
Издадени акции во текот на периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за законска резерва	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	553,269	(553,269)	-	-	-	-	-
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1,253,487)	-	-	-	(1,253,487)	(1,253,487)
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Други промени во капиталот и резервите (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Распределба на задржана добивка - ограничена за распределба на акционерите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	553,269	1,806,756	-	-	-	(1,253,487)	(1,253,487)
На 31 декември 2020 (претходна година)/ 1 јануари 2021 (тековна година)	2,279,067	771,527	-	-	-	3,517	-	-	-	455,813	-	8,154,107	1,911,966	323,084	-	13,899,081	13,899,081

Белешките кон посебните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие посебни финансиски извештаи

ПОСЕБЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНЕТЕ ВО КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ (продолжение)
за периодот од 1 јануари 2021 до 31 декември 2021

	Капитал				Ревалоризациски резерви				Останати резерви			Задржана добивка		(Акумулирани загуби)	Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на Банката	Неконтролирано учество*	Вкупно капитал и резерви	
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Ревалоризациски резерви за средства расположливи за продажба	Резерви за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите					Ограничена за распределба на акционерите
<i>во илјади денари</i>																		
Корекции на почетната состојба																		
На 1 јануари 2021 година (тековна година), коригирано	2,279,067	771,527	-	-	-	3,517	-	-	-	455,813	-	8,154,107	1,911,966	323,084	-	13,899,081	-	13,899,081
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година																		
Добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,304,352	-	-	-	2,304,352	-	2,304,352
Останати добивки/(загуби) во периодот																		
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба																		
<i>должнички инструменти</i>																		
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	-	(2,448)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,448)	-	(2,448)
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>сопственички инструменти</i>																		
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот на парични текови	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ПОСЕБЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНЕТЕ ВО КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ (продолжение)
за периодот од 1 јануари 2021 до 31 декември 2021

	Капитал			Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество*	Вкупно капитал и резерви	
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопствени инструменти	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Ревалоризациски резерви за средства расположливи за продажба	Резерви за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите				Ограничена за распределба на акционерите
<i>во илјади денари</i>																	
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот на нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/(обврски) признаени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во кредитната способност на Банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно нереализирани добивки/(загуби) признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	(2,448)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,448)	(2,448)
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	(2,448)	-	-	-	-	-	-	2,304,352	-	-	-	2,301,904	2,301,904
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите																	
Издадени акции во текот на периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за законска резерва	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	617,610	(294,526)	(323,084)	-	-	-	-
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1,367,440)	-	-	-	(1,367,440)	(1,367,440)
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Други промени во капиталот и резервите (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Распределба на задржана добивка - ограничена за распределба на акционерите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(250,000)	250,000	-	-	-	-
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	617,610	(1,911,966)	(73,084)	-	-	(1,367,440)	(1,367,440)
На 31 декември 2021 (тековна година)	2,279,067	771,527	-	-	-	1,069	-	-	-	455,813	-	8,771,717	2,304,352	250,000	-	14,833,545	14,833,545

Белешките кон посебните финансиски извештаи
претставуваат интегрален дел на овие посебни финансиски извештаи

*само за консолидираните извештаи

ПОСЕБЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИОТ ТЕК
за периодот од 1 јануари 2021 до 31 декември 2021

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2021	претходна година 2020
Паричен тек од основната дејност		
Добивка/(загуба) пред оданочувањето	2,504,627	2,067,136
Коригирана за:		
Неконтролирано учество, вклучено во консолидираниот биланс на успех*		
Амортизацијата на:		
нематеријални средства	15/28 19,057	17,987
недвижности и опрема	15/29 175,232	156,463
Капиталната добивка од:		
продажба на нематеријални средства	-	-
продажба на недвижности и опрема	11 (3,031)	(8,485)
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	11 (444,063)	(1,334,371)
Капиталната загуба од:		
продажба на нематеријални средства	-	-
продажба на недвижности и опрема	16 8,992	-
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	16 -	-
Приходи од камата	6 (2,803,850)	(2,816,672)
Расходи за камата	6 349,236	397,328
Нето-приходи од тргување	8 (23,276)	(9,683)
Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	12	
дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва	3,326,429	3,077,959
ослободена исправка на вредноста и посебна резерва	(2,391,835)	(1,708,210)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	13	
дополнителни загуби поради оштетување	4,932	4,399
ослободени загуби поради оштетување		
Резервирања		
дополнителни резервирања	38 5,532	-
ослободени резервирања	38 (470)	(21,195)
Приходи од дивиденди	11 (22,310)	(22,709)
Удел во добивката/(загубата) на придружените друштва	(79,103)	(67,614)
Останати корекции	(4,030)	(10,587)
Наплатени камати	2,854,957	2,656,424
Платени камати	(363,221)	(456,070)
Добивка од дејноста пред промените во деловната актива (Зголемување)/намалување на деловната актива:	3,113,805	1,922,100
Средства за тргување	(51,977)	161,589
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-
Кредити на и побарувања од банки	(2,182,044)	3,718,031
Кредити на и побарувања од други комитенти	(3,229,476)	(679,402)
Заложени средства	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	125,603	584,550
Задолжителна резерва во странска валута	(769,920)	(377,201)
Задолжителен депозит во НБРСМ според посебни прописи	-	-
Останати побарувања	(369,920)	(304,863)
Одложени даночни средства	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	31 -	-

Белешките кон посебните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие посебни финансиски извештаи

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

ПОСЕБЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИОТ ТЕК (продолжение)
за периодот од 1 јануари 2021 до 31 декември 2021

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2021	претходна година 2020
Зголемување/(намалување) на деловните обврски:		
Обврски за тргување	(3,045)	5,307
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-
Депозити на банки	155,360	(258,452)
Депозити на други комитенти	14,162,491	9,452,840
Останати обврски	436,639	71,184
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	-	-
<u>Нето паричен тек од основната дејност пред оданочувањето</u>	11,387,516	14,295,683
(Платен)/поврат на данок на добивка	(102,428)	(157,377)
Нето паричен тек од основната дејност	11,285,088	14,138,306
Паричен тек од инвестициската дејност		
(Вложувања во хартии од вредност)	(13,539,518)	(21,515,255)
Приливи од продажбата на вложувањата во хартии од вредност	10,906,358	9,649,478
(Одливи за вложувањата во подружници и придружени друштва)	-	-
Приливи од продажбата на вложувањата во подружници и придружени друштва	-	-
(Набавка на нематеријални средства)	(34,191)	(32,209)
Приливи од продажбата на нематеријалните средства	-	-
(Набавка на недвижности и опрема)	(208,180)	(176,555)
Приливи од продажбата на недвижностите и опремата	36,942	15,734
(Одливи за нетековните средства кои се чуваат за продажба)	-	-
Приливи од нетековните средства кои се чуваат за продажба	-	-
(Останати одливи од инвестициската дејност)	-	-
Останати приливи од инвестициската дејност	77,482	55,858
Нето паричен тек од инвестициската дејност	(2,761,107)	(12,002,949)
Паричен тек од финансирањето		
(Отплата на издадените должнички хартии од вредност)	-	-
Приливи од издадените должнички хартии од вредност	-	-
(Отплата на обврските по кредити)	(159,385)	(602,855)
Зголемување на обврските по кредити	296,876	342,912
(Отплата на издадените субординирани обврски)	-	-
Приливи од издадените субординирани обврски	-	-
Приливи од издадените акции/сопственички инструменти во текот на периодот	-	-
(Откуп на сопствени акции)	-	-
Продадени сопствени акции	-	-
(Платени дивиденди)	(1,367,440)	(1,253,487)
(Останати одливи од финансирањето)	-	-
Останати приливи од финансирањето	-	-
<u>Нето паричен тек од финансирањето</u>	(1,229,949)	(1,513,430)
Ефект од исправката на вредноста на паричните средства и паричните еквиваленти	18 141	(496)
Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти	-	-
Нето-зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти	7,294,173	621,431
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари	43,362,302	42,740,871
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	50,656,475	43,362,302

* само за консолидираните финансиски извештаи

Белешките кон посебните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие посебни финансиски извештаи

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

Број на
белешка

Белешка

Вовед

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски

2. Управување со ризици

- 2.1. Кредитен ризик
 - 2.2. Ризик на ликвидност
 - 2.3. Пазарен ризик
 - 2.3.1. Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промените на пазарниот ризик
 - 2.3.2. Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средства за тргување)
 - 2.3.3. Валутен ризик
 - 2.3.4. Останати пазарни ризици
 - 2.4. Оперативен ризик
- 3. Адекватност на капиталот**
- 4. Известување според сегментите**
- 5. Објективна вредност на финансиските средства и обврски**

Биланс на успех

- 6. Нето-приходи (расходи) од камата
- 7. Нето-приходи (расходи) од провизии и надомести
- 8. Нето-приходи од тргување
- 9. Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност
- 10. Нето-приходи (расходи) од курсни разлики
- 11. Останати приходи од дејноста
- 12. Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето основа
- 13. Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа
- 14. Трошоци за вработените
- 15. Амортизација
- 16. Останати расходи од дејноста
- 17. Данок од добивка

Биланс на состојба

Актива

- 18. Парични средства и парични еквиваленти
- 19. Средства за тргување
- 20. Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање
- 21. Дериватни средства чувани за управување со ризик
- 22.1. Кредити на и побарувања од банки
- 22.2. Кредити на и побарувања од други комитенти
- 23. Вложувања во хартии од вредност
- 24. Вложувања во придружени друштва
- 25. Останати побарувања
- 26. Заложени средства
- 27. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања
- 28. Нематеријални средства
- 29. Недвижности и опрема
- 30. Тековни и одложени даночни средства и обврски
- 31. Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

Обврски, капитал и резерви

- 32. Обврски за тргување
- 33. Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање
- 21. Дериватни обврски чувани за управување со ризик
- 34.1. Депозити на банки
- 34.2. Депозити на други комитенти
- 35. Издадени должнички хартии од вредност
- 36. Обврски по кредити
- 37. Субординирани обврски
- 38. Посебна резерва и резервирања
- 39. Одложени даночни обврски
- 39. Останати обврски
- 40. Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување
- 40. Запишан капитал

Други обелоденувања

- 41. Заработка по акција
- 42. Потенцијални обврски и потенцијални средства
- 43. Работи во име и за сметка на трети лица
- 44. Трансакции со поврзаните страни
- 45. Наеми
- 46. Плаќање врз основа на акции
- 47. Настаните после датумот на билансот на состојба

Вовед

а) Општи информации

Комерцијална банка АД Скопје („Банката“) претставува акционерско друштво, со седиште во Република Северна Македонија. Седиштето на Банката е на ул. Орце Николов бр.3, 1000 Скопје. Банката своите активности во Република Северна Македонија ги извршува преку мрежа на филијали и експозитури.

Банката е регистрирана како универзален тип на комерцијална банка, во согласност со македонските закони. Основните активности на Банката се следните:

- Прибирање депозити и други повратни извори на средства;
- Кредитирање во земјата и во странство, вклучувајќи и факторинг и финансирање комерцијални трансакции;
- Издавање и администрирање платежни средства (парични картички, чекови, патнички чекови, меници);
- Менувачки работи;
- Платен промет во земјата и во странство, вклучувајќи купопродажба на девизи;
- Брз трансфер на пари;
- Издавање платежни гаранции, авали и други форми на обезбедување;
- Знајмување сефови, остава и депо;
- Тргување со инструменти на пазарот на пари;
- Тргување со девизни средства;
- Тргување со хартии од вредност;
- Давање услуги на чување на имот на инвестициски и пензиски фондови;
- Чување хартии од вредност за клиенти;
- Посредување во продажба на полиси за осигурување;
- Обработка и анализа на информации за кредитната способност на правни лица;
- Продажба на удели во инвестициони фондови;
- Застапување во осигурување;
- Други финансиски услуги утврдени со закон што може да ги врши само банка.

Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонската берза на хартии од вредност и истите се тргуваат на посебниот подсегмент Супер котација. Исто така, акцијата на Банката е една од десетте акции на компании кои го сочинуваат Македонскиот берзански индекс МБИ-10, а кодот под кој котираат е следниот:

Шифра на хартија од вредност
КМВ (обична акција)

ИСИН број
МККМБС101019

Посебните финансиски извештаи на Банката за годината што заврши на 31 декември 2021 година беа одобрени за издавање од страна на Надзорниот одбор на Банката на 23 февруари 2022 година.

Вовед (продолжение)

б) Основи за изготвување на финансиските извештаи

Стандарди врз основа на кои се подготвени финансиските извештаи

Податоците во финансиските извештаи на Банката се изготвени во согласност со Законот за трговски друштва („Службен весник на РМ“ бр.28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14,138/14, 88/15, 192/15, 6/16, 30/16, 61/16, 64/18,120/18 и „Службен весник на РСМ“ бр. 290/20 и 215/21), Законот за банки („Службен весник на РМ“ бр. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15, 190/16, 7/19 и „Службен весник на РСМ“ бр. 101/19 и 122/21), подзаконската регулатива пропишана од страна на Народната банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст „НБРСМ“), како и во согласност со Одлуката за методологија за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиски извештаи (во понатамошниот текст „Методологија“) („Службен весник на РМ“ 83/17) и Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките и белешките кон тие извештаи („Службен весник на РМ“ бр. 83/17 и 149/18), пропишани од страна на НБРСМ.

Стандарди кои се објавени, а сè уште не се во примена

На датумот кога овие финансиски извештаи беа авторизирани за издавање од страна на Управниот одбор на Банката, не постојат објавени стандарди кои сè уште не се во примена.

Презентација на финансиските извештаи

Финансиските извештаи претставуваат посебни финансиски извештаи на Банката. Бидејќи Банката има вложувања во подружница, таа исто така изготвува и консолидирани финансиски извештаи во согласност со Методологијата.

Посебните финансиски извештаи на Банката се прикажани во согласност со формата и содржината на билансните шеми објавени во Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките.

Раководството на Банката го проценува влијанието на новите и промените на регулативата на НБРСМ врз финансиските извештаи, како и барањата за формата и содржината на одредени билансни шеми во согласност со Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките и со барањата на Методологијата.

Презентацијата на финансиските извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија, бара користење најдобри можни процени и разумни претпоставки од страна на раководството на Банката, кои имаат ефекти на презентираниот вредности на средствата и обврските, како и на приходите и расходите настанати во периодот на известување. Овие процени и претпоставки се засновани врз искуство од минатото и други фактори за кои се верува дека се разумни во околностите и чии резултати претставуваат основа за процена на сметководствената вредност на средствата и обврските за кои не се достапни податоци од други извори. Стварните резултати во наредните периоди на известување можат да се разликуваат од проценетите износи.

Процените и претпоставките се разгледуваат на континуирана основа. Ревидираните сметководствени процени се признаваат во периодот во кој процената е ревидирана, ако истата има влијание само на тој период, или пак во периодот на процена и идните периоди, ако ревидираната процена има влијание на двата периода - тековниот и идниот период.

Информациите во однос на критичните процени во примената на сметководствените политики кои имаат најзначаен ефект на износите обелоденети во посебните финансиски извештаи, се наведени во Белешка г).

Посебните финансиски извештаи на Банката се подготвени во согласност со сметководствените политики образложени во Белешката в) кон посебните финансиски извештаи.

Вовед (продолжение)

б) Основи за изготвување на финансиските извештаи (продолжение)

Известувачка и функционална валута

Презентираните финансиски извештаи се искажани во илјади македонски денари. Денарот претставува функционална и известувачка валута на Банката за целите на известувањето до НБРСМ.

в) Значајни сметководствени политики

Сметководствените политики прикажани во продолжение се применувани конзистентно за сите периоди прикажани во овие финансиски извештаи.

Приходи и расходи по основ на камати

Приходите и расходите по основ на камати се признаваат во билансот на успех за сите каматоносни инструменти на пресметковна основа, според амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Методот на ефективна каматна стапка е метод за пресметка на амортизирана набавна вредност на финансиските средства или финансиските обврски преку алокација на приходите од камата и расходите за камата во соодветниот релевантен период. Ефективната каматна стапка е стапка со која се дисконтираат проценетите идни парични приливи или одливи во текот на очекуваниот век на финансискиот инструмент или, каде што е соодветно, за пократок период до нето сметководствената вредност на финансиското средство или финансиската обврска. При пресметката на ефективната каматна стапка, Банката врши процена на паричните текови имајќи ги предвид договорените услови за финансиските инструменти (на пример, опциите за предвремена отплата), но не ги зема предвид идните загуби поради оштетување. Интегрален дел на пресметката на ефективната каматна стапка се и/или платените и наплатените провизии и надоместоци помеѓу договорните страни, трансакционите трошоци, сите други премии или дисконти при одобрување на кредитите, како и пресметани ефекти од модификации направени поради промени на условите во текот на амортизирањето на кредитот, кои се составен дел на ефективната каматна стапка.

Приходи од надоместоци и провизии

Провизиите и надоместоците, со исклучок на надоместоците за одобрување кредити, генерално се признаваат на пресметковна основа во периодот кога се врши услугата. Останатите надоместоци за одобрување кредити се разграничуваат и се амортизираат за времетраењето на кредитот со примена на методата на ефективна каматна стапка.

Приходи од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат кога правото да се добие дивиденда е востановено за сите акционери кои учествуваат во распределбата. Дивидендите се прикажани како дел од нето-приходите од тргување или приходи од дивиденди, во зависност од соодветната класификација на инструментот.

Трансакции во странска валута

Трансакциите настанати во странска валута се искажани во денари со примена на официјалните курсеви на НБРСМ, кои важат на денот на трансакцијата. Средствата и обврските кои гласат на странска валута се искажуваат во денари со примена на официјалните девизни курсеви кои важат на датумот на составувањето на билансот на состојба. Позитивните и негативните курсни разлики кои произлегуваат од претворањето на износите во странска валута, како и во однос на вреднувањето на средствата и обврските во странска валута, се вклучени во билансот на успех во периодот кога тие настануваат.

Вовед (продолжение)**в) Значајни сметководствени политики (продолжение)**

Преземените и потенцијалните обврски деноминирани во странска валута се преведуваат во денари со примена на официјалните девизни курсеви кои важат на датумот на билансот на состојба.

Официјалните курсеви важечки на 31 декември 2021 и 2020 година за евра (ЕУР) и американски долари (УСД) беа како што следува:

	2021	2020
	МКД	МКД
1 ЕУР	61.63	61.69
1 УСД	54.37	50.24

Финансиски средства и финансиски обврски**(i) Признавање и почетно мерење**

Финансиските средства и обврски се признаваат на датумот на порамнување, што го претставува датумот кога средството се испорачува од/на Банката.

Финансиско средство или финансиска обврска почетно се мерат по објективна вредност зголемени за ставки кои не се мерат по објективна вредност преку билансот на успех, трансакционите трошоци кои се директно поврзани со стекнувањето или издавањето.

(ii) Класификација**Финансиски средства**

Финансиско средство е средството коешто е:

- парично средство,
- сопственички инструмент издаден од друго правно лице,
- договорно право да се примат пари или друго финансиско средство од друго лице,
- договорно право да се разменат финансиски инструменти со друго лице според услови коишто се потенцијално поволни за Банката.

Финансиските средства, може да бидат класифицирани во една од следните категории:

- финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност;
- финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка; и
- финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех.

Банката ги класифицира финансиските средства при нивното почетно признавање.

Класификацијата на финансиските средства се врши врз основа на следниве два критериума:

- припадност на финансиското средство во соодветен деловен модел на Банката за управување со финансиски средства, и
- карактеристики на договорните парични тековни на финансиското средство (исполнување на условот на СППИ).

Оцена на деловниот модел на Банката

Оцената на деловниот модел на Банката се врши на ниво на деловен процес, а не по одделен финансиски инструмент. Банката може да има повеќе деловни процеси за управување со финансиски инструменти, при што Банката може да користи и управува одделен вид финансиски инструмент на различни начини, односно еден вид на финансиски инструмент може да се појави во различни деловни процеси на Банката за управување со финансиските инструменти.

Вовед (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Финансиски средства и финансиски обврски (продолжение)

(ii) Класификација (продолжение)

Оцена на деловниот модел на Банката (продолжение)

Оцената на деловниот модел ја врши раководството на Банката, врз основа на релевантни и расположливи екстерни и интерни фактори значајни за начинот на управување со финансиските инструменти.

Оцената на деловниот модел ја врши клучното раководство на Банката, при што ги зема предвид сите релевантни и расположливи податоци за начинот на управување со финансиските инструменти, особено: како се следат успешноста/остварувањата на деловниот модел и како се известува до раководство на Банката; кои се ризиците коишто влијаат на остварувањето на тој деловен модел и како се управува со тие ризици; врз што се темелат наградите на раководството на Банката и сл.

Во зависност од начинот на управување со финансиските средства се идентификуваат три деловни модели, и тоа:

- Деловен модел чувани за наплата на главница и камата,
- Деловен модел чувани за наплата на главница и камата и продажба,
- Деловен модел за управување преку реализација на нивната објективна вредност (т.н. резидуален модел).

Деловен модел - „Чувани за наплата“

Целта на овој деловен модел е да се чува средството (или портфолиото од средства) за да се наплатат договорните парични текови, и средството (или портфолиото) припаѓа во „чувано за наплата“ деловен модел.

Притоа, иако целта на овој деловен модел е да се чува финансиското средство до достасување, доколку се случи одредени финансиски инструменти да се продадат пред нивниот договорен рок на достасување (предвремени продажби), или да се случи нивна модификација, тоа не е директен показател за промената на деловниот модел. Се земаат предвид следниве аспекти при процена на продажбите во моделот „чувано за наплата“, и тоа: историска фреквенција, време и вредност на продажба, причина за продажба (на пр., влошен кредитен ризик на средството, продажба поради концентрација во одделен сегмент согласно одделни лимити за концентрација, продажба поради управување со ликвидноста, продажба поради одредби на регулаторот, продажби по одлука на Банката за кои треба да се документира причината за истата, условите во окружувањето, износот, фреквенциите и сл.)

Деловен модел - „Чувани за наплата и продажба“

Чувањето на финансиските средства за да се постигне одредена цел преку наплата на договорни парични текови и преку продажба на финансиските средства, и средството припаѓа во „Чувано за наплата и продажба“ деловен модел (познат и како ОВОСД деловен модел).

Целта на овој деловен модел се достигнува преку наплата на паричните текови и продажба на финансиските средства, односно целта на овој деловен модел е финансиските средства да се држат поради управување со секојдневни ликвидносни потреби, одржување на одреден профит на принос од камата, поради поврзување на времетраењето на финансиските средства со времетраењето на финансиските обврски (усогласување на рочноста) и слично.

Вовед (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Финансиски средства и финансиски обврски (продолжение)

(ii) Класификација (продолжение)

Оцена на деловниот модел на Банката (продолжение)

Деловен модел – „Објективна вредност преку билансот на успех“

Ако финансиско средство или група на финансиски средства се чуваат со цел тргување и остварување добивка или финансиските средства не може да се вклучат во деловниот модел „Чувани за наплата“ или „Чувани за наплата и продажба“, тогаш истите припаѓаат во деловен модел „објективна вредност преку билансот на успех“ (во понатамошниот текст: ОББУ).

Целта на овој деловен модел е да се управува со финансиските средства преку активно и фреквентно тргување со цел остварување добивка од промените во објективната вредност на средствата. Банката ги управува овие средства со цел реализација на нивната пазарна/објективна вредност и одлуките при управувањето ги носи врз основа на нивната пазарна/објективна вредност. ОББУ е останата т.н. резидуална категорија во која може да се вклучат финансиските инструменти, доколку не припаѓаат на деловен модел „чувано за наплата“ или „чувано за наплата и продажба“.

Анализа на договорните парични текови на инструментот – дали претставуваат единствено плаќање на главница и камата – СППИ

По утврдување на припадноста во одделен деловен модел за управување со финансиските средства, се утврдува дали договорните услови на финансиското средство доведуваат до парични текови, на одредени датуми, кои се само наплати на главница и камата на ненаплатената главница (наречен „СППИ тест“).

СППИ условот единствено може да се разгледува само за должничките финансиски средства.

Главница претставува објективна вредност на финансиското средство при првичното признавање.

Камата претставува надомест за временската вредност на паричниот и кредитниот ризик. Сепак, каматата може да земе предвид и други основни ризици за кредитирање (на пример, ликвидносен ризик), како и трошоци (на пример, трошоци за сервисирање или административни трошоци) поврзани со чување на финансиското средство на одреден временски период, како и профитната маржа.

Анализата дали е исполнет условот на СППИ се прави при почетното признавање на секое/група должничко финансиско средство. Анализата дали е исполнет условот на СППИ се прави врз основа на договорните услови на инструментот и се земаат предвид сите парични текови утврдени во договорот. За оние должнички финансиски средства кои произлегуваат од одреден производ за кој има типизиран договор (или договорни услови) кој се применува за сите одделни побарувања по тој производ, анализата дали е исполнет условот на СППИ се прави на ниво на производ, а не по одделно финансиско средство.

Во случај на измена на договорните парични текови на постоечко финансиско средство, на датумот на изменувањето се оценува/проверува дали е исполнет условот на СППИ со новите изменети договорни услови. Соодветно на добиените резултати, се утврдува дали финансиското средство и понатаму ќе продолжи да се класифицира и да се мери по амортизирана набавна вредност (доколку СППИ условот повторно е исполнет) или пак ќе се утврди дека во понатамошниот животен век финансиското средство ќе треба да се мери по објективна вредност (доколку СППИ условот не е исполнет).

Вовед (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Финансиски средства и финансиски обврски (продолжение)

(ii) Класификација (продолжение)

Анализа на договорните парични текови на инструментот – дали претставуваат единствено плаќање на главница и камата – СППИ (продолжение)

Финансиските средства генерално се поделени на:

- Должнички финансиски средства, и
- Сопственички финансиски средства.

Должнички финансиски средства

Должничките финансиски средства се класифицираат и се мерат во следните категории:

- Финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност,
- Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка,
- Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех.

Финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност

Во оваа категорија Банката ги класифицира финансиските средства кои ги исполнуваат следните критериуми:

- ги управува финансиските средства со цел наплата на договорните парични текови, и
- согласно со договорните услови на средството, исполнет е условот на „единствено отплати на главница и камата“ - СППИ.

Финансиските средства вклучени во оваа категорија, всушност, иницијално се признаваат по објективна вредност, а последователно се мерат по амортизирана набавна вредност.

Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка

Во оваа категорија Банката ги класифицира финансиските средства кои ги исполнуваат следните критериуми:

- го управува финансиското средство со цел наплата на договорните парични текови и/или за продажба, и
- согласно со договорните услови на средството, исполнет е условот на „единствено отплати на главница и камата“ - СППИ.

Финансиските средства вклучени во оваа категорија, иницијално се признаваат и последователно се мерат по објективна вредност.

Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех

Во оваа категорија Банката ги класифицира финансиските средства со намена за тргување и остварување готовински текови од продажба на истите.

Ова е и резидуална категорија, односно Банката во оваа категорија ги класификува и сите оние финансиски средства коишто не ги исполнуваат критериумите на останатите две категории.

Банката ги поседува овие финансиските средства со цел тргување и остварување добивка од промените во објективната вредност на средството. Финансиските средства вклучени во оваа категорија ги мери по објективна вредност.

Вовед (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Финансиски средства и финансиски обврски (продолжение)

(ii) Класификација (продолжение)

Сопственички финансиски средства

Класификацијата на сопственичките инструменти се прави за поединечен инструмент, и тоа само при почетно признавање на инструментот, и потоа не е дозволена прекласификација.

Сопственичките инструменти се класифицираат и се мерат по објективна вредност (немаат договорни парични текови врз основа на главница и камата, односно не го исполнуваат условот СППИ).

Сопственички инструменти чувани за тргување

Сопственичките инструменти коишто Банката ги чува за тргување, задолжително се мерат по објективна вредност и сите промени во објективната вредност се евидентираат во Билансот на успех.

Останати сопственички инструменти

За сопственичките инструменти со кои не се тргува, Банката може при првичното признавање да избере дали промените во објективната вредност (реализирани и нереализирани/пресметани) ќе ги евидентира во билансот на успех или во ревалоризациските резерви во рамки на Останата сеопфатна добивка. Понатаму, износите во ревалоризациските резерви може само да се прекласификуваат во друга категорија на резерви, но никогаш не може да се признаат во билансот на успех.

За вложувањата на Банката во сопственички инструменти на одредени специфични институции за коишто нема активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон и/или е поврзано со можноста за користење на услугите коишто ги вршат овие институции, може да се смета дека нивната набавна вредност ја одразува нивната објективна вредност.

(iii) Депризнавање

Банката ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг. Секој остаток од пренесените финансиски средства кои се креирани или задржани од Банката, се признава како посебно средство или обврска.

Банката ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

Вовед (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Финансиски средства и финансиски обврски (продолжение)

(iv) Модификација на финансиските средства и финансиските обврски

Финансиски средства

Доколку, во текот на животниот век на финансискиот инструмент настанат промени во договорните парични текови (освен исправката на вредноста), кои не предизвикуваат депризнавање на финансиското средство и за кои Банката утврдила дека сè уште ги исполнуваат условите да се класифицираат и да се мерат по амортизирана набавна вредност, Банката на датумот на измената ја утврдува новата сметководствена вредност на изменетото средство, еднаква на сегашната вредност на идните очекувани изменети парични текови, дисконтирани со примена на првичната/оригиналната ефективна каматна стапка.

Банката ја признава разликата помеѓу новата сметководствена вредност на изменетото средство и сметководствената вредност на средството пред да настане измена на договорните парични текови, како добивка или загуба од измената во билансот на успех во рамки на сметките за приходи/расходи за камата, како и на сметките за акумулирана амортизација во рамки на соодветната група сметки за финансиското побарување во билансот на состојба.

По исклучок, во случаите на промена единствено на преостанатиот договорен рок на наплата на побарувањата, промена единствено на прилагодливата каматна стапка, предвремена отплата блиску до договорниот рок на отплата или незначителни/ситни износи на претплата, Банката не утврдува нова сметководствена вредност на изменетото средство (не прави нова пресметка на ефективната каматна стапка, односно на разграничувањето на акумулираната амортизација) и не признава добивка или загуба од измената во билансот на успех, бидејќи тие промени се незначителни. Во случај на предвремена отплата блиску до крајниот рок на достасување, Банката во целост го приходува целиот преостанат износ на акумулирана амортизација на датумот на предвремената отплата. Во случаите на промена единствено на преостанатиот договорен рок на наплата на побарувањата, промена единствено на прилагодливата каматна стапка или незначителни износи на претплата, Банката продолжува со разграничување на акумулираната амортизација согласно со првично утврдениот амортизациски план.

Финансиски обврски

Банката ги депризнава финансиските обврски кога условите на обврската се изменети и паричните текови на финансиската обврска се суштиниски различни. Во таков случај се признава нова обврска врз основа на модифицираните услови по објективна вредност. Разликата помеѓу сметководствената вредност на обврската која се депризнава и новата обврска, се признава во билансот на успех.

(v) Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето-износот се прикажува во билансот на состојбата само кога Банката има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да ги порамни трансакциите на нето-основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

Приходите и расходите се презентираат на нето-основа само доколку тоа е дозволено со сметководствените стандарди, или за добивки и загуби коишто произлегуваат од групи на слични трансакции.

Вовед (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Финансиски средства и финансиски обврски (продолжение)

(vi) Принцип на мерење според објективна вредност

Мерењето по објективна вредност претпоставува дека средството или обврската се разменуваат помеѓу пазарните учесници, во вообичаена трансакција, според тековните пазарни услови на датумот на мерење. Објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски се утврдува на различни начини, во зависност од тоа дали средството или обврската се тргува на активен пазар или не се тргува.

Активен пазар е пазарот на кој се вршат трансакции со средството или обврската со доволна фреквенција и обем, за да обезбедат ценовна информација за средството или обврската.

Соодветната котирана пазарна цена за средството или обврската е онаа што е во рамките на распонот помеѓу куповната и продажната цена, а којашто најдобро ја претставува објективната вредност во соодветните услови. Вообичаено се употребува тековната: куповна цена за средството коешто се чува или за обврската којашто треба да се издаде, односно продажна/понудена цена за средството коешто ќе биде стекнато или за обврската којашто се чува; просечната пазарна цена или друга цена согласно со вообичаената, прифатена пазарна практика.

Доколку не постои активен пазар за финансиското средство или обврска, Банката, за да ја одреди објективната вредност на средството или обврската, применува техники на вреднување за коишто има најмногу расположливи податоци, давајќи им предност на податоците коишто можат да се потврдат на пазарот.

Вообичаени техники на вреднување се: пазарен пристап (се користат котираните цени или други релевантни информации од пазарни трансакции со исти или слични средства или обврски), трошочен пристап (познат и како тековен трошок на замена, го претставува износот којшто би бил потребен за замена на постојното средство) и приходен пристап (дискотирана вредност на тековните пазарни очекувања за идните износи, парични приливи или приходи и расходи, од средството или обврската).

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти вклучуваат готовина и ностро сметки кои претставуваат депозити по видување и пласмани кај други банки и финансиски институции, износи кај НБРСМ и други финансиски средства, како што се благајнички и државни хартии од вредност, како високо ликвидни средства кои доспеваат во рок од 3 месеци од датумот на стекнување и имаат незначителни промени на објективната вредност.

За целите на изготвување на извештајот за паричен тек од паричните средства и парични еквиваленти, се исклучува задолжителната резерва во девизи и ограничените депозити.

Финансиски инструменти кои се чуваат за тргување

Хартиите од вредност за тргување се хартии од вредност вклучени во портфолио за кое постои намера за остварување профит на краток рок. Хартиите од вредност за тргување иницијално се признаваат и последователно се мерат според нивната објективна вредност, а трансакциските трошоци директно се признаваат во билансот на успех.

Сите поврзани реализирани и нереализирани добивки и загуби се вклучени во нето-приходи од тргување. Каматата, ако е остварена за време на располагањето со хартиите од вредност за тргување, се прикажува како нето-приходи од тргување во билансот на успех на Банката. Купопродажбата на хартиите од вредност за тргување се признава на датумот на порамнување, што го претставува датумот кога средството се испорачува на Банката.

Вовед (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Финансиски средства и финансиски обврски (продолжение)

Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање

При почетното признавање, секое финансиско средство може да биде определено како финансиско средство по објективна вредност преку билансот на успех, освен некотираните сопственички инструменти и оние финансиски инструменти кои немаат котирана пазарна цена и чијашто објективна вредност не може реално да се измери.

Банката во оваа категорија ги евидентира вложувањата во удели во отворени инвестициски фондови и истите иницијално ги признава и последователно ги мери според нивната објективна вредност. Сите поврзани реализирани и нереализирани добивки и загуби се вклучени во нето-приходи од тргување.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се оние финансиски средства коишто се чуваат на неопределено време и истите можат да бидат продадени доколку постои потреба за решавање проблеми поврзани со ликвидноста или промената на каматните стапки, девизните курсеви или цената на акциите. Прикажаното портфолио е составено од сопственички хартии од вредност издадени од финансиски институции и друштва, врз кои Банката нема контрола, како и од должнички хартии од вредност издадени од Република Северна Македонија. Финансиските средства расположливи за продажба ги вклучуваат и вложувањата во подружници коишто се евидентираат по набавна вредност.

Финансиските средства расположливи за продажба се прикажуваат според нивната објективна вредност, со исклучок на финансиските средства за коишто не постои активен пазар и котирана пазарна цена и чијашто објективна вредност не може веродостојно да се измери, а во кој случај се мерат по набавна вредност намалена за загубите поради оштетување.

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промена на објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба се евидентираат во ревалоризациски резерви.

Во моментот на депривирање на должничките финансиски средства расположливи за продажба кумулативните добивки/загуби што се претходно признаени во ревалоризациските резерви се депривираат од капиталот и нето-добивките, или загубите се признаваат во билансот на успех во позицијата „Останати приходи од дејноста/Останати расходи од дејноста“.

Приходите врз основа на камата, дивиденда, како и позитивните/негативните курсни разлики на финансиските средства што се расположливи за продажба, се признаваат во билансот на успех за тековниот период.

Финансиски средства кои се чуваат до достасување

Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до достасување претставуваат должнички финансиски средства коишто Банката ги управува со цел наплата на договорните парични текови и кои, согласно договорните услови на средството, го исполнуваат СППИ условот. Овие хартии од вредност се прикажани според амортизираната набавна вредност со примена на методот на ефективната каматна стапка.

Вовед (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Финансиски средства и обврски (продолжение)

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата на Банката ги вклучуваат кредитите кога средствата се одобрени на комитентите. Кредитите иницијално се признаваат по објективна вредност, вклучувајќи ги сите трансакциски трошоци, а последователно се вреднуваат според амортизираната набавна вредност со користење на методот на ефективна каматна стапка. Каматите по основ на кредити одобрени од Банката се вклучени во приходите од камати и истите се признаваат на пресметковна основа.

Кредитите на комитентите и финансиските институции се прикажани во нето-износ намалени за загубата поради оштетување.

Загуби поради оштетување на финансиски средства

Банката, најмалку на месечна основа, проценува дали постојат објективни докази за оштетување на финансиските средства кои не се мерат според објективна вредност преку билансот на успех или на група финансиски средства. Финансиските средства се оштетени кога објективни докази покажуваат дека оштетувањето настанало по почетното признавање на средството, и истото има влијание врз идните парични текови кои можат веродостојно да се проценат.

Банката анализира докази за оштетување за кредитите и побарувањата и хартиите од вредност на поединечна основа.

Објективен доказ дека финансиските средства (вклучувајќи ги и сопственичките хартии од вредност) се оштетени може да вклучува доцнење или неисполнување на обврските на должникот, реструктурирање на кредитот од страна на Банката според услови кои Банката инаку не ги одобрува, индикации дека должникот или издавачот на хартиите од вредност банкротирал, исчезнување на активен пазар за хартиите од вредност, или други уочливи информации за група на средства, како што се негативни промени во платежниот статус на должникот или издавачот на хартиите од вредност во групата, или економски услови кои соодветствуваат со неисполнување на обврските на групата.

Загуба поради оштетување на средствата евидентирани по амортизирана набавна вредност се мери како разлика помеѓу сметководствената вредност на финансиските средства и сегашната вредност на очекуваните парични текови, дисконтирани со оригиналната ефективна каматна стапка на средствата.

Загубите поради оштетување се признаваат во билансот на успех и се рефлектираат на соодветни сметки во активата и пасивата на билансот на состојба.

Каматата на оштетените средства продолжува да се признава преку амортизација на дисконтот. Доколку во наредниот период износот на загубата поради оштетување се намали, загубата се анулира низ билансот на успехот.

Загубите поради оштетување на вложувањата расположливи за продажба се признаваат со пренесување на кумулативната загуба која е признаена директно од главнината во билансот на успех. Кумулативната загуба која се пренесува од главнината во билансот на успех е разлика помеѓу набавната вредност, намалена со сите исправки на вредност претходно признаени во билансот на успех. Промените во посебната резерва како резултат на временската вредност на парите се признаваат како компонента на приходи од камата.

Вовед (продолжение)**в) Значајни сметководствени политики (продолжение)****Финансиски средства и обврски (продолжение)****Загуби поради оштетување на финансиски средства (продолжение)**

Доколку во последователен период објективната вредност на оштетени расположливи-за-продажба должнички инструменти се зголеми и зголемувањето може да биде објективно поврзано со настан кој се случил откако загубата поради оштетување била признаена во билансот на успех, загубата се анулира низ билансот на успех. Сепак, секое последователно зголемување на објективната вредност на оштетени расположливи-за-продажба сопственички хартии од вредност, се признава директно во главнина.

Резервации за загуби поради оштетување на кредити и побарувања

Резервацијата за загуби поради оштетување по кредити се искажува како намалување на сметководствената вредност на кредитот, додека за вонбилансните ставки резервацијата се искажува во рамките на ставката резервации. Зголемувањата на резервациите се вршат преку искажаните загуби поради оштетување, признаени во билансот на успех.

Резервациите за загуби поради оштетување на кредитите и на останатите активни билансни и вонбилансни позиции се вршат во согласност со регулативата пропишана од страна на НБРСМ со важност на секој датум на билансот на состојба, според која Банката е должна да ги класифицира активните билансни и вонбилансни позиции во групи според степенот на нивната ризичност и да изврши процена на износот на потенцијалните загуби поради оштетување кои се пресметуваат со примена на објективни и субјективни мерила на 31 декември 2021 и 31 декември 2020 година, со примена на следните проценти:

<u>Ризична категорија</u>	<u>Процент</u>
А	од 0,01% до 5%
Б	од 5.1% до 20%
В	од 20.1% до 45%
Г	од 45.1% до 70%
Д	од 70.1% до 100%

Резервациите за загуби поради оштетување на кредитите се утврдуваат врз основа на степенот (големината) на ризикот од ненаплативост и ризикот на земја во случај на ризик од загуба поради изложеност на Банката кон одделна земја. Поединечните кредитни изложености (ризици) се оценуваат врз основа на видот на кредитобарателот, неговата целокупна финансиска позиција, изворите и евиденцијата за плаќање и надоместливата вредност на обезбедувањето. Резервациите за загуби поради оштетување се мерат и утврдуваат за разликата помеѓу сметководствената вредност на кредитот и неговиот проценет надоместлив износ, што всушност ја претставува сегашната вредност на очекуваните готовински текови;

- Загубата по кредит претставува престанок на пресметка на приход од камата согласно договорените услови, а кредитот се класифицира како нефункционален во случај кога договорните обврски за плаќање на главницата и/или каматата се во задоцнување, односно ненаплатени во период подолг од 90 дена. Сите резервации за загуби по кредити се разгледуваат и се тестираат на месечна и квартална основа, и секакви понатамошни промени на износите и времето на очекуваните идни парични приливи во споредба со претходните процени, резултираат во промена на резервацијата за загуби поради оштетување, која се евидентира како задолжување или одобрување на загубите поради оштетување евидентирани во билансот на успех;

Вовед (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Финансиски средства и обврски (продолжение)

Резервации за загуби поради оштетување на кредити и побарувања (продолжение)

- Кредитот за кој се верува дека е невозможно да се наплати, се оштетува наспроти соодветната резервација за загуби поради оштетување. Натомошните наплати се евидентираат како намалување на загубите поради оштетување во билансот на успех;
- Во случај на одобрени кредити на кредитокорисници во земји со зголемен ризик на потешкотии за сервисирање на надворешен долг, се проценува политичката и економската ситуација, и се воспоставуваат дополнителни резервации за ризик на земја.

За целите на финансиските извештаи, Банката групите на кредитен ризик (Група 1, 2, 3) од Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи и категориите на ризик од Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик, ги поврзува и известува на следниот начин:

- во рамки на Група 1, изложеностите на кредитен ризик класифицирани во категорија на ризик „А“;
- во рамки на Група 2, изложеностите на кредитен ризик класифицирани во категориите на ризик „Б“ и „В“, коишто немаат статус на нефункционална кредитна изложеност;
- во рамки на Група 3, изложеностите на кредитен ризик коишто имаат статус на нефункционална кредитна изложеност.

Придружени друштва и подружници

Придружено друштво е друштво над кое Банката остварува значајно учество во донесувањето на и управувањето со финансиските и деловните политики и одлуки на другото правно лице, меѓутоа не го контролира тоа правно лице. Учество претставува директно или индиректно поседување на најмалку 20% од вкупниот број акции или удели или правата на глас на други правни лица, освен ако се покаже дека таквата сопственост не претставува значително влијание.

Вложувањата во придружените друштва се мерат според метод на главнина, според која вложувањата во придружени друштва почетно се признаваат по нивната набавна вредност. Последователно, сметководствената вредност се зголемува или се намалува за да се прикаже учеството на Банката во добивката или загубата по датумот на стекнување, како и потенцијални загуби поради обезвреднување. Распределбите од придружените друштва ја намалуваат сметководствената вредност на вложувањето.

Подружница е правно лице, контролирано од друго правно лице - банка, позната како матично претпријатие - матична банка.

Банката има контрола врз лицето во кое има вложување кога се исполнети следниве критериуми:

- Банката поседува, директно или индиректно, најголем дел од управувачката моќ на лицето, освен ако се покаже дека таквата состојба не претставува контрола;
- Банката има право на поврат од вложувањето, без разлика дали повратот е позитивен или негативен (како поврат на инвестицијата се сметаат: дивиденди и други форми на распределба на финансискиот резултат, промени во вредноста на вложувањето, камата, управувачка провизија, надомести за услуги, гаранции, даночни поволности, учество во паричните текови на лицето во кое се вложува и слично); и
- Банката може да ја употреби својата управувачка моќ за да влијае врз износот на повратот од вложувањето.

Во овие посебни финансиски извештаи вложувањата во подружницата се водат по набавна вредност.

Вовед (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Финансиски средства и обврски (продолжение)

Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со содржината на договорениот аранжман. Финансиските обврски се класифицирани како депозити на банки, финансиски институции и комитенти, обврски по основ на кредити, останати обврски и дериватни финансиски инструменти.

Депозити од банки и други финансиски институции и комитенти

Овие финансиски обврски се евидентираат по објективната вредност при иницијалното признавање зголемени за трансакциските трошоци, и последователно се мерат по амортизираната набавна вредност со примена на метода на ефективна камата.

Обврски по основ на кредити

Обврските по основ на кредити се евидентираат по објективната вредност при иницијалното признавање вклучувајќи ги сите трансакциските трошоци. Последователното мерење е според амортизираната набавна вредност, користејќи ја методата на ефективна каматна стапка. Каматите по основ на обврски по кредити земени од Банката се вклучени во расходите од камати и истите се признаваат на пресметковна основа.

Недвижности и опрема

Недвижностите и опремата се евидентираат според набавната вредност, намалена за акумулираната амортизација и акумулираната загуба поради оштетување, доколку има. Издатоците направени за замена на дел од недвижностите и опремата што се евидентира одделно, се капитализираат. Останати последователни издатоци се капитализираат само кога ја зголемуваат идната економска корисност на ставката вклучена во дел од недвижностите и опремата. Сите останати издатоци се признаваат како трошоци во билансот на успех кога настануваат. Амортизацијата на недвижностите и опремата се пресметува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот корисен век на употреба. На инвестициите во тек не се пресметува амортизација сè до нивното ставање во употреба.

Корисен век на употреба на одделните категории недвижности и опрема, е како што следува:

Градежни објекти	40 години
Мебел и опрема	4-20 години

Методот на амортизација, корисниот век на употреба и остатокот на вредноста се ревидираат на секој датум на известување.

Добивките или загубите остварени со отуѓување на недвижностите и опремата се определуваат како разлика помеѓу приливите од продажба и сметководствената вредност на средството и истите се признаваат во билансот на успех, во позицијата „Останати приходи од дејноста“ или „Останати расходи од дејноста“.

Вовед (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Нематеријални средства

Нематеријалните средства се посебно набавени средства и истите се евидентираат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација, како и акумулираната загуба поради оштетување, доколку постои. Нематеријалните средства вклучуваат компјутерски софтвер кој е набавен одделно од хардверот. Трошокот за софтверот се амортизира со употреба на праволиниска метода на проценетиот век на траење кој изнесува 5 години. На крајот на секоја година Банката врши анализа на сметководствените вредности на нематеријалните средства и проценува дали постојат индикации кои укажуваат дека средствата се оштетени. Доколку постојат какви било навестувања, се утврдува проценетата надоместувачка вредност на средството и доколку истата е помала од сметководствената вредност, сметководствената вредност на средството се намалува до неговата надоместувачка вредност.

Нематеријалните средства треба да бидат депризнаени при нивното отуѓување или кога не се очекуваат идни економски користи од нивната употреба или отуѓување. Добивките и загубите кои произлегуваат од отуѓувањето на нематеријалните средства се определуваат како разлика помеѓу нето-принесите од отуѓувањето и сметководствената вредност на средството и се признаваат во билансот на успех во позицијата „Останати приходи од дејноста“ или „Останати расходи од дејноста“.

Загуби поради оштетување на нефинансиските средства

Нефинансиските средства на Банката се разгледуваат на секој датум на изготвување на билансот на состојба со цел да се определи дали постојат објективни докази за оштетување. Ако постои ваква индикација, се проценува износот на средството кој би бил наплатлив.

Загуба поради оштетување се признава доколку нето-вредноста на дадено средство или единица која генерира пари, а на која ѝ припаѓа средството, го надминува неговиот надоместлив износ. За средството што не создава во голема мера независни парични приливи, надоместувачкиот износ се утврдува за единицата која генерира пари, а на која ѝ припаѓа средството.

Единицата која генерира пари е најмалата група на средства што може да се идентификува и којашто генерира парични приливи од континуирана употреба коишто во голем степен се независни од парични приливи од други средства или групи на средства. Загубите поради оштетување се признаваат во билансот на успех.

Надоместувачкиот износ на дадено средство или за единицата која генерира пари претставува повисокиот износ од проценетата вредност на средството намалена за трошоците за продажба и неговата употребна вредност. При процената на употребната вредност, проценетите идни парични текови се дисконтираат до нивната сегашна вредност со употреба на дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни процени на временската вредност на парите и ризиците специфични за средството.

Загубата поради оштетување на дадено средство се анулира доколку постои индикација дека загуба поради оштетување признаена за средството можеби веќе не постои и има промени во процените користени за утврдување на надоместувачкиот износ.

Зголемената сметководствена вредност на дадено средство, како резултат на анулирање на загуба поради оштетување, не треба да ја надмине сметководствената вредност која би била определена (нето од амортизацијата) кога не би била признаена загуба поради оштетување на средството во претходните години.

Вовед (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Преземени средства по основ на ненаплатени побарувања

Преземените средства вклучуваат недвижности и опрема кои се стекнати преку постапка на преземање како би се исполниле обврските на комитентите, целосно или делумно, за соодветниот кредит и истите се прикажани во ставката преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања (преземени средства). Преземените средства почетно се признаваат по пониската од проценетата вредност, намалена за очекуваните трошоци за продажба кои ќе паднат на товар на Банката, и вредноста на преземеното средство наведена во актот донесен од страна на извршителот во постапката за присилна наплата, од кој произлегува правниот основ за стекнување на правото на сопственост. Проценетата вредност се определува од страна на овластен проценувач.

На датумот на почетното признавање на средството, Банката е должна согласно Одлуката за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања („Службен весник на РМ“ бр.50/13 и бр. 26/17) во билансот на состојба да ја намали вредноста на преземеното средство како оштетување во износ од најмалку 20% од вредноста по која средствата почетно се признаваат.

По почетното признавање, најмалку еднаш во период од дванаесет месеци, Банката врши процена на преземеното средство и утврдува разлика со сметководствената вредност. Во исто време Банката пресметува 20% од нето-вредноста на преземеното средство и го споредува со разликата помеѓу проценетата и сметководствената вредност. Поголемиот износ го признава во билансот на успех како загуба за оштетување.

Во случај на пренамена на преземено средство во основно средство коешто служи на Банката во работењето, вредноста по која ќе се евидентира основното средство е по пониската од последната важечка процена извршена од страна на овластен проценител и од сметководствена вредност на средството на датумот на преземање (согласно со Одлуката за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања).

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања се депривираат при продажбата или кога трајно ќе се повлечат од употреба (не се очекуваат идни економски користи). Остварениот износ над, односно под сметководствената вредност, намалена за загубите за оштетување признаени во минати периоди, се признава како приход во позицијата „Останати приходи од дејноста“, односно како расход во позицијата „Останати расходи од дејноста“, на денот на продажбата.

Средства од комисионо работење

Банката дејствува како доверител и во останати доверителски работи во име и за сметка на правни лица, физички лица, инвестициски и пензиски фондови и други институции за кои чува и управува со различни финансиски инструменти врз основа на насоките на комитентите. Банката добива надомест за овие услуги. Средствата од комисионото работење не претставуваат средства на Банката и истите не се признаени во финансиските извештаи. Банката не е изложена на каков било ризик поврзан со овие средства, со оглед на тоа дека не ги гарантира истите.

Вовед (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Резервации

Резервациите се признаваат во случај кога Банката има тековни обврски (законски или изведени) како резултат на минати настани и притоа е веројатно дека Банката ќе биде обврзана истите да ги плати и износот на обврската може веродостојно да се процени. Износот признаен како резервација ја претставува најдобрата процена на потребниот износ за измирување на тековната обврска на датумот на билансот на состојба, земајќи ги предвид ризиците и неизвесностите кои ја опкружуваат обврската. Онаму каде што резервацијата се мери со користење на проценетите парични текови за измирување на тековната обврска, нејзината сметководствена вредност претставува сегашна вредност на тие парични текови.

Користи за вработените

i) Планови за дефинирани придонеси

Банката плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на македонските закони. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платата на вработените се уплаќаат во пензиските фондови, коишто се одговорни за исплата на пензиите. Банката нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на придонеси во плановите за дефинирани придонеси се признаваат како расход во билансот на успех кога се пресметуваат. Покрај придонесите за пензиско осигурување се плаќаат и придонес за здравство, професионален дополнителен придонес, придонес за вработување во случај на невработеност, придонес за стаж на осигурување со зголемено траење. Банката нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови.

(ii) Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Краткорочните користи за вработените вклучуваат: плати, задолжителни придонеси за социјално осигурување, краткорочни платени отсуства (платен годишен одмор, платено боледување) и немонетарни користи (здравствена заштита).

(iii) Останати долгорочни користи за вработените

Согласно македонската законска регулатива Банката исплаќа две просечни месечни нето-плати по работник исплатени во РСМ во претходните три месеци на вработените во моментот на заминување во пензија и јубилејни награди согласно критериумите утврдени во Општиот колективен договор.

Согласно Методологијата отпремнините за пензионирање претставуваат дефинирани користи по исполнување на условите. Сметководствената вредност на обврските на Банката кои произлегуваат од овие користи за вработените се пресметуваат на крајот на периодот на известување. Состојбата на овие обврски на крајот на периодот на известување го претставува износот на дисконтираните плаќања што ќе се направат во иднина.

Останати обврски

Во групата останати обврски спаѓаат обврски кои не припаѓаат и не се презентирани во некоја друга позиција од пасивата на Билансот на состојба.

Останатите обврски се евидентираат по амортизирана набавна вредност согласно прописите и одлуките на Банката и главно вклучуваат обврски кон добавувачи, останати обврски, пресметани недостасани обврски и одложен приход.

Вовед (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Капитал и резерви

Капиталот на Банката го сочинуваат:

- основната главнина која е еднаква на номиналната вредност на сите акции (запишан и уплатен капитал);
- зголемување на капиталот по основ на остварена разлика помеѓу номиналната вредност на акциите и износите по кои се продадени (премии на акции);
- ревалоризациска резерва,
- останати резерви, и
- задржана добивка / акумулирани загуби од претходни години.

Ревалоризациски резерви

Ревалоризациските резерви опфаќаат ревалоризациска резерва на средствата расположливи за продажба на која се евидентираат добивките и загубите од промените во објективната вредност на финансиските инструменти расположливи за продажба. Овие резерви ги сочинува нето кумулативната промена во објективната вредност на средствата, чишто промени во објективната вредност се признаваат директно во капиталот.

Законска резерва

Според локалната законска регулатива, Банката треба да пресметува и издвојува 5% од нетодобивката за годината за законска резерва додека нивото на резервите не достигне износ кој е еднаков на една десетина од акционерскиот капитал. Додека законската резерва не го надмине определениот најмал износ, може да се употребува само за покривање на загубите. Кога законската резерва ќе го надмине најмалиот износ и по покривање на сите загуби од годишните завршни сметки, со одлука на Собранието, вишокот може да се употреби за дополнување на дивидендата, доколку таа за деловната година не го достигнала најмалиот износ пропишан со Законот за трговски друштва или со Статутот на Банката.

Останати резерви

Останатите резерви се формираат во дополнение на законската резерва, врз основа на одлука на органите на Банката за распределба на добивката, и може да се користат за покривање определени загуби или за други издатоци.

Одржувањето на нивото на резервите на Банката е детерминирано од исполнувањето на капиталните барања пропишани со регулативата од НБРСМ согласно која овие позиции треба да се во целост и веднаш на располагање за покривање на ризиците и загубите за време на работењето на Банката, како и обврските согласно Законот за трговски друштва.

Заработка по акција

Банката ја прикажува заработката по акција во основната структура на Билансот на успех, ако обичните акции се предмет на јавно тргување на пазарот или ако е во процес на издавање обични акции на јавните пазари.

Основната заработка по акција претставува дел од добивката или загубата, кој им припаѓа на акционерите – сопственици на обични акции за ефектите на сите обични акции во оптек во текот на периодот.

Вовед (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Заработка по акција (продолжение)

Основната заработка по акција се пресметува кога нето-добивката или загубата која им припаѓа на имателите на обични акции се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на периодот. Пондерираниот просечен број на акции во оптек во текот на периодот, се добива кога бројот на акции во оптек на почетокот на периодот се коригира за бројот на акции кои се издадени или откупени во тек на периодот, помножени со (временскиот пондер) бројот на денови во текот на кој конкретните акции се во оптек – во однос на вкупниот број денови во годината.

Разводнетата заработка по акција во Банката е идентична со основната заработка по акција, заради непостоење на издадени потенцијални обични акции за чиј ефект се врши корекција на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции.

Данок на добивка

Данокот на добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех, освен кога се однесува за ставки коишто се однесени директно во капиталот и соодветниот данок од добивка се признава во капиталот.

Тековниот данок од добивка е очекувана даночна обврска од добивката пред оданочување за годината, применувајќи ја важечката даночна стапка од 10% на денот на билансот на состојба и корекции на даночната обврска која се однесува на претходни години.

Одложениот данок се признава со користење на методата на билансот на состојба, и произлегува од времените разлики помеѓу сметководствената вредност на средствата и обврските за потребите на финансиското известување и вредноста на истите за даночни цели. Одложениот данок се мери со примена на даночните стапки кои се очекува да се применат кога ќе се реализираат времените разлики врз основа на законите кои се усвоени или значајно усвоени на денот на известувањето.

Одложено даночно средство се признава за неискористени даночни загуби, неискористен даночен кредит и одбитни временни разлики до износот за кој е веројатно дека ќе има оданочив приход во иднина наспроти кој средството би се искористило. Одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се намалува до степенот до кој веќе не е веројатно дека овие даночни приходи ќе се реализираат. Секое вакво намалување треба да се анулира до степенот до кој станува веројатно дека ќе биде расположлива доволна оданочива добивка. Непризнаено одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се признава до степенот до кој е веројатно дека идните даночни приходи на товар на кои може да се искористи тоа средство, ќе бидат доволни.

Наеми

Банката дава и зема недвижности под закуп по основ на оперативни наеми. Приходите и расходите по основ на наемнини се признаваат во билансот на успех на праволиниска основа во рамките на времетраењето на наемот.

г) Употреба на оцени и процени

Најзначајните области за кои се потребни процени и претпоставки се:

Објективна вредност на финансиските инструменти

Објективната вредност на финансиските инструменти кои не котираат на активните пазари се определува со користење интерни техники за вреднување. Тие вклучуваат користење методи на сегашна вредност и модели врз основа на параметри кои се достапни.

Вовед (продолжение)

г) Употреба на оцени и процени (продолжение)

Објективна вредност на финансиските инструменти (продолжение)

Сите модели на вреднување прво се потврдуваат пред да бидат користени како основа за финансиско известување и периодично се разгледуваат од страна на квалификуван персонал којшто е независен во однос на областа за која е креиран моделот. Каде што е можно, Банката ги споредува вреднувањата добиени од различните модели со оние кои котираат на активни пазари на слични инструменти и со стварните вредности кога истите се реализираат, со цел понатаму да ги потврди и стандардизира моделите. Голем број различни фактори се вклучени во моделите, вклучувајќи стварни или проценети пазарни цени и стапки, како што се временска вредност и непостојаност, пазарни услови и ликвидност.

Банката ги применува моделите конзистентно од еден до друг период, обезбедувајќи споредливост и континуитет на вреднувањата низ периодите, но оцената на објективната вредност инхерентно инволвира значаен степен на проценување.

Во Република Северна Македонија не постои доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купување и продажба на побарувања и други финансиски средства и обврски, за кои постојат официјално објавени пазарни цени.

Раководството врши процена на вкупната изложеност на ризик така што кога е проценето дека постојат навестувања дека евидентираната сметководствена вредност нема да може да биде реализирана, во тој случај се признава резервација. Според мислењето на раководството, искажаните сметководствени вредности на средствата кои не котираат на активниот пазар всушност ги претставуваат највалидните и најкорисните вредности за известување кои важат под сегашните пазарни околности.

Исправка на вредноста на кредитите

Банката го ревидира своето кредитно портфолио на месечна основа, со цел одново да направи процени за исправки на вредноста. При одлучување дали една загуба од исправка на вредноста треба да биде искажана во билансот на успех, Банката прави процени дали има конкретни податоци кои покажуваат дека има квантифицирано намалување во идниот проценет готовински тек, рефлектирано на целото кредитно портфолио, пред намалувањето да произлезе од поединечен заем од тоа портфолио. Овие процени можат да произлезат од влошување на платежната способност на корисниците на кредити во рамките на групата, или од национални или локални економски услови кои кореспондираат со загубата на средствата во Банката.

Раководството користи процени врз основа на историското искуство за загуби кои се однесуваат на средства кои имаат карактеристики на кредитен ризик и постоење објективен доказ за оштетување кои се слични на оние во портфолиото кога ги планира идните парични текови. Методологијата и претпоставките користени за процена на износот и времето на идните парични текови се анализира на редовна основа со цел да се намалат разликите меѓу проценетата загуба и искуството од стварните загуби.

Корисен век на материјалните и нематеријалните средства

Раководството на Банката го одредува проценетиот корисен век и соодветниот трошок за амортизација на материјалните и нематеријалните средства. Соодветноста на проценетиот корисен век се анализира секогаш кога постојат индикации за значајни промени во користените претпоставки, како што се предвидениот технолошки развој, факторите кои влијаат врз економијата во поширокото опкружување и индустријата.

Вовед (продолжение)

д) Промена на сметководствените политики, сметководствените оценки и корекција на грешки

За годината завршена на 31 декември 2021 година немаше промени во сметководствените политики, сметководствените оценки и корекција на грешки.

ѓ) Усогласеност со законската регулатива

Не постојат неусогласености со регулативата пропишана од НБРСМ во однос на солвентноста и адекватноста на капиталот, лимитите на изложеност на Банката, вложувањата на Банката, ликвидноста на Банката и отворената девизна позиција.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски
А. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски

	по објективна вредност преку биланс на успех		по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка		по амортизира на набавна вредност	Вкупно
	за тргување	по објективна вредност при почетното признавање	должнички инструменти	сопственички инструменти		
<i>во илјади денари</i>						
2021 (тековна година)						
Финансиски средства						
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	57,857,097	57,857,097
Средства за тргување	119,682	-	-	-	-	119,682
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	350,371	-	-	-	350,371
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	3,099,033	3,099,033
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	53,536,121	53,536,121
Вложувања во хартии од вредност	-	-	4,988,407	77,694	22,703,823	27,769,924
Останати побарувања	-	-	-	-	2,533,509	2,533,509
Вкупно финансиски средства	119,682	350,371	4,988,407	77,694	139,729,583	145,265,737
Финансиски обврски						
Обврски за тргување	2,623	-	-	-	-	2,623
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	341,643	341,643
Депозити на други комитенти	-	-	-	-	130,736,324	130,736,324
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	713,536	713,536
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	1,404,538	1,404,538
Вкупно финансиски обврски	2,623	-	-	-	133,196,041	133,198,664

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски
А. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски

	по објективна вредност преку биланс на успех		по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка		по амортизира на набавна вредност	Вкупно
	за тргување	по објективна вредност при почетното признавање	должнички инструменти	сопственички инструменти		
<i>во илјади денари</i>						
2020 (претходна година)						
Финансиски средства						
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	49,687,631	49,687,631
Средства за тргување	45,113	-	-	-	-	45,113
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	344,455	-	-	-	344,455
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	1,021,080	1,021,080
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	50,953,838	50,953,838
Вложувања во хартии од вредност	-	-	3,951,304	77,658	21,063,060	25,092,022
Останати побарувања	-	-	-	-	2,199,929	2,199,929
Вкупно финансиски средства	45,113	344,455	3,951,304	77,658	124,925,538	129,344,068
Финансиски обврски						
Обврски за тргување	5,668	-	-	-	-	5,668
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	186,134	186,134
Депозити на други комитенти	-	-	-	-	116,587,587	116,587,587
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	576,425	576,425
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	955,461	955,461
Вкупно финансиски обврски	5,668	-	-	-	118,305,607	118,311,275

2. Управување со ризици

Активностите на Банката ја изложуваат кон различни видови ризици, а тие активности опфаќаат идентификување, преземање, мерење, следење и контрола на одделните ризици или комбинација на истите. Преземањето ризик е основа на финансиското работење, а оперативните ризици се неизбежна последица на вршењето на деловните активности. Затоа, целта на Банката е да постигне соодветна рамнотежа помеѓу ризикот и приносот, како и да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти врз финансиските перформанси на Банката.

Банката има воспоставено Стратегија за преземање и управување со ризиците, која е одобрена од страна на Надзорниот одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Стратегијата го дефинира системот за управување со ризиците и неговиот опфат, со посебен осврт на прифатливото ниво на ризик, културата на ризик, процесот на утврдување на интерниот капитал (ПИК) и процесот на утврдување на интерната ликвидност (ПИЛ).

Собранието на акционери на Банката ги назначува Надзорниот одбор и Одборот за ревизија. Надзорниот одбор на Банката има целосна одговорност за воспоставување и следење на рамката на управување со ризици и истиот ги назначува членовите на Управниот одбор, Кредитниот одбор и Одборот за управување со ризици. Овие тела на Банката се одговорни за следење и развивање на политиките за управување со ризиците. Банката има воспоставено јасна поделба на надлежностите и одговорностите меѓу организационите делови кои се носители и кои ги преземаат ризиците и организационите делови кои се надлежни за управување со ризиците.

Од појавата вирусот Covid-19 во РС Македонија (март 2020 година) Банката континуирано ги следи мерките и препораките на Владата за справување со вирусот и спречување на неговото ширење, а со цел избегнување на ризиците од корона вирусот Covid-19, заштита на здравјето на вработените и на клиентите, Банката презема низа организациони и технички мерки: вработени кои работат во просториите на Банката и кои, работат од дома (каде процесот на работа тоа го овозможува), посебен протокол за работа со клиенти во просториите на Банката заради обезбедување физичка дистанца, обезбедување заштитна опрема и дезинфекциони средства и сл.; овозможување на повеќе услуги онлајн за да не доаѓаат клиентите во просториите на Банката и сл. Подетални информации околу ефектите од Covid-19 пандемијата се обелоденети во белешка 2.1.3. Политики за пресметка на загуба од оштетување/исправка на вредноста.

Најважните видови ризици се: кредитниот ризик, ликвидносниот ризик, пазарниот ризик (ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, валутен ризик и останати пазарни ризици) и оперативниот ризик.

2. Управување со ризици (продолжение)

2.1. Кредитен ризик

Банката презема изложеност кон кредитен ризик, којшто претставува ризик од загуба за Банката, поради неможноста нејзиниот клиент да ги намирава своите обврски кон неа, во договорениот износ и/или во договорените рокови. Кредитниот ризик е значаен ризик за работењето на Банката, затоа раководството внимателно ја следи изложеноста кон кредитниот ризик. Кредитните изложености главно произлегуваат од активностите за кредитирање што резултираат во кредити и аванси. Исто така, постои кредитен ризик во вонбилансните финансиски инструменти, како што се одобрените лимити на претпријатија и население, гаранциите и акредитивите.

2.1.1. Управување со кредитниот ризик

Банката има воспоставено организациона структура којашто подразбира дефинирани надлежности и одговорности на органите на управување во врска со управувањето со кредитниот ризик.

Управувањето со кредитниот ризик е воспоставено на следниве нивоа:

- Стратешко ниво – функцијата на управување со кредитниот ризик се остварува од страна на членовите на Надзорниот одбор и Управниот одбор, како и на Одборот за управување со ризици и Одборот за ревизија;
- Макро ниво – функцијата за управување со кредитниот ризик се остварува на ниво на деловната единица и се извршува од страна на лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција и од посебен организационен дел надлежен за управување со кредитниот ризик.

Управувањето со кредитниот ризик на ниво на деловна единица на Банката, го вклучува секој сектор во кој се презема кредитен ризик, како и лицата со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во соодветниот сектор. Надлежностите на ниво на деловните единици на Банката се регулираат со соодветните интерни акти усвоени од страна на Надзорниот одбор на Банката. Засебен организационен дел надлежен за следење на кредитниот ризик е Секторот за управување со ризици и планирање – Дирекција за управување со кредитен ризик.

2.1.2. Контрола на лимитите за ризична изложеност и политики за заштита од ризик

Банката ја следи и управува со концентрацијата на кредитен ризик по различни основи, вклучувајќи ја концентрацијата по комитент, категории на комитенти, дејности, валутна структура, географска концентрација, инструменти на обезбедување и по други основи. Банката управува со ризикот од концентрација преку дефинирање на висината на прифатливо ниво на изложеност по горенаведените категории на концентрации.

Иницијално, при одобрување кредит или друга кредитна изложеност, кредитоспособноста на клиентите се оценува од страна на соодветните кредитни тела во зависност од видот и износот на изложеноста врз база на дефинирани критериуми. Банката има имплементирано различни практики за намалување на кредитниот ризик при одобрување на кредитите, вклучувајќи колатерали и други видови обезбедување. Со оглед на тоа што колатералот сам по себе не е доволен да генерира парични текови, Банката го смета како секундарен фактор при оценувањето на кредитната способност. Вредноста и квалитетот на колатералот зависи од типот (првокласно обезбедување, недвижен, подвижен имот - залихи, побарувања и др.) и веројатноста за негово активирање со цел наплата на побарувањата. За дел од кредитните изложености класифицирани во категорија на ризик В нефункционални, Г и Д, коишто Банката очекува да ги наплати преку реализација на обезбедувањето, и обезбедувањето ги исполнува условите согласно Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик, Банката ја зема предвид и неговата вредност при утврдување на сегашна вредност на очекувани идни парични текови на тие изложености. Обезбедувањето се дели на два вида: првокласно обезбедување, кое се зема со 100% при пресметка на нето реализирачка вредност, и останато обезбедување.

2. Управување со ризици (продолжение)

2.1. Кредитен ризик (продолжение)

2.1.2. Контрола на лимитите за ризична изложеност и политики за заштита од ризик

Поважните типови на обезбедување за кредити и други изложености се:

а) Правни лица:

- Парични средства;
- Недвижен имот;
- Опрема и моторни возила;
- Залихи;
- Побарувања;
- Банкарски гаранции и гаранции од правни лица;
- Хартии од вредност, вклучувајќи: должнички хартии од вредност издадени од Владата на Република Северна Македонија, Народната банка на Република Северна Македонија и хартии од вредност издадени од останати правни лица;

б) Физички лица:

- Недвижен имот;
- Патнички возила;
- Депозити;
- Хартии од вредност, вклучувајќи: должнички хартии од вредност издадени од Владата на Република Северна Македонија, Народната банка на Република Северна Македонија и хартии од вредност издадени од останати правни лица.

2.1.3. Политики за пресметка на загуба од оштетување/исправка на вредноста

Загубите поради оштетување претставуваат идентификувани загуби на кредитното портфолио на Банката коишто настанале до датумот на изготвување на билансот на состојба и за кои постојат објективни докази за оштетување. Банката ја врши пресметката на исправка на вредност/посебна резерва за оштетување по извршената класификација на кредитната изложеност во соодветната категорија на ризик.

Согласно интерните акти на Банката, одредувањето на оштетувањата и исправката на вредност/посебна резерва се врши на поединечна основа, за сите изложености на кредитен ризик на Банката.

Изложености класификувани на поединечна основа

Класификацијата во ризична категорија на поединечно значајните изложености се врши врз основа на оцена (score) добиена врз основа на одредени параметри, вклучувајќи ја кредитната способност на клиентот, уредноста во измирувањето на обврските и квалитетот на обезбедувањето.

Банката има воспоставено Политика за управување со кредитен ризик и Политика и постапки за оштетување на изложеност на кредитен ризик, усвоена од страна на Надзорниот одбор на Банката, како и Процедури за идентификување, процена, мерење, следење и контрола на кредитниот ризик донесени од страна на Управниот одбор на Банката, кои се усогласени со регулативата на НБРСМ за управување со кредитниот ризик.

2. Управување со ризици (продолжение)

2.1. Кредитен ризик (продолжение)

2.1.3. Политики за пресметка на загуба од оштетување/исправка на вредноста (продолжение)

Изложености класификувани на поединечна основа (продолжение)

Со цел ублажување на последиците од пандемијата на COVID-19, а согласно Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик на НБРСМ („Службен весник на Република Северна Македонија бр.76/20 од 24.03.2020 година) и Уредбата со законска сила за начинот на промената на договорните услови на кредитните изложености кај банките и штедилниците (Службен весник на Република Северна Македонија бр.80 од 27.03.2020 година), Банката во периодот од март до септември 2020 година понуди мерки за олеснување на кредитните обврски на физички и на правни лица.

Мерките кај физичките лица беа спроведени во два наврата, притоа првиот сет мерки беше организиран преку Јавна понуда, а вториот сет мерки се примени кај помал број физички лица, кои според оценка на Банката беа значително погодени од кризата.

Мерките кај нефинансиски правни лица исто така беа спроведени во два наврата и главно вклучуваа: одобрување грејс период во отплата на ратите и каматите; измена на еден или повеќе договорни услови кај изложеностите или пак одобрување нови кредити за надминување на тековните проблеми со ликвидноста на компаниите. Притоа, вториот сет мерки се примени кај помал број клиенти кои според оценка на Банката беа значително погодени од кризата.

Почнувајќи од април 2021 година, ставени се во редовна отплата изложеностите кон физички лица кои беа опфатени со вториот сет мерки заради ублажување на потешкотиите од ковид-кризата од минатата година, додека најголем дел од изложеностите кон правни лица кои беа опфатени со мерките, се во отплата од почетокот на годината. Учеството на изложеностите на правни лица кои и понатаму се под ковид-мерки континуирано се намалува и изнесува 0,087% во вкупната кредитна изложеност на Банката со состојба на 31.12.2021 година.

Исправка на вредност/посебна резерва за оштетување на индивидуално оценетите ставки на поединечна основа се утврдуваат преку евалуација на генерирана загуба на датумот на изготвување на билансот на состојба, што претставува разлика меѓу сметководствената вредност и сегашната вредност на проценетите идни парични текови. Ефективната каматна стапка се користи при дисконтирањето на идните парични текови.

2.1.4. Методологии за процена на кредитниот ризик на клиентите

Методологијата на Банката за системот на интерно рангирање на клиентите преку развиен score модел опфаќа селекција на критериуми за оценка на кредитниот ризик на клиентите кои се класифицираат на поединечна основа, во форма на score шема.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

2. Управување со ризици (продолжение)
2.1. Кредитен ризик (продолжение)
2.1.A. Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно		
	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	
<i>во илјади денари</i>																			
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 1																			
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	3,099,376	1,021,208	45,575,424	42,492,288	4,988,407	3,951,304	22,703,885	21,063,122	50,817,709	45,063,113	5,874	5,312	1,156,716	852,595	16,869,427	16,887,109	145,216,819	131,336,051	
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	(322)	(114)	(435,599)	(393,794)	-	-	(62)	(62)	(1,193)	(1,286)	(92)	(53)	(1,113)	(266)	(87,298)	(69,646)	(525,680)	(465,221)	
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	3,099,054	1,021,094	45,139,825	42,098,495	4,988,407	3,951,304	22,703,823	21,063,060	50,816,516	45,061,827	5,782	5,259	1,155,603	852,329	16,782,129	16,817,463	144,691,138	130,870,831	
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 2																			
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	-	-	9,728,374	9,552,624	-	-	-	-	-	-	861	1,278	661	4,190	1,189,662	989,554	10,919,558	10,547,645	
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(1,677,993)	(1,272,597)	-	-	-	-	-	-	(122)	(176)	(114)	(496)	(121,965)	(69,340)	(1,800,194)	(1,342,609)	
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	8,050,381	8,280,027	-	-	-	-	-	-	738	1,102	548	3,694	1,067,697	920,214	9,119,364	9,205,037	

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

2. Управување со ризици (продолжение)

2.1. Кредитен ризик (продолжение)

2.1.A. Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик (продолжение)

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020
<i>во илјади денари</i>																		
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 3																		
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	-	-	1,558,127	3,223,929	-	-	-	-	-	-	5,242	5,726	7,427	27,253	182,710	257,513	1,753,506	3,514,421
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(990,945)	(2,439,557)	-	-	-	-	-	-	(4,236)	(4,685)	(6,537)	(26,234)	(92,398)	(119,465)	(1,094,117)	(2,589,941)
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	567,182	784,371	-	-	-	-	-	-	1,005	1,042	890	1,019	90,312	138,048	659,389	924,480
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик пред исправката на вредноста и посебната резерва	3,099,376	1,021,208	56,861,925	55,268,841	4,988,407	3,951,304	22,703,885	21,063,122	50,817,709	45,063,113	11,977	12,316	1,164,804	884,038	18,241,799	18,134,176	157,889,883	145,398,118
(Вкупна исправка на вредноста и посебна резерва)	(322)	(114)	(3,104,538)	(4,105,948)	-	-	(62)	(62)	(1,193)	(1,286)	(4,451)	(4,914)	(7,764)	(26,996)	(301,661)	(258,451)	(3,419,991)	(4,397,770)
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	3,099,054	1,021,094	53,757,387	51,162,893	4,988,407	3,951,304	22,703,823	21,063,060	50,816,516	45,061,827	7,526	7,403	1,157,041	857,042	17,940,138	17,875,725	154,469,891	141,000,347

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

2. Управување со ризици (продолжение)

2.1. Кредитен ризик (продолжение)

2.1.Б. Вредност на обезбедувањето (објективна вредност) земено за заштита на кредитниот ризик

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020
<i>во илјади денари</i>																
<i>Вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на поединечна основа</i>																
Првокласни инструменти за обезбедување																
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во Банката)	-	-	1,446,839	1,023,348	-	-	-	-	-	-	81,845	35,504	200,126	179,162	1,728,810	1,238,014
државни хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
државни безусловни гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
банкарски гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	236,148	150,650	236,148	150,650
Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од	-	-	1,663,490	476,588	-	-	-	-	-	-	-	-	333,224	547,532	1,996,714	1,024,120
друштва за осигурување)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од физички лица																
Залог на недвижен имот																
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	-	-	19,287,734	18,073,039	-	-	-	-	-	-	444	158	1,310,396	1,030,758	20,598,574	19,103,955
имот за вршење дејност	-	-	41,958,292	36,348,861	-	-	-	-	-	-	14,462	36,136	10,515,983	8,806,550	52,488,737	45,191,547
Залог на подвижен имот	-	-	16,435,517	12,514,209	-	-	-	-	-	-	25,556	62,089	3,596,229	2,875,010	20,057,302	15,451,308
Останати видови на обезбедување	-	-	4,985,016	2,108,879	-	-	-	-	-	-	-	50	475,960	691,092	5,460,976	2,800,021
Вкупна вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на поединечна основа	-	-	85,776,888	70,544,924	-	-	-	-	-	-	122,307	133,937	16,668,067	14,280,754	102,567,261	84,959,615

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ
Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година
2. Управување со ризици (продолжение)
2.1. Кредитен ризик (продолжение)
2.1.В. Концентрација на кредитен ризик по сектори и дејности

во илјади денари	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно		
	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	
Индустријска гранка																			
Нерезиденти	-	-	361,283	262,630	-	-	-	-	-	-	26	49	-	-	1,687,383	1,975,727	2,048,692	2,238,406	
Земјоделство, шумарство и рибарство	-	-	837,521	692,535	-	-	-	-	-	-	48	33	-	-	17,572	14,793	855,141	707,361	
Рударство и вадење на камен	-	-	1,746,641	1,941,691	-	-	-	-	-	-	12	12	-	-	40,866	60,644	1,787,520	2,002,347	
Прехранбена индустрија	-	-	3,102,921	2,808,772	-	-	-	-	-	-	99	58	25	15	177,890	208,915	3,280,935	3,017,760	
Текстилна индустрија и производство на облека и обуки	-	-	858,135	753,446	-	-	-	-	-	-	97	99	17	7	314,888	285,167	1,173,137	1,038,719	
Хемиска индустрија, производство на градежни материјали, производство и преработка на горива, фармацевтска индустрија	-	-	1,593,933	1,631,003	-	-	-	-	-	-	80	45	-	1	300,106	246,825	1,894,119	1,877,874	
Производство на метали, машини, алати и опрема	-	-	3,374,413	3,673,252	-	-	-	-	-	-	74	149	-	294	883,720	1,287,366	4,258,206	4,961,061	
Останата преработувачка индустрија	-	-	467,971	466,238	-	-	-	-	-	-	23	22	13	1	35,214	38,545	503,220	504,805	
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	-	-	1,795,216	815,079	-	-	-	-	-	-	186	199	135,499	-	995,671	662,455	2,926,571	1,477,733	
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	-	-	329,927	140,317	-	-	-	-	-	-	75	73	2,512	506	17,461	1,906	349,975	142,802	
Градежништво	-	-	3,134,239	3,321,354	-	-	-	-	-	-	291	692	552	2,609	3,084,370	3,415,431	6,219,453	6,740,086	

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ
Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година
2. Управување со ризици (продолжение)
2.1 Кредитен ризик (продолжение)
2.1.B Концентрација на кредитен ризик по сектори и дејности (продолжение)

во илјади денари	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасавање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020
Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли	-	-	6,016,055	7,519,131	-	-	-	-	-	-	1,022	671	1,094	1,980	4,769,716	3,982,736	10,787,887	11,504,518
Транспорт и складирање	-	-	1,330,673	783,461	-	-	-	-	-	-	146	183	136	56	583,048	413,448	1,914,003	1,197,148
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	-	-	961,945	679,930	-	-	-	-	-	-	69	72	178	224	29,481	32,549	991,674	712,775
Информации и комуникации	-	-	338,565	298,560	-	-	-	-	-	-	138	155	184	127	117,679	137,061	456,567	435,903
Финансиски дејности и дејности на осигурување	3,099,054	1,021,094	60,362	7,713	-	-	619,778	622,592	50,816,516	45,061,827	2,533	2,129	15,264	11,834	194,602	82,944	54,808,109	46,810,133
Дејности во врска со недвижен имот	-	-	4,144,433	2,528,754	-	-	-	-	-	-	2	225	78	14	511,884	1,093,647	4,656,397	3,622,640
Стручни, научни и технички дејности	-	-	789,789	1,408,960	-	-	-	-	-	-	63	79	88	4,565	98,191	100,432	888,131	1,514,036
Административни и помошни услужни дејности	-	-	231,847	100,050	-	-	-	-	-	-	51	62	1,181	1,116	363,000	119,852	596,078	221,080
Јавна управа и одбрана, задолжително социјално осигурување	-	-	1,860,058	1,713,201	4,988,407	3,951,304	22,084,045	20,440,468	-	-	462	468	339	142	408,115	377,264	29,341,426	26,482,847
Образование	-	-	478,917	559,097	-	-	-	-	-	-	4	9	28	2	32,012	24,535	510,961	583,643
Дејности на здравствена и социјална заштита	-	-	1,304,316	1,248,719	-	-	-	-	-	-	123	120	22	2	72,967	154,254	1,377,429	1,403,095
Уметност, забава и рекреација	-	-	240,409	304,675	-	-	-	-	-	-	45	87	20	23	153,846	144,911	394,321	449,696
Други услужни дејности	-	-	94,026	131,594	-	-	-	-	-	-	38	39	285	361	4,060	4,700	98,411	136,694

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

2. Управување со ризици (продолжение)

2.1. Кредитен ризик (продолжение)

2.1.B. Концентрација на кредитен ризик по сектори и дејности (продолжение)

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020	тековна година 2021	прет-ходна година 2020
<i>во илјади денари</i>																		
Дејности на домаќинствата како работодавачи, дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни услуги за сопствени потреби	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дејности на екстериторијални организации и тела	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Физички лица	-	-	18,237,360	17,306,271	-	-	-	-	-	-	1,760	1,606	998,608	832,257	3,040,111	3,003,344	22,277,838	21,143,478
Трговци поединци и физички лица кои не се сметаат за трговци	-	-	66,433	66,459	-	-	-	-	-	-	56	68	918	906	6,284	6,274	73,691	73,707
Вкупно	3,099,054	1,021,094	53,757,387	51,162,892	4,988,407	3,951,304	22,703,823	21,063,060	50,816,516	45,061,827	7,526	7,404	1,157,041	857,042	17,940,138	17,875,725	154,469,891	141,000,347

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

2. Управување со ризици (продолжение)

2.1. Кредитен ризик (продолжение)

2.1.Г. Концентрација на кредитниот ризик по географска локација

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно		
	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	
<i>во илјади денари</i>																			
Географска локација																			
Република Северна Македонија	520	29,515	53,396,104	50,900,263	4,988,407	3,951,304	22,084,045	20,440,468	40,228,374	34,306,884	6,937	6,799	1,157,041	857,042	16,162,946	15,827,692	138,024,374	126,319,967	
Земји-членки на Европската Унија	2,603,965	527,316	361,283	262,630	-	-	619,778	622,592	5,346,906	7,833,509	442	436	-	-	6,613	1,500	8,938,987	9,247,983	
Европа (останато)	30,810	-	-	-	-	-	-	-	2,724,881	2,408,246	77	95	-	-	1,754,819	2,042,221	4,510,587	4,450,562	
Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји членки на ОЕЦД)	463,759	464,263	-	-	-	-	-	-	2,443,616	445,865	70	67	-	-	15,760	4,312	2,923,205	914,507	
Останато	-	-	-	-	-	-	-	-	72,738	67,324	-	5	-	-	-	-	72,738	67,328	
(изложеноста која претставува повеќе од 10% од вкупната кредитна изложеност)																			
Вкупно	3,099,054	1,021,094	53,757,387	51,162,893	4,988,407	3,951,304	22,703,823	21,063,060	50,816,516	45,061,827	7,526	7,403	1,157,041	857,042	17,940,138	17,875,725	154,469,891	141,000,347	

2. Управување со ризици (продолжение)

2.1. Кредитен ризик (продолжение)

2.1.Г. Концентрација на кредитниот ризик по географска локација (продолжение)

Вредноста на вкупната кредитна изложеност според географската положба на должниците покажува највисока концентрација во Република Северна Македонија, којашто на 31 декември 2021 година изнесува **89.35%** од вкупната изложеност (31 декември 2020 година: 89.59%). Изложеноста кон должниците од земјите членки на ЕУ изнесува **5.79%** на 31 декември 2021 година (31 декември 2020 година: 6.56%). Изложеноста кон должниците од останатите европски земји и земјите членки на ОЕЦД изнесува **4.86%** од вкупната изложеност на кредитен ризик на Банката на 31 декември 2021 година (31 декември 2020 година: 3.85%).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

2. Управување со ризици (продолжение)

2.1. Кредитен ризик (продолжение)

2.1.Д. Анализа на кредитниот ризик на средствата кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех

	Средства за тргување				Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање								Вкупно	
	Должнички хартии од вредност за тргување		Сопственички хартии од вредност за тргување		Должнички хартии од вредност		Сопственички хартии од вредност		Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти			
	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020
<i>во илјади денари</i>														
Сметководствена вредност на финансиските средства кои се мерат по објективна вредност														
категиорија на ризик без кредитен рејтинг	-	-	116,677	39,535	350,371	344,455	-	-	-	-	-	-	467,048	383,990
категиорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категиорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категиорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категиорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категиорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категиорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категиорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категиорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна сметководствена вредност	-	-	116,677	39,535	350,371	344,455	-	-	-	-	-	-	467,048	383,990

Вложувањата се однесуваат на финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех и за кои нема издадено кредитен рејтинг од надворешни кредитни рејтинг агенции.

2. Управување со ризици (продолжение)

2.2. Ризик на ликвидност

Ликвидносниот ризик е ризик од загуба што се јавува кога Банката не може да обезбеди доволно парични средства за намиравање на своите обврски во рокот на нивното достасување или може потребните средства да ги обезбеди со многу повисоки трошоци. Ликвидносниот ризик произлегува како од неможноста за правилно управување со неочекуваните промени во изворите на средства, така и од неможноста Банката навремено и брзо да ја претвори активата во парични средства, со минимални трошоци.

Процес на управување со ликвидносниот ризик

Управувањето со ликвидносниот ризик подразбира управување со активата и пасивата на начин што овозможува навремено и редовно плаќање на обврските, во нормални или во вонредни услови за работење на Банката.

Изложеноста на ликвидносен ризик зависи од одделните категории во билансот на состојба според роковите на достасување (резидуална рочност) и нивото на нивна усогласеност. Изложеноста на ризик од несолвентност зависи од нивото на капитал и резерви, односно од сопствените средства на Банката. Целта за управувањето со овој ризик е да се максимизира стабилноста и профитабилноста, преку применување оптимална комбинација на рочноста и валутната структура на средствата и обврските.

Банката е изложена на побарувања на дневна основа за повлекување средства од страна на комитентите, кои влијаат на расположливите парични средства од тековните сметки, депозитите и заемите. Банката нема потреба да одржува ниво на парични средства за да излезе во пресрет на сите потенцијални барања, проценувајќи дека реално доспеаните обврски (стабилност на депозитното јадро) може да бидат предвидени со голема сигурност.

Банката има воспоставено Политика за управување со ликвидносен ризик која е усвоена од страна на Надзорниот одбор на Банката и истата редовно се ревидира, а во која е дефиниран начинот на управување со ликвидноста. Управувањето со ликвидноста се одвива преку утврдување на основните цели, оцена на капацитетот на Банката за преземање ликвидносен ризик и оцена на профилот на ризичност, основните компоненти на системот на управување со ликвидносен ризик, основните елементи на процесот на одржување соодветно ниво на ликвидност и утврдување прифатливи инструменти за заштита од или намалување на ликвидносниот ризик.

Банката има воспоставено Процедури за идентификување, мерење или оцена, контрола или намалување и следење на ликвидносниот ризик, кои се донесени од страна на Управниот одбор на Банката и истите редовно се ревидираат. Во Процедурите се подетално разработени постапките (процесите) за управување со ликвидносниот ризик, и тоа: идентификување, мерење или оцена на ликвидноста и ликвидносниот ризик, тестирање на оперативната ликвидност и стрес-тестирање на ликвидноста, следење на ликвидноста и ликвидносниот ризик и известување, контрола или намалување на ликвидносниот ризик и процес на утврдување на интерната ликвидност (ПИЛ).

2. Управување со ризици (продолжение)

2.2. Ризик на ликвидност (продолжение)

Процес на управување со ликвидносниот ризик (продолжение)

Рочна структура на активата (побарувањата) и пасивата (обврските) на збирно ниво и според секоја значајна валута, стапка на покриеност со ликвидност (СПЛ) на збирно ниво и според секоја значајна валута, интерни ликвидносни показатели, концентрација на изворите на средства според најголемите депоненти, концентрација на изворите на средства според инструменти, односно производи, цената на изворите на средства и нивната рочност, можноста за обновување на изворите на средства, утврдување на расположливите неоптоварени средства, стрес-тестирање и стрес-тестирање во обратна насока (reverse stress-test), планирање на потребите за ликвидност на дневна основа, исполнување на законска обврска за задолжителна резерва во денари и девизи, анализа на денарска и девизна оперативна ликвидност, сопствени средства и стапка на адекватност на капиталот и други постапки, претставуваат методи кои се користат од страна на Банката за мерење на ликвидносниот ризик.

Раководството на Банката ги следи состојбите на тековните сметки и депозитите на дневна основа. Раководството врз база на своето искуство ги одредува критичните денови кои влијаат врз ликвидноста на Банката, односно значајните датуми кои влијаат врз одливот на средства. Врз основа на идентификација на расположливите средства и определените, дневни потреби на пари, се донесува одлука за соодветната употреба на средствата.

Совпаѓањето и контролираната неусогласеност на средствата и обврските е од фундаментално значење за раководството на Банката.

Банката управува со ризикот на ликвидност преку постојано набљудување на доспеаноста на средствата и обврските.

Од 01.01.2021 година започна со примена новата Одлука за методологијата за управување со ликвидносниот ризик („Службен весник на РСМ, бр.146/20), со што Банката изврши имплементација на барањата и го усогласи своето работење со истата.

Анализата според достасаноста на финансиските средства и обврски, вклучително билансна и вонбилансна достасаност на 31 декември 2021 и 2020 година, е изработена според преостанатите договорни достасувања, односно преостанатиот период од датумот на известување до договорниот датум на достасување. Прикажаните износи во анализите не се намалени за износите на акумулираната амортизација, исправка на вредност и издвоената посебна резерва. Постојат индикации за значајна неусогласеност за периодот до еден месец, еден до три месеци и три до дванаесет месеци на 31 декември 2021 година и на 31 декември 2020 година. Основна причина за гореспоменатата неусогласеност лежи во фактот што краткорочните извори на средства се ангажирани за одобрување на кредити со подолг временски период на доспевање. За потребите на управување со ликвидносниот ризик, Банката ги следи и очекуваните приливи од кредити и аванси, очекуваните одливи од депозити, како и очекуваното користење на вонбилансни обврски каде е вграден елементот на предвидување и истата укажува на стабилна ликвидносна позиција.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ
Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021
година
2. Управување со ризици (продолжение)
2.2. Ризик на ликвидност (продолжение)
Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2021 (тековна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	49,695,216	1,785,554	-	6,377,520	-	-	57,858,290
Средства за тргување	119,682	-	-	-	-	-	119,682
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	350,371	350,371
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	2,080	818,357	1,629,765	185,366	-	463,805	3,099,374
Кредити на и побарувања од други комитенти	1,450,679	2,668,325	14,272,482	7,326,615	16,323,680	14,712,676	56,754,457
Вложувања во хартии од вредност	456,297	499,907	7,565,856	5,425,788	7,482,095	6,340,042	27,769,986
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	348,731	348,731
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	391	-	-	-	-	391
Останати побарувања	2,385,997	1,281	21,800	136,645	-	-	2,545,723
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно финансиски средства	54,109,951	5,773,815	23,489,903	19,451,934	23,805,775	22,215,625	148,847,005
Финансиски обврски							
Обврски за тргување	2,623	-	-	-	-	-	2,623
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	286,993	54,583	67	-	-	-	341,643
Депозити на други комитенти	85,927,670	9,692,642	24,298,303	6,703,944	3,992,655	121,112	130,736,324
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	24,201	26,591	161,451	197,669	277,501	31,060	718,474
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	100,314	-	-	-	-	-	100,314
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	1,392,763	2,435	3,832	5,507	-	-	1,404,538
Вкупно финансиски обврски	87,734,564	9,776,251	24,463,653	6,907,120	4,270,156	152,172	133,303,916
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	52,641	228,220	184,628	108,370	124,610	2,157	700,626
Вонбилансна пасива	9,342,347	1,163,428	7,344,687	2,669,471	264,746	-	20,784,679
Рочна неусогласеност	(42,914,319)	(4,937,644)	(8,133,809)	9,983,713	19,395,483	22,065,610	(4,540,964)

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021

година

2. Управување со ризици (продолжение)
2.2. Ризик на ликвидност (продолжение)

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2020 (претходна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	41,707,699	2,431,684	-	5,549,534	-	-	49,688,917
Средства за тргување	45,113	-	-	-	-	-	45,113
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	344,455	344,455
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	30,109	1,879	30,864	308,951	185,082	464,309	1,021,194
Кредити на и побарувања од други комитенти	1,436,187	3,271,921	15,592,724	6,510,403	15,330,031	13,127,575	55,268,841
Вложувања во хартии од вредност	300,740	3,747,500	4,457,537	2,638,119	7,773,688	6,174,500	25,092,084
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	324,115	324,115
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	390	-	-	-	-	390
Останати побарувања	2,177,026	5,347	46,363	1,484	960	658	2,231,838
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно финансиски средства	45,696,874	9,458,721	20,127,488	15,008,491	23,289,761	20,435,612	134,016,947
Финансиски обврски							
Обврски за тргување	5,668	-	-	-	-	-	5,668
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	186,006	128	-	-	-	-	186,134
Депозити на други комитенти	73,351,100	9,422,769	23,214,792	6,957,075	3,506,559	135,292	116,587,587
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	26,187	7,785	105,454	141,044	261,652	37,487	579,609
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	2,466	-	-	-	-	-	2,466
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	954,172	1,179	50	60	-	-	955,461
Вкупно финансиски обврски	74,525,599	9,431,861	23,320,296	7,098,179	3,768,211	172,779	118,316,925
Вонбилансни стапки							
Вонбилансна актива	26,009	9,871	344,357	95,209	176,087	-	651,533
Вонбилансна пасива	8,596,039	2,474,266	5,623,533	2,845,496	360,829	-	19,900,163
Рочна неусогласеност	(37,398,755)	(2,437,535)	(8,471,984)	5,160,025	19,336,808	20,262,833	(3,548,608)

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

2. Управување со ризици (продолжение)

2.3. Пазарен ризик

Пазарниот ризик претставува ризик дека објективната вредност или идните готовински текови на некој финансиски инструмент ќе флукутираат поради промени во пазарните цени. Пазарните ризици произлегуваат од отворени девизни, каматни и позиции од сопственички хартии од вредност кои се изложени на пазарни движења и промени на пазарните стапки или цените (како што се каматните стапки, каматни маржи, девизен курс и цени на капитал).

2.3.1. Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик

A. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските

	Добивка/ Загуба	Сопствени средства	Актива пондерирана според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
	во илјади денари	во илјади денари	во илјади денари	Во %
2021 (тековна година)				
Износ пред анализи на чувствителност/ стрес-тестови (состојба на 31.12.2021)		12.493.262	72.035.978	17.34
Ефекти од примена на сценарија				
Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Стрес-тест сценарија				
а) Редовни (нормални) услови на работа				
Сценарио 1: Денарот да депрецира за 5% во однос на другите валути	2.473	12.493.262	75.216.272	16.61
Сценарио 2: Денарот да апрецира за 5% во однос на другите валути	(2.473)	12.493.262	68.855.684	18.14
б) Вонредни услови				
Сценарио 1: Денарот да депрецира за 30% во однос на сите други валути	14.840	12.493.262	91.117.740	13.71
Сценарио 2: Денарот да апрецира за 30% во однос на сите други валути	(14.840)	12.493.262	52.954.216	23.59
Ризик од промена на каматните стапки (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Стрес-тест сценарија				
а) Редовни (нормални) услови на работа				
Сценарио 1: Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки да се зголемат за 1,00 п.п.	103.710	12.493.262	72.035.978	17.34
Сценарио 2: Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки да се намалат за 1,0 п.п.	(103.710)	12.493.262	72.035.978	17.34

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

2. Управување со ризици (продолжение)**2.3. Пазарен ризик (продолжение)****2.3.1. Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик****А. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските (продолжение)****б) Вонредни услови**

Сценарио 1: Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки да се зголемат за 6,00 п.п

622.258	12.493.262	72.035.978	17.34
---------	------------	------------	-------

Сценарио 2: Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки да се намалат за 6.0 п.п

(622.258)	12.493.262	72.035.978	17.34
-----------	------------	------------	-------

Ризик од промена на пазарна цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Добиените ефекти од симулациите со 31.12.2021 година немаат влијание врз сопствените средства на Банката бидејќи било каков потенцијален ефект би бил апсорбиран од добивката за годината.

Банката не спроведува стрес-тестирање за ризикот од промена на пазарна цена кај вложувања во сопственички хартии од вредност, како и комбинирани сценарија од промена на пазарните ризици.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

2. Управување со ризици (продолжение)

2.3. Пазарен ризик (продолжение)

2.3.1. Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик (продолжение)

А. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските

	Добивка/ Загуба	Сопствени средства	Активна пондерирана според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
	во илјади денари	во илјади денари	во илјади денари	Во %
2020 (претходна година)				
Износ пред анализи на чувствителност/ стрес-тестови (состојба на 31.12.2020)		11,954,685	68,435,453	17.47
Ефекти од примена на сценарија				
Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото) Стрес-тест сценарија а) Редовни (нормални) услови на работа				
Сценарио 1: Денарот да депрецира за 5% во однос на другите валути	3,509	11,958,194	68,567,938	17.44
Сценарио 2: Денарот да апрецира за 5% во однос на другите валути	(3,509)	11,951,176	68,302,968	17.50
б) Вонредни услови				
Сценарио 1: Денарот да депрецира за 30% во однос на сите други валути	21,052	11,975,737	69,230,362	17.30
Сценарио 2: Денарот да апрецира за 30% во однос на сите други валути	(21,052)	11,933,633	67,640,545	17.64
Ризик од промена на каматните стапки (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

2. Управување со ризици (продолжение)

2.3. Пазарен ризик(продолжение)

2.3.1. Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик (продолжение)

А. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските (продолжение)

	Добивка/ Загуба	Сопствени средства	Актива пондерирана според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
	во илјади денари	во илјади денари	во илјади денари	Во %
Стрес-тест сценарија				
а) Редовни (нормални) услови на работа				
Сценарио 1: Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки по одлука на органите на управување на Банката да се зголемат за 1.00 п.п.	37,264	11,991,949	68,435,453	17.52
Сценарио 2: Каматните стапки на билансните позиции со променливи каматни стапки и прилагодливи каматни стапки по одлука на органите на управување на Банката да се намалат за 1.00 п.п.	(37,264)	11,917,421	68,435,453	17.41
б) Вонредни услови				
Сценарио 1: Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки по одлука на органите на управување на Банката да се зголемат за 6.00 п.п	223,586	12,178,271	68,435,453	17.80
Сценарио 2: Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки по одлука на органите на управување на Банката да се намалат за 6.0 п.п	(223,586)	11,731,099	68,435,453	17.14
Ризик од промена на пазарна цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				

Банката не спроведува стрес-тестирање за ризикот од промена на пазарна цена кај вложувања во сопственички хартии од вредност, како и комбинирани сценарија од промена на пазарните ризици.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

2. Управување со ризици (продолжение)

2.3. Пазарен ризик (продолжение)

2.3.1. Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик (продолжение)

Б. Анализа на вредноста изложена на пазарен ризик за портфолиото за тргување

	тековна година 2021				претходна година 2020			
	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)
Вредност изложена на ризик кај каматоносните инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај инструментите во странска валута	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај сопственичките инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-
Варијанса (ефект на нетирање)								
Вкупно	-	-	-	-	-	-	-	-

во илјади денари

Согласно „Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот“, Банката не утврдува капитал потребен за покривање на пазарните ризици за портфолиото за тргување, поради тоа што портфолиото за тргување не надминува 5% од вкупната актива или 915 милиони денари.

2. Управување со ризици (продолжение)**2.3. Пазарен ризик (продолжение)****2.3.2. Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)**

Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности (во понатамошниот текст: ризик на каматни стапки) претставува ризик од загуба кој произлегува од неповолните промени на каматните стапки, а коишто влијаат на позициите во портфолиото на банкарските активности на Банката. Истиот може да настане и од рочна неусогласеност на средствата и изворите на средства, што на долг рок може негативно да се одрази на одржувањето на вредноста на капиталот и на профитабилноста.

Банката е изложена на ризици во однос на ефектите од движењата на нивото на каматните стапки на пазарот врз финансиските позиции и готовинските текови. Каматните маржи можат да се зголемат како резултат на таквите промени, но исто така можат и да се намалат или да предизвикаат загуба во случај на појава на непланирани движења. Активностите за управување со средствата и обврските се спроведуваат од аспект на реагирање на сензитивноста на Банката на промените на каматните стапки. Банката настојува да ја одржи нето каматната маржа во рамките на прифатливото ниво. Во секој случај, крајниот ефект ќе зависи од различни фактори, вклучувајќи ја стабилноста на економијата, опкружувањето и стапката на инфлација.

Изложеноста на овој ризик зависи од вредноста на билансните и вонбилансните позиции кои се чувствителни на промена на каматните стапки, осцилаторноста на каматните стапки и временскиот период во чии рамки постои изложеност на ризик од промена на каматни стапки.

Целта на управувањето со ризикот од промена на каматните стапки е максимизирање на стабилноста и профитабилноста, преку применување на оптимална структура и оптимални каматни стапки на портфолиото на банкарски активности.

Банката има воспоставено Политика за управување со ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности, која е усвоена од страна на Надзорниот одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Политиката дефинира: предмет и дефиниции, основни цели, системот за управување со ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности (ефикасен процес на управување и организациска поставеност на управувањето со ризикот од промена на каматни стапки) и оцена на капацитетот за преземање на овој ризик и оцена на профилот на ризичност, прифатливи инструменти за заштита од или намалување на ризикот. Банката има воспоставено Процедури за идентификување, мерење или оцена, контрола или намалување и следење на ризикот од промена на каматни стапки во портфолиото на банкарски активности, кои се донесени од страна на Управниот одбор на Банката и истите редовно се ревидираат. Процедурите подетално ги разработуваат постапките и процесите за управување со каматниот ризик, и тоа: идентификување, мерење или оцена, контрола или намалување и следење и известување за изложеноста на ризик од промена на каматни стапки.

Методи кои се користат за мерење на овој ризик вклучуваат: анализа на реализираните каматни приходи и расходи, просечни пондерирани каматни стапки, каматна маржа (распон), нето каматна маржа и други интерни показатели за изложеност на ризик од промена на каматните стапки, анализа на структурата и динамиката на каматноносната актива и каматноносната пасива и влијанието на квалитетот на активата врз профитабилното работење на Банката, коефициент на каматноносна актива и каматноносна пасива, каматен јаз, промена на економската вредност на портфолиото на банкарски активности, анализа на усогласеноста на каматните стапки на финансиските средства и обврски и на рочната неусогласеност на каматночувствителните активни и пасивни позиции, ризик од разлики во висината на референтните каматни стапки на инструменти со слични карактеристики, ризик од движење на крива на принос, ризик кој произлегува од опциите што се вградени во каматночувствителните позиции, симулациони модели, стрес-тестирање и стрес-тестирање во обратна насока (reverse stress-test) и друго.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

2. Управување со ризици (продолжение)
2.3. Пазарен ризик (продолжение)
2.3.2. Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)
А. Анализа на чувствителноста на промени на каматните стапки

Подолу е прикажан „Образец ВПВ“ изготвен согласно „Упатството за спроведување на Одлуката за управување со ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности“ за годините што завршуваат на 31 декември 2021 и 2020 година.

во илјади денари

	Позиција	Валута	31 декември 2021
	1	2	3
1.1	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД (ФКС+ВКС+ПКС)	МКД	757,567
1.2	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА УСД (ФКС+ВКС+ПКС)	УСД	10,443
1.3	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА ЕУР (ФКС+ВКС+ПКС)	ЕУР	314,316
1.4	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД кл ЕУР (ФКС+ВКС+ПКС)	МКД кл ЕУР	1,016,599
1.5	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА останати (ФКС+ВКС+ПКС)	останати	2,935
2	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ - ПРОМЕНА НА ЕКОНОМСКАТА ВРЕДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО НА БАНКАРСКИ АКТИВНОСТИ		2,101,860
3	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		12,493,262
4	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ/СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (2/3*100)		16.82%

во илјади денари

	Позиција	Валута	31 декември 2020
	1	2	3
1.1	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД (ФКС+ВКС+ПКС)	МКД	899,847
1.2	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА ЕУР (ФКС+ВКС+ПКС)	ЕУР	281,782
1.3	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД кл ЕУР (ФКС+ВКС+ПКС)	МКД кл ЕУР	587,821
1.4	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА останати (ФКС+ВКС+ПКС)	останати	(2,782)
2	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ - ПРОМЕНА НА ЕКОНОМСКАТА ВРЕДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО НА БАНКАРСКИ АКТИВНОСТИ		1,766,668
3	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		11,954,685
4	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ/СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (2/3*100)		14.78%

Зголемувањето на коефициентот Вкупна пондерирана вредност/Сопствени средства во однос на 31.12.2020 година најмногу е резултат на зголемени вложувања во хартии од вредност.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

2. Управување со ризици (продолжение)
2.3. Пазарен ризик (продолжение)
2.3.2. Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)
Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства / обврски
31 декември 2021 (тековна година)							
ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА							
Парични средства и парични еквиваленти	48,707,891	1,784,795	-	-	-	-	50,492,686
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	2,080	817,749	1,320,995	-	-	-	2,140,824
Кредити на и побарувања од други комитенти	1,173,496	2,616,560	40,747,026	1,713,732	4,044,790	2,522,430	52,818,034
Вложувања во хартии од вредност	454,167	499,908	7,564,380	5,323,621	7,339,718	6,278,769	27,460,563
Останата неспомената каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	50,337,634	5,719,012	49,632,401	7,037,353	11,384,508	8,801,199	132,912,107
ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ							
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	54,374	-	-	-	-	54,374
Депозити на други комитенти	16,842,215	9,669,175	30,217,923	2,102,612	1,240,661	-	60,072,586
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	21,279	26,526	533,687	38,701	3,907	-	624,100
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	-	-	-
Останати неспоменати каматочувствителни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	16,863,494	9,750,075	30,751,610	2,141,313	1,244,568	-	60,751,060
Нето билансна позиција	33,474,140	(4,031,063)	18,880,791	4,896,040	10,139,940	8,801,199	72,161,047
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции							
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции							
Нето вонбилансна позиција							
Вкупна нето-позиција	33,474,140	(4,031,063)	18,880,791	4,896,040	10,139,940	8,801,199	72,161,047

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

2. Управување со ризици (продолжение)
2.3. Пазарен ризик (продолжение)
2.3.2. Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)
Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки (продолжение)

		<i>во илјади денари</i>					Вкупно каматоносни средства / обврски
		до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години
31 декември 2020 (претходна година)							
ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА							
Парични средства и парични еквиваленти	42,282,022	2,430,818	-	-	-	-	44,712,840
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	30,107	1,888	31,313	-	-	-	63,308
Кредити на и побарувања од други комитенти	929,178	3,205,363	38,880,798	3,144,863	1,852,245	1,840,939	49,853,386
Вложувања во хартии од вредност	298,763	3,747,501	4,419,677	2,634,507	7,703,247	6,032,143	24,835,838
Останата неспомената каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	43,540,070	9,385,570	43,331,788	5,779,370	9,555,492	7,873,082	119,465,372
ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ							
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на други комитенти	15,956,995	9,419,827	30,011,181	1,497,303	1,295,754	5,861	58,186,921
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	24,416	7,736	433,897	68,255	43,287	198	577,789
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	-	-	-
Останати неспоменати каматочувствителни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	15,981,411	9,427,563	30,445,078	1,565,558	1,339,041	6,059	58,764,710
Нето-билансна позиција	27,558,659	(41,993)	12,886,710	4,213,812	8,216,451	7,867,023	60,700,662
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции							
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции							
Нето-вонбилансна позиција							
Вкупна нето-позиција	27,558,659	(41,993)	12,886,710	4,213,812	8,216,451	7,867,023	60,700,662

2. Управување со ризици (продолжение)

2.3. Пазарен ризик (продолжение)

2.3.3. Валутен ризик

Валутен ризик е ризик од загуба заради промена на меѓувалутните курсеви и/или промена на вредноста на денарот кон вредноста на другите странски валути.

Изложеноста на валутен ризик зависи од износот на билансните и вонбилансните позиции кои се деноминирани во девизи или во денари со валутна клаузула, како и движењето на меѓувалутните курсеви и/или промена на вредноста на денарот кон вредноста на другите странски валути.

Целта на Банката во управувањето со валутниот ризик е максимизирање на стабилноста и профитабилноста, преку применување на оптимална валутна структура на средствата и обврските.

Банката има воспоставено Политика за управување со валутен ризик, која е усвоена од страна на Надзорниот одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Политиката ги дефинира основните цели, основните компоненти на системот за управување со валутниот ризик (ефикасен процес и организациска поставеност), оценка на капацитетот на Банката за преземање валутен ризик и оценка на профилот на ризичност и прифатливи инструменти за заштита од или намалување на валутниот ризик.

Банката има воспоставено Процедури за идентификување, мерење или оценка, контрола или намалување и следење на валутниот ризик, кои се донесени од страна на Управниот одбор на Банката и истите редовно се ревидираат. Процедурите подетално ги разработуваат постапките и процесите за управување со валутниот ризик, и тоа: идентификување на валутниот ризик, мерење или оценка, контрола и следење и известување за изложеноста на валутен ризик.

Методите за мерење на валутниот ризик вклучуваат: анализа на изложеноста на валутен ризик по позиции и збирно, валутна структура на билансот на состојба, валутна структура на девизните средства, стрес-тестирање и стрес-тестирање во обратна насока (reverse stress-test) и други методи.

Главниот принцип на политиката на Банката за управување со валутниот ризик е да оствари и одржува усогласеност на нејзините побарувања во странска валута (средства во странска валута), како минимум, во износ од нејзините вкупни обврски во странска валута (обврски во странска валута). Исто така, овој однос се одржува и од перспектива на доспеаноста на обврските и побарувањата во странска валута. Ваквиот однос во билансот на состојба обезбедува дека Банката е во состојба да ги покрива загубите од курсни разлики кои потекнуваат од нејзините обврски преку курсните разлики кои произлегуваат од нејзините побарувања, дури и во услови на чести промени на девизните курсеви.

Табелите подолу ја сумираат нето девизната позиција на монетарните средства и обврски на Банката на 31 декември 2021 и 2020 година.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

2. Управување со ризици (продолжение)

2.3. Пазарен ризик (продолжение)

2.3.3. Валутен ризик (продолжение)

	во илјади денари						Други валути	Вкупно
	МКД	ЕУР	УСД	наведете ги одделно валутите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните монетарни средства/обврски				
2021 (тековна година)								
Монетарни средства								
Парични средства и парични еквиваленти	40,197,940	10,263,860	5,546,159	-	-	-	1,849,138	57,857,097
Средства за тргување	116,677	-	3,005	-	-	-	-	119,682
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	350,371	-	-	-	-	-	-	350,371
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	518	991,779	1,632,426	-	-	-	474,310	3,099,033
Кредити на и побарувања од други комитенти	28,632,861	24,691,554	211,706	-	-	-	-	53,536,121
Вложувања во хартии од вредност	13,606,268	14,163,166	490	-	-	-	-	27,769,924
Вложувања во придружени друштва	348,731	-	-	-	-	-	-	348,731
Побарувања за данок на добивка (тековен)	391	-	-	-	-	-	-	391
Останати побарувања	1,549,137	840,231	144,067	-	-	-	74	2,533,509
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно монетарни средства	84,802,894	50,950,590	7,537,853	-	-	-	2,323,522	145,614,859
Монетарни обврски								
Обврски за тргување	2,623	-	-	-	-	-	-	2,623
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	28,663	19,278	278,808	-	-	-	14,894	341,643
Депозити на други комитенти	71,351,718	50,171,477	6,995,955	-	-	-	2,217,174	130,736,324
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	713,536	-	-	-	-	-	713,536
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	100,314	-	-	-	-	-	-	100,314
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	980,495	175,578	236,522	-	-	-	11,943	1,404,538
Вкупно монетарни обврски	72,463,813	51,079,869	7,511,285	-	-	-	2,244,011	133,298,978
Нето-позиција	12,339,081	(129,279)	26,568	-	-	-	79,511	12,315,881

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

2. Управување со ризици (продолжение)
2.3. Пазарен ризик (продолжение)
2.3.3. Валутен ризик (продолжение)

	во илјади денари						наведете ги одделно валутите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните монетарни средства/обврски		
	МКД	ЕУР	УСД				Други валути	Вкупно	
2020 (претходна година)									
Монетарни средства									
Парични средства и парични еквиваленти	32,538,459	10,222,683	4,971,650	-	-	-	-	1,954,839	49,687,631
Средства за тргување	45,113	-	-	-	-	-	-	-	45,113
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	344,455	-	-	-	-	-	-	-	344,455
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	29,514	991,566	-	-	-	-	-	-	1,021,080
Кредити на и побарувања од други комитенти	27,970,401	22,452,318	531,119	-	-	-	-	-	50,953,838
Вложувања во хартии од вредност	15,594,853	9,496,716	453	-	-	-	-	-	25,092,022
Вложувања во придружени друштва	324,115	-	-	-	-	-	-	-	324,115
Побарувања за данок на добивка (тековен)	390	-	-	-	-	-	-	-	390
Останати побарувања	1,363,403	713,147	123,269	-	-	-	-	110	2,199,929
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно монетарни средства	78,210,703	43,876,430	5,626,491	-	-	-	-	1,954,949	129,668,573
Монетарни обврски									
Обврски за тргување	-	-	5,668	-	-	-	-	-	5,668
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	26,584	7,691	128,156	-	-	-	-	23,703	186,134
Депозити на други комитенти	66,103,291	43,120,227	5,423,366	-	-	-	-	1,940,703	116,587,587
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	576,425	-	-	-	-	-	-	576,425
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	2,466	-	-	-	-	-	-	-	2,466
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	813,647	121,048	15,706	-	-	-	-	5,060	955,461
Вкупно монетарни обврски	66,945,988	43,825,391	5,572,896	-	-	-	-	1,969,466	118,313,741
Нето-позиција	11,264,715	51,039	53,595	-	-	-	-	(14,517)	11,354,832

2. Управување со ризици (продолжение)

2.3. Пазарен ризик (продолжение)

2.3.4. Останати пазарни ризици

Останатите пазарни ризици се однесуваат на пазарниот ризик кој претставува ризик од загуба како последица на промена на цената на финансиските инструменти и стоките наменети за тргување.

Изложеноста зависи од вредноста на портфолиото за тргување и движењето на цената на финансиските инструменти кои се дел од портфолиото за тргување.

Целта на Банката во управувањето со останатите пазарни ризици е максимизирање на стабилноста и профитабилноста, преку применување на оптимална структура на портфолиото за тргување.

Банката има воспоставено Политика за управување со пазарен ризик, која е усвоена од страна на Надзорниот одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Политиката ги дефинира: предмет и дефиниции, основни цели, системот за управување со пазарниот ризик (ефикасен процес и организациска поставеност), оцена на капацитетот за преземање на овој ризик и оцена на профилот на ризичност и прифатливи инструменти за заштита од или намалување на ризикот.

Банката има воспоставено Процедури за идентификување, мерење или оцена, контрола или намалување и следење на пазарниот ризик, кои се донесени од страна на Управниот одбор на Банката и истите редовно се ревидираат. Процедурите подетално ги разработуваат постапките и процесите за управување со пазарниот ризик, и тоа: идентификување на пазарниот ризик, мерење или оцена, контрола или намалување и следење и известување за изложеноста на пазарен ризик.

Методите за мерење на пазарниот ризик ги вклучуваат: анализа на секое вложување наменето за тргување, анализа на портфолиото за тргување (вид на хартија од вредност, пазарна сегментација, пазарна вредност, учество во капиталот на издавачот и друго), валутна структура, реализирани трансакции на тргување, почитување на законски лимити, почитување на интерни лимити и исклучоци, резултати од тргувањето, дневно следење на портфолиото за тргување во однос на вкупните активности на Банката, стрес-тестирање и стрес-тестирање во обратна насока (reverse stress - test) и други методи.

На 31 декември 2021 и 2020 година, согласно регулаторните барања, Банката не утврди капитал потребен за покривање на пазарниот ризик за портфолиото за тргување.

2.4. Оперативен ризик

Оперативен ризик е ризик од загуба поради несоодветни или неуспешни внатрешни процеси, лица и системи во Банката, или од надворешни настани. Оперативниот ризик го вклучува и правниот ризик, како и ризикот од перење пари и финансирање на тероризмот, ризикот од несоодветност на информативните системи и други оперативни ризици.

Под „правен ризик“ се подразбира ризик од загуба којшто произлегува од прекршувања или непочитувања на законските и подзаконските прописи, договори, пропишани практики, етички стандарди, или како последица на погрешно толкување на прописите, правилата, договорите и други правни документи.

2. Управување со ризици (продолжение)

2.4. Оперативен ризик (продолжение)

Банката има воспоставено рамка за управување со оперативен ризик која се базира на Стратегија, Политика и Методологија, соодветна организациска структура и воспоставен процес за управување со овој ризик. Таа овозможува во рамките на различните процеси во Банката да се идентификуваат ризиците кои произлегуваат од овие процеси, нивно мерење и преземање корективни акции со цел да се избегне потенцијалниот негативен ефект врз финансискиот резултат и капиталната позиција на Банката. Соодветноста на воспоставената рамка за управување со оперативен ризик редовно се ревидира.

Идентификувањето и мерењето на оперативниот ризик Банката го врши преку анализа на прибраните податоци за настани кои предизвикале или може да предизвикаат штета во Банката, анализа на клучните показатели за ризик на Банката, примена на метод на самооценување преку квалитативен пристап, како и анализа на надворешни податоци за загуби кај други банки.

Банката утврдува капитал за покривање на оперативниот ризик применувајќи го стандардизираниот пристап. Износот на капитал со 31.12.2021 година е презентираан во точката 3.1.1. Извештај за стапката на адекватност на капиталот.

Во текот на 2021 година Банката работеше во услови на пандемија со Ковид-19, при што беа преземени активности за усогласување на работењето со донесените мерки од Владата и регулативата од НБРСМ. Врз основа на преземените активности, работењето на Банката во услови на пандемија се одвива непрекинато и сите деловни процеси се реализираат со тековна динамика.

3. Адекватност на капиталот

Управување со капиталот

Целите на Банката при управување со капиталот, што е поширок концепт од акционерски капитал кој се прикажува во билансот на состојба, се:

- обезбедување капитална усогласеност на Банката со барањата на НБРСМ;
- одржување на способноста на Банката да продолжи да функционира како успешна компанија и да продолжи да обезбедува позитивни финансиски резултати за акционерите и поволности за другите инволвирани субјекти; и
- одржување соодветно ниво на капитал кое ќе овозможи успешно натамошно работење и развој.

Адекватноста на капиталот и употребата на регулаторниот капитал редовно се следат од раководството на Банката, при што се применуваат техники базирани на инструкциите дадени од регулаторот за супервизорски цели. Потребните информации се доставуваат до НБРСМ на квартална основа.

Согласно законската регулатива, Банката ги почитува следните стапки:

- редовниот основен капитал не смее да биде понизок од 4,5% од активата пондерирана според ризиците (стапка на редовен основен капитал),
- основниот капитал не смее да биде понизок од 6% од активата пондерирана според ризиците (стапка на основен капитал) и
- стапката на адекватност на капиталот не смее да биде пониска од 8%.

Со состојба 31.12.2021 година Банката ги исполнува законски пропишаните капитални барања и пропишаните заштитни слоеви за зачувување на капиталот и за системска значајност, кои ги покрива со редовниот основен капитал. Согласно регулативата, Банката нема обврска да издвојува противцикличен заштитен слој на капиталот.

Во дополнение, Банката има воспоставено Процес на утврдување на интерен капитал (ПИК) во согласност со Одлуката за управување со ризиците, пропишана од страна на НБРСМ. Процесот на утврдување на интерниот капитал се базира на донесени Политика и Процедури и во рамките на истиот Банката:

- го утврдува потребниот интерен капитал за покривање на прифатливото ниво на ризик, што е во согласност со нејзиниот профил на ризичност и големината и сложеноста на тековните и идните финансиски активности;
- е насочена кон воспоставување одржливо ниво на капитал на долг рок, земајќи го предвид влијанието на сите материјални ризици и сл.

3. Адекватност на капиталот (продолжение)

3.1. Утврдување на адекватноста на капиталот

Банката ги утврдува сопствените средства и адекватноста на капиталот во согласност со пропишаната Методологија за утврдување на адекватност на капиталот од НБРСМ. Согласно регулативата, активата пондерирана според кредитен ризик и капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик се пресметуваат со примена на стандардизиран пристап.

Коефициентот на адекватноста на капиталот го покажува нивото на покриеност на ризичното работење на Банката и се пресметува како однос помеѓу сопствените средства на Банката и активата пондерирана според ризиците.

- а) Сопствените средства се категорија која е во функција на утврдување на стапката на адекватноста на капиталот и на другите регулаторни и прудентни лимити. Сопствените средства претставуваат збир на основниот капитал и дополнителниот капитал, а основниот капитал се состои од редовен основен капитал и додатен основен капитал. Со состојба декември 2021 и 2020 година Банката располага само со редовен основен капитал, кој е дел од основниот капитал на Банката.
- б) Активата пондерирана според ризиците претставува збир на активата пондерирана според кредитниот ризик, активата пондерирана според валутниот ризик, активата пондерирана според оперативниот ризик и активата пондерирана според други ризици.
 - Активата пондерирана според кредитниот ризик ги содржи активните билансни и вонбилансни позиции, кои распоредени по соодветни категории на изложеност се пондерираат со соодветен пондер на ризичност во зависност од степенот на кредитен квалитет на должникот. Степенот на кредитен квалитет на должникот се утврдува врз основа на пропишаната регулатива од НБРСМ.
 - Активата пондерирана според валутниот ризик се утврдува врз основа на пресметан капитал потребен за покривање на валутниот ризик, кој Банката го утврдува врз основа на износот на агрегатната девизна позиција и апсолутниот износ на нето-позицијата во злато.
 - Активата пондерирана според оперативен ризик се утврдува врз основа на пресметан капитал потребен за покривање оперативен ризик, кој Банката го утврдува со користење на стандардизиран пристап.
 - Активата пондерирана според другите ризици ги содржи капиталот потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките, капиталот потребен за покривање на пазарните ризици, капиталот потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака и капиталот потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна.

Утврдувањето на адекватноста на капиталот согласно регулативата се врши на квартална основа, меѓутоа, во зависност од интерните потреби, а во насока на ефикасно управување со ризиците од работењето, се изготвуваат и други извештаи, анализи и симулации за потенцијалните промени на стапката на адекватност на капиталот.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021

година

3. Адекватност на капиталот (продолжение)

3.1. Утврдување на адекватноста на капиталот (продолжение)

3.1.1. Извештај за стапката на адекватност на капиталот

Ред. бр.	ОПИС	во илјади денари	
		тековна година 2021	претходна година 2020
I	Актива пондерирана според кредитниот ризик		
1	Актива пондерирана според кредитниот ризик со примена на стандардизиран пристап	65,231,388	61,807,320
2	Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик	5,218,511	4,944,586
II	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ВАЛУТНИОТ РИЗИК		
3	Агрегатна девизна позиција	78,123	99,095
4	Нето-позиција во злато	-	-
5	Капитал потребен за покривање на валутниот ризик	-	-
6	Актива пондерирана според валутниот ризик	-	-
III	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ОПЕРАТИВНИОТ РИЗИК		
7	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор	-	-
8	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизиран пристап	544,172	529,939
9	Актива пондерирана според оперативниот ризик	6,802,152	6,624,233
IV	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ДРУГИТЕ РИЗИЦИ		
10	Капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките	-	-
11	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици (11.1+11.2+11.3)	-	-
11.1	Капитал потребен за покривање на позицискиот ризик (11.1.1+11.1.2+11.1.3+11.1.4)	-	-
11.1.1	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
11.1.2	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
11.1.3	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	-	-
11.1.4	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	-	-
11.2	Капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност	-	-
11.3	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции	-	-
12	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака	-	-
13	Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна	195	312
14	Капитал потребен за покривање на другите ризици (10+11+12+13)	195	312
15	Актива пондерирана според други ризици	2,438	3,900
V	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД РИЗИЦИ	72,035,978	68,435,453
16	Капитал потребен за покривање на ризиците	5,762,878	5,474,837
VI	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА	12,493,262	11,954,685
VII	АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (VI/IV)	17.34%	17.47%

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

3. Адекватност на капиталот (продолжение)
3.1. Утврдување на адекватноста на капиталот (продолжение)
3.1.2. Извештај за сопствените средства на Банката

Ред. бр.	Опис	во илјади денари	
		тековна година 2021	претходна година 2020
1.	Сопствени средства	12,493,262	11,954,685
2.	Основен капитал	12,493,262	11,954,685
3.	Редовен основен капитал (РОК)	12,493,262	11,954,685
3.1.	Позиции во РОК	12,529,193	11,987,115
3.1.1.	Капитални инструменти од РОК	2,279,067	2,279,067
3.1.2.	Премија од капиталните инструменти од РОК	771,527	771,527
3.1.3.	Задолжителна општа резерва (општ резервен фонд)	9,227,530	8,609,920
3.1.4.	Задржана нераспоредена добивка	250,000	323,084
3.1.5.	(-) Акумулирана загуба од претходни години	-	-
3.1.6.	Тековна добивка или добивка на крајот на годината	-	-
3.1.7.	Збирна сеопфатна добивка или загуба	1,069	3,517
3.2.	(-) Одбитни ставки од РОК	(35,931)	(32,430)
3.2.1.	(-) Загуба на крајот на годината или тековна загуба	-	-
3.2.2.	(-) Нематеријални средства	(35,931)	(32,430)
3.2.3.	(-) Одложени даночни средства коишто зависат од идната профитабилност на банката	-	-
3.2.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
3.2.5.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
3.2.6.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
3.2.7.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
3.2.8.	(-) Износ на одбитни ставки од ДОК којшто го надминува вкупниот износ на ДОК	-	-
3.2.9.	(-) Износ на надминувањето на лимитите за вложувања во нефинансиски институции	-	-
3.2.10.	(-) Трошоци за данок	-	-
3.2.11.	(-) Разлика меѓу висината на потребната и извршената исправка на вредноста/посебната резерва	-	-
3.3.	Регулаторни усогласувања на РОК	-	-
3.3.1.	(-) Зголемување на РОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
3.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
3.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
3.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
3.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
3.4.1.	Неконтролирачко (малцинско) учество коешто се признава во РОК на консолидирана основа	-	-
3.4.2.	Останато	-	-
3.5.	Други позиции од РОК	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

3. Адекватност на капиталот (продолжение)
3.1. Утврдување на адекватноста на капиталот (продолжение)
3.1.2. Извештај за сопствените средства на Банката (продолжение)

Ред. бр.	Опис	во илјади денари	
		тековна година 2021	претходна година 2020
4.	Додатен основен капитал (ДОК)	-	-
4.1.	Позиции во ДОК	-	-
4.1.1.	Капитални инструменти од ДОК	-	-
4.1.2.	Премија од капиталните инструменти од ДОК	-	-
4.2.	(-) Одбитни ставки од ДОК	-	-
4.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК за кои Банката има договорна обврска да ги купи	-	-
4.2.2.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во Банката	-	-
4.2.3.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои Банката нема значајно вложување	-	-
4.2.4.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои Банката има значајно вложување	-	-
4.2.5.	(-) Износ на одбитни ставки од ДК којшто го надминува вкупниот износ на ДК	-	-
4.2.6.	(-) Трошоци за данок	-	-
4.3.	Регулаторни усогласувања на ДОК	-	-
4.3.1.	(-) Зголемување на ДОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
4.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
4.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на Банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
4.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
4.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
4.4.1.	Прифатлив додатен основен капитал којшто се признава во ДОК на консолидирана основа	-	-
4.4.2.	Останато	-	-
4.5.	Други позиции од ДОК	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

3. Адекватност на капиталот (продолжение)

3.1. Утврдување на адекватноста на капиталот (продолжение)

3.1.2 Извештај за сопствените средства на Банката (продолжение)

Ред. бр.	Опис	во илјади денари	
		тековна година 2021	претходна година 2020
5.	Дополнителен капитал (ДК)	-	-
5.1.	Позиции во ДК	-	-
5.1.1.	Капитални инструменти од ДК	-	-
5.1.2.	Субординирани кредити	-	-
5.1.3.	Премија од капиталните инструменти од ДК	-	-
5.2.	(-) Одбитни ставки од ДК	-	-
5.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК за кои Банката има договорна обврска да ги купи	-	-
5.2.2.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во Банката	-	-
5.2.3.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои Банката нема значајно вложување	-	-
5.2.4.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои Банката има значајно вложување	-	-
5.3.	Регулаторни усогласувања на ДК	-	-
5.3.1.	(-) Зголемување на ДК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
5.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
5.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на Банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
5.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
5.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
5.4.1.	Прифатлив дополнителен капитал којшто се признава во ДК на консолидирана основа	-	-
5.4.2.	Останато	-	-
5.5.	Други позиции од ДК	-	-

4. Известување според сегментите

Известувањето според сегментите се врши според оперативните сегменти на Банката.

Оперативен сегмент е компонента од активностите на Банката за којашто се исполнети следниве услови:

- извршува активности како резултат на кои се остваруваат приходи и настануваат трошоци;
- се разгледуваат од страна на Надзорниот одбор на Банката, со цел оценување на остварувањата и носење одлуки за идните деловни активности на сегментот; и
- достапни се финансиски информации за сегментот.

Банката одделно ги обелоденува информациите за секој значаен оперативен сегмент. Еден сегмент се смета за значаен доколку:

- приходите на сегментот учествуваат со повеќе од 10% во вкупните приходи на Банката;
- износот на добивката или загубата претставува 10% или повеќе од вкупната добивка на сите оперативни сегменти коишто прикажале добивка, или од вкупната загуба на сите оперативни сегменти коишто прикажале загуба;
- вкупните средства на сегментот учествуваат со 10% или повеќе во вкупните средства на Банката;
- раководството оцени дека се значајни за следење за потребите на управување со Банката.

За целите на финансиско известување, Банката групира два или повеќе сегменти во еден оперативен сегмент доколку тие оперативни сегменти се слични во однос на видот на производите и услугите, видот и групата на корисниците на производите и услугите и методите за дистрибуција и понуда на истите. На 31 декември 2021 и 2020 година Банката не изврши групирање на два или повеќе оперативни сегменти во еден.

Оперативните сегменти на Комерцијална банка АД Скопје се еднакви на деловните линии пропишани со „Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот“, со примена на стандардизираниот пристап за потребите на утврдување на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик.

Банката обелоденува информации за концентрацијата на деловните активности кон одделни значајни клиенти. Значаен клиент е физичко или правно лице, како и лицата поврзани со него, доколку Банката остварува 10% или повеќе од своите вкупни деловни приходи или деловни расходи. На 31 декември 2021 и 2020 година не постојат значајни клиенти.

Географските подрачја според кои Банката известува се:

- земји членки на Европската Унија;
- други европски земји, надвор од Европската Унија;
- земји надвор од Европа, членки на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД), и други земји.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

4. Известување според сегментите (продолжение)
A. Оперативни сегменти

	Оперативни сегменти									Неалоцирано	Вкупно
	ДЛ1: Услуги поврзани со финансирање средни и големи трговци	ДЛ2: Тргување и продажба	ДЛ 3: Банкарство на мало	ДЛ 4: Комерцијално банкарство	ДЛ 5: Платен промет и порамнување	ДЛ 6: Услуги како агент	ДЛ 7: Управување со средства	ДЛ 8: Брокерски услуги на мало	Сите останати незначајни оперативни сегменти		
<i>во илјади денари</i>											
2021 (тековна година)											
Нето-приходи/(расходи) од камата	-	-	685,965	1,768,626	23	-	-	-	-	-	2,454,614
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	-	2,190	93,805	124,583	733,945	29,067	-	11,182	-	82	994,854
Нето-приходи од тргување	-	17,359	-	-	-	-	-	-	-	-	17,359
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	5,917	-	-	-	-	-	-	-	-	5,917
Останати оперативни приходи	-	272,705	(384,638)	2,001,732	(12,827)	(3,927)	-	31	100,388	26,921	2,000,385
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	-	298,171	395,132	3,894,941	721,141	25,140	-	11,213	100,388	27,003	5,473,129
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	(179,203)	(755,391)	-	-	-	-	-	-	(934,594)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	-	(4,932)	-	-	-	-	-	-	(4,932)
Амортизација	-	(2,001)	(46,085)	(29,318)	(68,409)	(2,196)	-	(2,001)	-	(44,279)	(194,289)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	-	(46,647)	(606,885)	(225,538)	(533,897)	(15,043)	-	(14,538)	-	(392,139)	(1,834,687)
Вкупно расходи по сегмент	-	(48,648)	(832,173)	(1,015,179)	(602,306)	(17,239)	-	(16,539)	-	(436,418)	(2,968,502)
Финансиски резултат по сегмент	-	249,523	(437,041)	2,879,762	118,835	7,901	-	(5,326)	100,388	(409,415)	2,504,627
Данок од добивка											(200,275)
Добивка/(загуба) за финансиската година											2,304,352
Вкупна актива по сегмент	-	499,629	19,930,440	122,921,113	2,705,255	34,578	-	29,502	361,469		146,481,986
Неалоцирана актива по сегмент										2,053,426	2,053,426
Вкупна актива											148,535,412
Вкупно обврски по сегмент	-	2,625	96,482,253	36,673,210	260,556	44,040	-	3	-		133,462,687
Неалоцирани обврски по сегмент										239,180	239,180
Вкупно обврски											133,701,867

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

4. Известување според сегментите (продолжение)
A. Оперативни сегменти (продолжение)

	Оперативни сегменти									Неалоцирано	Вкупно
	ДЛ1: Услуги поврзани со финансирање средни и големи трговци	ДЛ2: Тргување и продажба	ДЛ3: Банкарство на мало	ДЛ4: Комерцијално банкарство	ДЛ5: Платен промет и порамнување	ДЛ6: Услуги како агент	ДЛ7: Управување со средства	ДЛ8: Брокерски услуги на мало	Сите останати незначјани оперативни сегменти		
<i>во илјади денари</i>											
2020 (претходна година)											
Нето-приходи/(расходи) од камата	-	-	678,430	1,740,888	26	-	-	-	-	-	2,419,344
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	-	2,483	130,231	118,513	608,311	24,857	-	7,821	-	-	892,216
Нето-приходи од тргување	-	4,421	-	-	-	-	-	-	-	-	4,421
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	-	-	5,262	-	-	-	-	-	-	5,262
Останати оперативни приходи	-	246,362	456,997	1,198,461	38,435	1,899	-	86	84,624	36,247	2,063,111
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	-	253,266	1,265,658	3,063,124	646,772	26,756	-	7,907	84,624	36,247	5,384,354
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	(52,148)	(1,317,601)	-	-	-	-	-	-	(1,369,749)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	-	(4,399)	-	-	-	-	-	-	(4,399)
Амортизација	-	(1,762)	(42,426)	(26,586)	(59,853)	(1,762)	-	(1,762)	-	(40,298)	(174,449)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	-	(42,141)	(585,353)	(243,016)	(514,450)	(13,733)	-	(14,516)	-	(355,412)	(1,768,621)
Вкупно расходи по сегмент	-	(43,903)	(679,927)	(1,591,602)	(574,303)	(15,495)	-	(16,278)	-	(395,710)	(3,317,218)
Финансиски резултат по сегмент	-	209,363	585,731	1,471,522	72,469	11,261	-	(8,371)	84,624	(359,463)	2,067,136
Данок од добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(155,170)
Добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,911,966
Вкупна актива по сегмент	-	418,458	18,860,644	108,198,528	2,688,120	31,915	-	28,835	336,853	-	130,563,353
Неалоцирана актива по сегмент	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,020,225	2,020,225
Вкупна актива	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	132,583,578
Вкупно обврски по сегмент	-	5,670	87,314,375	31,066,088	63,195	78,736	-	2	-	-	118,528,066
Неалоцирани обврски по сегмент	-	-	-	-	-	-	-	-	-	156,431	156,431
Вкупно обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	118,684,497

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

4. Известување според сегментите (продолжение)

Б. Концентрација на вкупните приходи и расходи по значајни клиенти

	Оперативни сегменти									Неалоцирано	Вкупно по значаен клиент
	ДЛ1: Услуги поврзани со финансирање средни и големи трговци	ДЛ2: Тргување и продажба	ДЛ 3: Банкарство на мало	ДЛ 4: Комерцијално банкарство	ДЛ 5: Платен промет и порамнување	ДЛ 6: Услуги како агент	ДЛ 7: Управување со средства	ДЛ 8: Брокерски услуги на мало	Сите останати незначајни оперативни сегменти		
<i>во илјади денари</i>											
2021 (тековна година)											
Клиент 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 3											
приходи											
(расходи)											
Вкупно по сегмент	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2020 (претходна година)											
Клиент 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 3											
приходи											
(расходи)											
Вкупно по сегмент	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Нема значајна концентрација по значаен клиент.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

4. Известување според сегментите (продолжение)

В. Географски подрачја

<i>во илјади денари</i>		Република Северна Македонија	Земји членки на Европската Унија	Европа (останато)	Земји членки на ОЕЦД (без европските земји членки на ОЕЦД)	Останато (значајни географски сегменти)	Сите останати незначајни географски сегменти	Неалоцирано	Вкупно
2021 (тековна година)									
Вкупни приходи		5,735,901	(181,464)	(85,088)	4,007	-	345	(572)	5,473,129
Вкупна актива		134,486,811	8,312,301	2,755,679	2,907,883	-	72,738		148,535,412
2020 (претходна година)									
Вкупни приходи		5,543,566	(178,811)	12,286	6,063	-	1,008	242	5,384,354
Вкупна актива		120,798,316	8,398,653	2,407,714	911,575	-	67,320	-	132,583,578

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021

година

5. Објективна вредност на финансиски средства и финансиски обврски
A. Објективна вредност на финансиските средства и обврски

	тековна година 2021		претходна година 2020	
	сметководствена вредност	објективна вредност	сметководствена вредност	објективна вредност
<i>во илјади денари</i>				
Финансиски средства				
Парични средства и парични еквиваленти	57,857,097	57,857,097	49,687,631	49,687,631
Средства за тргување	119,682	119,682	45,113	45,113
Финансиски средства по објективна вредност, преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	350,371	350,371	344,455	344,455
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	3,099,033	3,096,198	1,021,080	1,014,848
Кредити на и побарувања од други комитенти	53,536,121	53,536,121	50,953,838	50,953,838
Вложувања во хартии од вредност	27,769,924	28,018,736	25,092,022	25,521,875
Вложувања во придружени друштва	348,731	348,731	324,115	324,115
Побарувања за данок на добивка (тековен)	391	391	390	390
Останати побарувања	2,533,509	2,533,509	2,199,929	2,199,929
Заложени средства	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-
Финансиски обврски				
Обврски за тргување	2,623	2,623	5,668	5,668
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Депозити на банки	341,643	341,643	186,134	186,134
Депозити на други комитенти	130,736,324	130,705,190	116,587,587	116,548,496
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-
Обврски по кредити	713,536	713,536	576,425	576,425
Субординирани обврски	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	100,314	100,314	2,466	2,466
Одложени даночни обврски	-	-	-	-
Останати обврски	1,404,538	1,404,538	955,461	955,461

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжение)

А. Објективна вредност на финансиските средства и обврски (продолжение)

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири во нормални, пазарни услови и помеѓу запознаени, доброволни странки. Објективната вредност се базира на процената од страна на раководството на Банката, според профилот на базата на средствата и обврските.

а) Парични средства и парични еквиваленти

Објективната вредност на паричните средства и паричните еквиваленти е еднаква на нивната сметководствена вредност со оглед дека истите вклучуваат готовина и ностро сметки кои претставуваат нерестриktivни побарувања по депозити и пласирања во НБРСМ и достасуваат на краток рок.

б) Финансиски средства евидентирани по објективна вредност преку билансот на успех

Објективната вредност на средствата за тргување и финансиските средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање, е утврдена врз основа на пазарната вредност и со примена на техники за вреднување и е еднаква на нивната сметководствена вредност.

в) Кредити на и побарувања од банки

Објективната вредност на кредити на и побарувања од банки е утврдена во согласност со постојните пазарни услови и моменталните каматни стапки. За дел од побарувањата од банки по основ на депозити поради нивните специфични карактеристики и непостоење на слични инструменти на пазарот Банката смета дека нивната сметководствена вредност апроксимативно ја претставува нивната објективна вредност.

г) Кредити на и побарувања од други комитенти

Кредитите и побарувањата од други комитенти се мерат според амортизираната набавна вредност намалени за нивната исправка на вредност. Кредитите и побарувања од други комитенти во кредитното портфолио на Банката во најголем дел се со прилагодлива и варијабилна каматна стапка. Процентата објективна вредност на кредитите и побарувањата од други клиенти, се утврдува преку дисконтирање на идните парични текови за кои се проценува дека ќе се примат. Процентите идни парични текови за утврдување на објективната вредност, се дисконтирани со примена на тековната пазарна каматна стапка.

Банката обезбедува кредити финансирани од кредитни линии преку Развојната банка на Северна Македонија (РБСМ), и истите се пласираат на пазарот и од други банки под истите услови како во Банката. Нивните каматни стапки се смета дека се пазарни каматни стапки. Исто така, Банката одобрува кредити на население со фиксни каматни стапки во првите години од кредитот. Производи со вакви карактеристики и каматни стапки се нудат и од други банки на пазарот, и нивните каматни стапки се смета дека се пазарни каматни стапки.

д) Вложување во хартии од вредност

Вложувањата во хартии од вредност вклучуваат должнички хартии од вредност кои се чуваат до доспевање прикажани според амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка, и средства расположливи за продажба прикажани според објективна вредност. Објективната вредност на средствата расположливи за продажба се утврдува според котирана пазарна цена на активен пазар или објавени цени достапни од берза, дилер и брокер. Во случаи кога овие информации не се достапни на Банката, објективната вредност се проценува според: информации за постигнатите цени на скорешни, нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени и доброволни странки;

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжение)

A. Објективна вредност на финансиските средства и обврски (продолжение)

применување на тековната пазарна цена на друг инструмент кој е во суштина ист; анализа на дисконтирани парични текови и други алтернативни модели за определување на цената.

д) Вложување во хартии од вредност (продолжение)

За должничките хартии од вредност кои се чуваат до доспевање објективната вредност се утврдува со користење техники на дисконтирани парични текови со актуелната крива на принос на примарниот пазар на должнички хартии од вредност, за должнички хартии од вредност со слична преостаната рочност.

Вложувањата во хартии од вредност вклучуваат износ од 64,956 илјади денари (2020: 64,920 илјади денари), кои се однесуваат на вложувања во хартии од вредност за кои не постои активен пазар, и нема скорешни трансакции кои би можеле да се применат во одредувањето на објективната вредност. Истите се искажуваат по нивната набавна вредност, намалена за исправката на вредност поради оштетување. Нивното учество во вкупните вложувања во хартии од вредност е само 0.23% (2020: 0.26%).

ѓ) Останати побарувања

Со оглед на краткиот рок на достасување, објективната вредност на останатите побарувања е еднаква на нивната сметководствена вредност.

е) Депозити на банките

Поради незначителниот ризик од промена на вредност и краткиот рок на достасување, објективната вредност на депозитите по видување и орочените депозити е еднаква со нивната сметководствена вредност.

ж) Депозити на други комитенти

Објективната вредност на депозитите по видување, како и на орочените депозити со прилагодлива и променлива каматна стапка е еднаква со нивната сметководствена вредност. Од вкупните депозити на други комитенти, износот на орочени депозити со фиксна каматна стапка изнесува 13,401,822 илјади денари (2020: 10,103,732 илјади денари). Фиксните каматни стапки во најголем дел се однесуваат за орочени депозити до една година (10,058,549 илјади денари) кои започнаа да се применуваат од 1 октомври 2017 година, а производи со вакви карактеристики и каматни стапки се нудат и од други банки на пазарот. Оттука, овие каматни стапки може да се смета дека се пазарни, поради тоа што објективната вредност на овие депозити е еднаква на нивната сметководствена вредност.

з) Обврски по кредити

Објективната вредност на обврските по кредити со прилагодливи каматни стапки, не се разликува од сметководствената вредност, поради прилагодувањето на каматните стапки за конкретните финансиски обврски со пазарните каматни стапки за слични инструменти. Објективната вредност на кредитните линии коишто се регулирани со посебни услови и за кои на пазарот нема други финансиски инструменти со исти или слични карактеристики, апроксимативно ја претставува нивната сметководствена вредност.

с) Останати обврски

Со оглед на краткиот рок на достасување, објективната вредност на останатите обврски е еднаква на нивната сметководствена вредност.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

5. **Објективна вредност на финансиски средства и финансиски обврски (продолжение)**
- Б. **Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност**
- Б.1. **Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност**

во илјади денари
31 декември 2021 (тековна година)
Финансиски средства мерени по објективна вредност

 Средства за тргување
 Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни средства чувани за управување со ризик

Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба

Вкупно
Финансиски обврски мерени по објективна вредност

 Обврски за тргување
 Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни обврски чувани за управување со ризик

Вкупно
31 декември 2020 (претходна година)
Финансиски средства мерени по објективна вредност

 Средства за тргување
 Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни средства чувани за управување со ризик

Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба

Вкупно
Финансиски обврски мерени по објективна вредност

 Обврски за тргување
 Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни обврски чувани за управување со ризик

Вкупно

Белешка	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
19	116,677	3,005		119,682
20	-	350,371	-	350,371
21	-	-	-	-
23.1		4,988,407	64,956	5,053,363
Вкупно	116,677	5,341,783	64,956	5,523,416
32	-	2,623	-	2,623
33	-	-	-	-
21	-	-	-	-
Вкупно	-	2,623	-	2,623
19	39,535	5,578	-	45,113
20	-	344,455	-	344,455
21	-	-	-	-
23.1	-	3,951,304	64,920	4,016,224
Вкупно	39,535	4,301,337	64,920	4,405,792
32	-	5,668	-	5,668
33	-	-	-	-
21	-	-	-	-
Вкупно	-	5,668	-	5,668

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

- 5. Објективна вредност на финансиски средства и финансиски обврски (продолжение)**
Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)
Б.1. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)

Банката ги класификува сите финансиски средства и финансиски обврски мерени по објективна вредност, со користење хиерархија на објективна вредност, којашто ја прикажува значајноста на влезните параметри користени во одредувањето на објективната вредност. Хиерархијата на објективната вредност ги опфаќа следниве нивоа:

- а) Ниво 1 - Објективната вредност е утврдена со директна примена/повикување на котирана пазарна цена на финансиските инструменти на активен пазар;
- б) Ниво 2 - Објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) од активни пазари, коишто можат да бидат директни, односно пазарни цени, или индиректни, односно извлечени од пазарни цени;
- в) Ниво 3 - Објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) што не можат директно или индиректно да се следат на активните пазари, односно не се видливи.

Б.2. Трансфери помеѓу нивоата 1 и 2 на објективна вредност

	тековна година 2021		претходна година 2020	
	трансфери од нивото 1 на ниво 2	трансфери од нивото 2 на ниво 1	трансфери од нивото 1 на ниво 2	трансфери од нивото 2 на ниво 1
<i>во илјади денари</i>				
Финансиски средства мерени по објективна вредност				
Средства за тргување	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање		-	-	-
Дериватни средства чувани за управување на ризик	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	-	-	-	-
Вкупно		-	-	-
Финансиски обврски мерени по објективна вредност				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

5. Објективна вредност на финансиски средства и финансиски обврски (продолжение)

Б. Ниво на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)

Б.3. Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во Ниво 3

	Средства за тргување	Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	Вкупно средства	Обврски за тргување	Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вкупно обврски
<i>во илјади денари</i>							
Состојба на 1 јануари 2020 (претходна година)	160,223	-	64,957	225,180	-	-	-
Добивки/(загуби) признаени во:							
- Билансот на успех	7,717	-	(37)	7,680	-	-	-
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
Купувања на финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Продадени финансиски инструменти во периодот	(167,940)	-	-	(167,940)	-	-	-
Издадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Платени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Рекласифицирани финансиски инструменти во/(од) Ниво 3	-	-	-	-	-	-	-
Рекласифицирани во Кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (претходна година)	-	-	64,920	64,920	-	-	-
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2020 (претходна година)	7,717	-	(37)	7,680	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

5. Објективна вредност на финансиски средства и финансиски обврски (продолжение)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)

Б.3. Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во Ниво 3 (продолжение)

	Средства за тргување	Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	Вкупно средства	Обврски за тргување	Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вкупно обврски
<i>во илјади денари</i>							
Состојба на 1 јануари 2021 (тековна година)							
Добивки/(загуби) признаени во:	-	-	64.920	64.920	-	-	-
- Билансот на успех	-	-	36	36	-	-	-
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
Купувања на финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Продадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Издадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Платени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Рекласифицирани финансиски инструменти во/(од) Ниво 3	-	-	-	-	-	-	-
Рекласифицирани во Кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (тековна година)	-	-	64.956	64.956	-	-	-
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2021 (тековна година)	-	-	36	36	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021

година

6. Нето-приходи/(расходи) од камата

A. Структура на приходите и расходите од камата според видот на финансиските инструменти

<i>во илјади денари</i>		
тековна година 2021	претходна година 2020	
Приходи од камата		
Парични средства и парични еквиваленти	81,396	130,451
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-
Кредити на и побарувања од банки	1,817	508
Кредити на и побарувања од други комитенти	2,303,645	2,440,567
Вложувања во хартии од вредност	355,847	205,826
Останати побарувања	-	-
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(11,513)	(9,533)
Наплатени претходно отпишани камати	72,658	48,853
Вкупно приходи од камата	2,803,850	2,816,672
Расходи за камата		
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-
Депозити на банки	12,167	10,274
Депозити на други комитенти	285,734	323,998
Издадени должнички хартии од вредност	-	-
Обврски по кредити	14,529	27,539
Субординирани обврски	-	-
Останати обврски	36,806	35,517
Вкупно расходи за камата	349,236	397,328
Нето-приходи/(расходи) од камата	2,454,614	2,419,344

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

6. Нето-приходи/(расходи) од камата (продолжение)

Б. Секторска анализа на приходите и расходите од камата според секторот

Приходи од камата

Нефинансиски друштва
 Држава
 Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата
 Банки
 Останати финансиски друштва (небанкарски)
 Домаќинства
 Нерезиденти
 (Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)
 Наплатени претходно отпишани камати

Вкупно приходи од камата

Расходи за камата

Нефинансиски друштва
 Држава
 Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата
 Банки
 Останати финансиски друштва (небанкарски)
 Домаќинства
 Нерезиденти

Вкупно расходи за камата

Нето-приходи/(расходи) од камата

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
1,291,411	1,386,866
418,571	292,961
1,647	4,831
637	95,022
73,028	1,027
937,784	951,560
19,627	45,085
(11,513)	(9,533)
72,658	48,853
2,803,850	2,816,672
22,760	44,975
117	145
2,911	4,588
1,374	3,001
39,538	38,758
251,137	273,794
31,399	32,067
349,236	397,328
2,454,614	2,419,344

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

7. Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести (продолжение)

Б. Секторска анализа на приходите и расходите од провизии и надомести

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2021	претходна година 2020
Приходи од провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	890,851	748,266
Држава	5,429	3,959
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	22,421	17,608
Банки	171,479	146,322
Останати финансиски друштва (небанкарски)	39,478	33,707
Домаќинства	346,441	305,250
Нерезиденти	98,326	81,705
Вкупно приходи од провизии и надомести	1,574,425	1,336,817
Расходи за провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	8,563	5,244
Држава	11	442
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	-	-
Банки	123,298	97,034
Останати финансиски друштва (небанкарски)	98,200	87,427
Домаќинства	-	-
Нерезиденти	349,499	254,454
Вкупно расходи за провизии и надомести	579,571	444,601
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	994,854	892,216

8. Нето-приходи/(расходи) од тргување

Средства за тргување

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа

реализирана

нерезализирана

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа

реализирана

нерезализирана

Приходи од дивиденда од средствата за тргување

Приходи од камата од средствата за тргување

Обврски за тргување

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа

реализирана

нерезализирана

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите за тргување, на нето-основа

реализирана

нерезализирана

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски за тргување, на нето-основа

реализирана

нерезализирана

Расходи за камата од финансиски обврски чувани за тргување

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за тргување, на нето-основа

реализирана

нерезализирана

Нето-приходи/(расходи) од тргување

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
-	-
-	-
(2,102)	208
16,153	1,641
684	946
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
2,241	1,715
383	(89)
17,359	4,421

9. Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

	во илјади денари	
	тековна година 2021	претходна година 2020
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	5,917	5,262
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Приходи од дивиденда од финансиските средства по објективна вредност преку билансот на успех	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на кредитите и побарувањата по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Финансиски обврски по објективната вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на обврските по кредити по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за управување со ризик по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	5,917	5,262

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021

година

10. Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики

Реализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа
 Нереализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа
 курсни разлики на исправката на вредноста на финансиските средства, на нето-основа
 курсни разлики на посебната резерва за вонбилансна изложеност, на нето-основа
 останати курсни разлики, на нето-основа
Нето-приходи/(расходи) од курсните разлики

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
230,022	192,940
93	(757)
124	(526)
(32,835)	(26,580)
197,404	165,077

11. Останати приходи од дејноста

Добивка од продажбата на средствата расположливи за продажба
 Дивиденда од сопственичките инструменти расположливи за продажба
 Нето-приходи од вложувањата во подружници и придружени друштва
 Капитална добивка од продажбата на:
 Недвижности и опрема
 Нематеријални средства
 Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања
 Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување
 Приходи од кирии
 Приходи од добиени судски спорови
 Наплатени претходно отпишани побарувања
 Ослободување на резервирања за:
 потенцијални обврски врз основа на судски спорови
 пензии и други користи за вработените
 реструктурирања
 неповолни договори
 останати резервирања
 Останато
 (приходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати приходи од дејноста)
 Приходи врз основ на девизно работење
 Приходи кои не претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати приходи од дејноста
Вкупно останати приходи од дејноста

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
-	-
1,025	5,699
21,285	17,010
3,031	8,485
-	-
444,063	1,334,371
-	-
7,196	6,950
2,430	9
1,161,724	365,873
-	-
-	21,195
-	-
-	-
-	-
55,005	56,936
28,119	13,892
1,723,878	1,830,420

Износот од 1,161,724 илјади денари во позицијата „Наплатени претходно отпишани побарувања“ во најголем дел е резултат на наплатени побарувања од два должника кон кои Банката во претходни периоди била значително кредитно изложена.

11. Останати приходи од дејноста (продолжение)

Износот од 444,063 илјади денари (2020: 1,334,371 илјади денари) во позицијата „Капитална добивка од продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања“ во најголем дел произлегува од продажба на преземен имот на Банката кој опфаќа голема квадратура на административни и деловни простории на атрактивни локации во Скопје и во други градови, производни погони со производни линии и опрема за работа, како и земјиште. Продадениот преземен имот од кој е остварена капиталната добивка е преземен од должници правни лица кои во Банката имале значајна кредитна изложеност.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

12. Исправка на вредност на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа

2021 (тековна година)

во илјади денари

Исправка на вредноста и посебна резерва

Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва (Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)

Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа

2020 (претходна година)

Исправка на вредноста и посебна резерва

Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва (Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)

Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа

Кредити на и побарувања од банки	Кредити на и побарувања од други комитенти	Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување	Парични средства и парични еквиваленти	Побарувања за провизии и надомести	Останати побарувања	Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства	Посебна резерва за вонбилансна изложеност	Вкупно
547	2,954,836	0	1	5,222	12,108	43,243	3,015,957	310,472	3,326,429
(345)	(2,094,359)	0	(1)	(5,363)	(5,139)	(19,491)	(2,124,698)	(267,137)	(2,391,835)
202	860,477	-	-	141	6,969	23,752	891,259	43,335	934,594
353	2,812,838	-	1	6,646	9,847	38,292	2,867,977	209,982	3,077,959
(2,306)	(1,460,932)	-	(1)	(6,150)	(3,375)	(13,567)	(1,486,331)	(221,879)	(1,708,210)
(1,953)	1,351,906	-	-	496	6,472	24,725	1,381,646	(11,897)	1,369,749

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

13. Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа

во илјади денари

	Недвижности и опрема	Нематеријални средства	Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	Останати нефинансиски средства	Неконтролирано учество*	Вкупно
2021 (тековна година)							
Дополнителна загуба поради оштетување (Ослободување на загубата поради оштетување)	-	-	4,932	-	-	-	4,932
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	4,932	-	-	-	4,932
2020 (претходна година)							
Дополнителна загуба поради оштетување (Ослободување на загубата поради оштетување)	-	-	4,399	-	-	-	4,399
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	4,399	-	-	-	4,399

* само за консолидирани финансиски извештаи

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

14. Трошоци за вработените

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
<i>Краткорочни користи за вработените</i>	
Плати	675,807
Задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување	249,451
Краткорочни платени отсуства	35,521
Трошоци за привремено вработување	-
Удел во добивката и награди	-
Немонетарни користи	284
959,308	961,063
<i>Користи по престанокот на вработувањето</i>	
Придонеси кон пензиските планови за дефинирани придонеси	-
Користи при пензионирањето	-
Зголемување на обврската за пензиски планови за дефинирани користи	-
Зголемување на обврската за други долгорочни користи	-
Други користи при престанокот на вработувањето	396
456	396
Користи поради престанокот на вработувањето	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-
Останато	63,325
(трошоци за вработените кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните трошоци за вработените)	
1,034,683	1,024,784

Краткорочни користи за вработените

Плати
Задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување
Краткорочни платени отсуства
Трошоци за привремено вработување
Удел во добивката и награди
Немонетарни користи

Користи по престанокот на вработувањето

Придонеси кон пензиските планови за дефинирани придонеси
Користи при пензионирањето
Зголемување на обврската за пензиски планови за дефинирани користи
Зголемување на обврската за други долгорочни користи
Други користи при престанокот на вработувањето

Користи поради престанокот на вработувањето

Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства
Останато
(трошоци за вработените кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните трошоци за вработените)

Вкупно трошоци за вработените

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година****15. Амортизација**

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2021	претходна година 2020
Амортизација на нематеријалните средства		
Интерно развиен софтвер	-	-
Купен софтвер од надворешни добавувачи	10,217	11,029
Други интерно развиени нематеријални средства	-	-
Други нематеријални средства	8,840	6,957
Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	-	-
	19,057	17,986
Амортизација на недвижностите и опремата		
Градежни објекти	80,226	79,289
Транспортни средства	15,925	14,504
Мебел и канцелариска опрема	10,948	9,307
Останата опрема	66,834	53,016
Други ставки на недвижностите и опремата	-	-
Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	1,299	347
	175,232	156,463
Вкупно амортизација	194,289	174,449

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ
Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година
16. Останати расходи од дејноста

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2021	претходна година 2020
Загуба од продажбата на средствата расположливи за продажба	-	-
Трошоци за лиценцирање на софтверот	34,455	32,974
Премии за осигурување на депозитите	220,055	201,440
Премии за осигурување на имотот и на вработените	4,587	4,334
Материјали и услуги	218,932	208,832
Административни и трошоци за маркетинг	175,949	206,552
Останати даноци и придонеси	1,491	1,508
Трошоци за кирии	19,083	18,214
Трошоци за судски спорови	1,223	6,950
Резервирања за пензиските и за други користи за вработените, на нето-основа	5,062	-
Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови, на нето-основа	-	-
Други резервирања, на нето-основа	-	-
Преструктурирања	-	-
Неповолни договори	-	-
Останати резервирања	-	-
Загуба од продажбата на:		
Недвижности и опрема	8,992	-
Нематеријални средства	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Останато		
(расходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати расходи од дејноста)		
Трошоци за девизно валутно работење	20,973	20,741
Трошоци по основ на работа со банкарски картички	26,095	11,317
(расходите кои не претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати расходи од дејноста)	63,107	30,975
Вкупно останати расходи од дејноста	800,004	743,837

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

17. Данок на добивка

A. Расходи/приходи за тековен и одложен данок

<i>во илјади денари</i>		
тековна година 2021	претходна година 2020	
Тековен данок на добивка		
Расход/(приход) за тековниот данок на добивка за годината	200,275	155,170
Корекции за претходни години	-	-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-
Промени во сметководствени политики и грешки	-	-
Останато	-	-
200,275	155,170	
Одложен данок на добивка		
Одложен данок на добивка кој произлегува од привремени разлики за годината	-	-
Признавање на претходно непризнаени даночни загуби	-	-
Промени во даночната стапка	-	-
Воведување нови даноци	-	-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-
Останато	-	-
200,275	155,170	
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	200,275	155,170

<i>во илјади денари</i>		
тековна година 2021	претходна година 2020	
Тековен данок на добивка		
Признаен во билансот на успех	200,275	155,170
Признаен во капиталот и резервите	-	-
200,275	155,170	
Одложен данок на добивка		
Признаен во билансот на успех	-	-
Признаен во капиталот и резервите	-	-
200,275	155,170	
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	200,275	155,170

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

17. Данок на добивка (продолжение)

Б. Усогласување помеѓу просечната ефективна даночна стапка и применливата даночна стапка

	во %	во илјади денари	во %	во илјади денари
	тековна година 2021		претходна година 2020	
Добивка/(загуба) пред оданочувањето	100.00	2,504,627	100.00	2,067,136
Данок на добивка согласно со применливата даночна стапка	10	250,463	10	206,714
Ефект од различни даночни стапки во други земји	-	-	-	-
Корекции за претходни години и промени во даночната стапка	-	-	-	-
Оданочен приход во странство	-	-	-	-
Расходи непризнаени за даночни цели	0.8	19,169	1.1	21,929
Даночно ослободени приходи	(0.9)	(21,638)	(0.1)	(2,348)
Даночни ослободувања непризнаени во билансот на успех	-	-	-	-
Признавање на претходно непризнаени даночни загуби	-	-	-	-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-	-	-
Промени на одложениот данок	-	-	-	-
Останато	(1.9)	(47,719)	(3.4)	(71,125)
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	-	200,275	-	155,170
Просечна ефективна даночна стапка	8.0		7.6	

В. Данок на добивка од останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех

	тековна година 2021			претходна година 2020		
	пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка	пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка
во илјади денари						
Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ
Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година
18. Парични средства и парични еквиваленти

Парични средства во благајна
Сметка и депозити во НБРСМ, освен задолжителни депозити во странска валута
Тековни сметки и трансакциски депозити кај странски банки
Тековни сметки и трансакциски депозити кај домашни банки
Благајнички записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар
Државни записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар
Орочени депозити со период на достасување до три месеци
Останати краткорочни високоликвидни средства
Побарувања врз основа на камати
(Исправка на вредноста)

Вклучено во паричните средства и паричните еквиваленти за потребите на Извештајот за паричниот тек

Задолжителни депозити во странска валута
Ограничени депозити
(Исправка на вредноста)

Вкупно

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
1,721,649	1,730,262
36,318,487	28,894,467
7,213,881	5,697,132
2,605	78
2,552,229	2,408,696
-	-
2,847,085	4,630,362
445	1,076
1,151	1,390
(1,057)	(1,161)
50,656,475	43,362,302
5,840,089	5,070,169
1,360,669	1,255,285
(136)	(125)
57,857,097	49,687,631

На 31 декември 2021 Банката има ограничени депозити во вкупен износ од 1,360,669 илјади денари (2020: 1,255,285 илјади денари), и тоа:

- на сметката во КИБС на име Резервен гарантен фонд има средства во износ од 586,875 илјади денари согласно Правилата за Резервен гарантен фонд (2020: 537,944 илјади денари),
- на сметка во Euroclear за потребите на старателско работење има средства во износ од 543,736 илјади денари (2020: 502,353 илјади денари),
- на сметка во HSBC Bank PLC за потребите на работењето со Mastercard картички има средства во износ од 157,312 илјади денари (2020: 145,184 илјади денари),
- на сметка во United Overseas Bank Limited за потребите на работењето со Visa картички има средства во износ од 72,745 илјади денари (2020: 67,331 илјади денари),
- на сметка за конфирмирани акредитиви нема ограничени депозити (2020: 2,473 илјади денари)

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

18. Парични средства и парични еквиваленти (продолжение)

во илјади денари

	тековна година 2021				претходна година 2020			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	1,286	-	-	1,286	837	-	-	837
Исправка на вредноста за годината								
Дополнителна исправка на вредноста	5,222	-	-	5,222	6,646	-	-	6,646
(Ослободување на исправката на вредноста)	(5,363)	-	-	(5,363)	(6,150)	-	-	(6,150)
Трансфер во:	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)								
Ефект од курсни разлики	48	-	-	48	(47)	-	-	(47)
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	1,193	-	-	1,193	1,286	-	-	1,286

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

20. Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени при почетно признавање

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2021	претходна година 2020
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	350,371	344,455
	350,371	344,455
Котирани	-	-
Некотирани	350,371	344,455
<i>Сопственички инструменти</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-
Вкупно финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	350,371	344,455

Останатите некотирани должнички инструменти во износ од 350,371 илјади денари се однесуваат на вложувања во удели (2020: 344,455 илјади денари).

Вложувањата во удели вклучуваат удели во отворениот инвестициски фонд КБ Публикум – Балансиран, во износ од 11,874 илјади денари (2020: 10,646 илјади денари), и удели во отворениот инвестициски фонд КБ Публикум – Паричен, во износ од 338,497 илјади денари (2020: 333,809 илјади денари).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

21, Дериватни средства и обврски чувани за управување со ризик

		во илјади денари			
		тековна година 2021		претходна година 2020	
		дериватни средства	(дериватни обврски)	дериватни средства	(дериватни обврски)
А	Деривати за заштита од ризик / Деривати чувани за управување со ризик				
A.1	<i>Според видот на променливата</i>				
	Деривати чувани за управување со ризик				
	Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на курсот	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-	-
	Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-
A.2	<i>Според видот на заштита од ризик</i>				
	Заштита од ризикот од објективната вредност	-	-	-	-
	Заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-
	Заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Б	Вградени деривати				
	Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на курсот	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-	-
	Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-	-	-	-
	Вкупно вградени деривати	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

22. Кредити и побарувања

22.1. Кредити на и побарувања од банки

<i>во илјади денари</i>				
тековна година 2021		претходна година 2020		
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Кредити на банки				
домашни банки	-	45	29,000	46
странски банки	-	-	-	-
Орочени депозити, со период на достасување над три месеци				
домашни банки	-	485	-	481
странски банки	2,136,257	956,821	30,847	957,861
Репо				
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Останати побарувања				
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	4,244	-	2,940	-
Побарувања врз основа на камати	1,503	-	19	-
Тековна достасаност	308,149	(308,149)	46	(46)
Вкупно кредити на и побарувања од банки пред исправката на вредноста	2,450,153	649,202	62,852	958,342
(Исправка на вредноста)	(214)	(108)	(6)	(108)
Вкупно кредити на и побарувања од банки намалени за исправката на вредноста	2,449,939	649,094	62,846	958,234

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

22, Кредити и побарувања (продолжение)

22.1. Кредити на и побарувања од банки (продолжение)

во илјади денари

	тековна година 2021				претходна година 2020			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	114	-	-	114	481	1,579	-	2,060
Исправка на вредноста за годината								
Дополнителна исправка на вредноста	271	276	-	547	19	334	-	353
(Ослободување на исправката на вредноста)	(68)	(277)		(345)	(388)	(1,918)	-	(2,306)
Трансфер во:	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	5	1	-	6	2	5	-	7
(Отпишани побарувања)					-	-	-	-
Состојба на 31 декември	322	-	-	322	114	-	-	114

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

22. Кредити и побарувања (продолжение)

22.2. Кредити на и побарувања од други комитенти

A. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2021		претходна година 2020	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва				
побарувања по главница	8,363,550	27,126,836	10,811,804	24,375,493
побарувања врз основа на камати	68,037	-	149,302	-
Држава				
побарувања по главница	83,416	1,871,717	7	1,722,976
побарувања врз основа на камати	6,438	-	4,625	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
побарувања по главница	132,151	43,897	124,530	44,843
побарувања врз основа на камати	73	-	534	-
Финансиски друштва, освен банки				
побарувања по главница	1,922	2,049	-	2,075
побарувања врз основа на камати	6	-	3	-
Домаќинства				
побарувања по главница				
станбени кредити	48,734	7,050,448	1,060	6,638,311
потрошувачки кредити	321,686	9,020,630	249,345	8,651,384
автомобилски кредити	51	2,511	-	3,069
хипотекарни кредити	-	-	-	-
кредитни картички	36,995	913,705	20,372	843,010
други кредити	864,158	275,261	837,307	247,268
побарувања врз основа на камати	43,079	-	69,296	-
Нерезиденти, освен банки				
побарувања по главница	145,868	215,695	43,086	218,973
побарувања врз основа на камати	1,745	-	1,113	-
Тековна достасаност	8,049,217	(8,049,217)	7,756,900	(7,756,900)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти пред исправката на вредноста	18,167,126	38,473,532	20,069,284	34,990,502
(Исправка на вредноста)	(1,192,068)	(1,912,469)	(2,725,910)	(1,380,038)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	16,975,058	36,561,063	17,343,374	33,610,464

Од вкупните кредити на и побарувања од други комитенти Банката има засновано залог во форма на нотарски акт по договори за поткредит, одобрени од кредитната линија на Европската инвестициона банка („ЕИБ“), во корист на РСМ. Со состојба на 31 декември 2021 година висината на заложените побарувања по главница изнесува 100,946 илјади денари (2020: 182,453 илјади денари).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

22. Кредити и побарувања (продолжение)

22.2. Кредити на и побарувања од други комитенти (продолжение)

A. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот (продолжение)

во илјади денари

	тековна година 2021				претходна година 2020			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	393,793	1,272,597	2,439,557	4,105,948	413,690	696,591	2,898,653	4,008,934
Исправка на вредноста за годината								
Дополнителна исправка на вредноста (Ослободување на исправката на вредноста)	487,488	1,612,433	854,916	2,954,836	369,762	1,417,546	1,025,530	2,812,838
Трансфер во:	(454,418)	(1,166,644)	(473,296)	(2,094,359)	(409,167)	(727,951)	(323,814)	(1,460,932)
- исправка на вредноста за Група 1	(25,235)	22,826	2,409	-	(40,292)	38,312	1,980	-
- исправка на вредноста за Група 2	26,401	(124,017)	97,616	-	46,954	(159,283)	112,329	-
- исправка на вредноста за Група 3	7,235	60,857	(68,092)	-	12,748	7,130	(19,878)	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	(189,316)	(189,316)	-	-	(534,278)	(534,278)
Ефект од курсни разлики	335	(59)	(425)	(149)	97	253	424	774
(Отпишани побарувања)	-	-	(1,672,424)	(1,672,424)	-	-	(721,388)	(721,388)
Состојба на 31 декември	435,599	1,677,993	990,945	3,104,538	393,792	1,272,598	2,439,558	4,105,948

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

22. Кредити и побарувања (продолжение)

22.2. Кредити на и побарувања од други комитенти (продолжение)

Б. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на обезбедувањето

(сегашна сметководствена вредност на кредитите и побарувањата)

Првокласни инструменти за обезбедување

парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)

државни хартии од вредност

државни безусловни гаранции

банкарски гаранции

Гаранции од друштвата за осигурување и полиси за осигурување

Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштвата за осигурување)

Гаранции од физички лица

Залог на недвижен имот

имот за сопствена употреба (станови, куќи)

имот за вршење дејност

Залог на подвижен имот

Останати видови обезбедување

Необезбедени

Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
1,189,713	817,466
-	-
-	-
-	-
-	-
456,748	217,144
-	-
9,124,079	8,468,769
19,079,535	19,291,323
7,114,278	6,160,546
1,639,907	1,018,722
14,931,862	14,979,868
53,536,121	50,953,838

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

23. Вложување во хартии од вредност

23.1. Вложување во финансиски средства расположливи за продажба

Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2021	претходна година 2020
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	4,988,407	3,951,304
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	4,988,407	3,951,304
Котирани		
Некотирани	4,988,407	3,951,304
<i>Сопственички инструменти</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	77,694	77,658
	77,694	77,658
Котирани		
Некотирани	77,694	77,658
Вкупно вложувања во финансиските инструменти расположливи за продажба	5,066,101	4,028,962

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

23. Вложување во хартии од вредност (продолжение)

23.1. Вложување во финансиски средства расположливи за продажба (продолжение)

Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент (продолжение)

во илјади денари

	тековна година 2021				претходна година 2020			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста за годината								
Дополнителна исправка на вредноста (Ослободување на исправката на вредноста)	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1								
- исправка на вредноста за Група 2								
- исправка на вредноста за Група 3								
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-	-	-	-	-

23. Вложување во хартии од вредност (продолжение)

23.1. Вложување во финансиски средства расположливи за продажба (продолжение)

Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент (продолжение)

Вложувањата во должнички инструменти расположливи за продажба во износ од 4,988,407 илјади денари (2020: 3,951,304 илјади денари) се однесуваат на вложувања во државни записи.

Вложувањата во сопственички инструменти расположливи за продажба во износ од 77,694 илјади денари (2020: 77,658 илјади денари) вклучуваат износ од 64,956 илјади денари (2020: 64,920 илјади денари), кои се однесуваат на вложувања во хартии од вредност издадени од финансиски друштва. Со оглед на тоа што за овие вложувања не постои активен пазар, како и немањето скорешни трансакции кои би можеле да се применат во одредувањето на објективната вредност, вложувањата во хартиите од вредност расположливи за продажба се искажуваат по нивната набавна вредност, намалена за исправката на вредност поради оштетување. Пазарот за овие хартии од вредност е непостојан и не е доволно развиен, така што објективната вредност не може веродостојно да се измери.

Во останати сопственички инструменти е вклучено и вложувањето во подружници во износ од 12,738 илјади денари (2020: 12,738 илјади денари).

Банката не планира да го продаде делот од вложувањата во сопственички инструменти расположливи за продажба издадени од финансиски друштва чие работење е поврзано со редовното работење на Банката, а остатокот од вложувањата ќе ги продаде кога ќе процени дека се создадени поволни услови на пазарот на капитал за нивна продажба.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

23. Вложување во хартии од вредност (продолжение)

23.2. Вложување во финансиски средства кои се чуваат до достасување

<i>во илјади денари</i>		
	тековна година 2021	претходна година 2020
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	919,848	1,498,050
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	21,164,197	18,942,418
Корпоративни обврзници	619,840	622,654
Останати должнички инструменти	-	-
	22,703,885	21,063,122
Котирани	21,784,037	19,565,072
Некотирани	919,848	1,498,050
	22,703,885	21,063,122
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување пред исправката на вредноста	22,703,885	21,063,122
(Исправка на вредноста)	(62)	(62)
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување намалени за исправката на вредноста	22,703,823	21,063,060

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

23. Вложување во хартии од вредност (продолжение)
23.2. Вложување во финансиски средства кои се чуваат до достасување (продолжение)

во илјади денари

	тековна година 2021				претходна година 2020			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	62	-	-	62	62	-	-	62
Исправка на вредноста за годината		-	-					
Дополнителна исправка на вредноста	1	-	-	1	1	-	-	1
(Ослободување на исправката на вредноста)	(1)	-	-	(1)	(1)	-	-	(1)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	62	-	-	62	62	-	-	62

Должничките хартии од вредност во износ од 22,703,885 илјади денари (2020: 21,063,122 илјади денари) вклучуваат обврзници издадени од државата во износ од 21,164,197 илјади денари (2020: 18,942,418 илјади денари), корпоративни обврзници издадени од странски банки во износ од 619,840 илјади денари (2020: 622,654 илјади денари) и државни записи во износ од 919,848 илјади денари (2020: 1,498,050 илјади денари).

Обврзниците издадени од државата се однесуваат на континуирани државни обврзници во износ од 13,116,495 илјади денари со период на достасување од 2022 до 2034 година и носат камата по стапка од 0,35% до 3,10% годишно (2020: 11,929,673 илјади денари со период на достасување од 2021 до 2034 година и носат камата по стапка од 0,35% до 3,10% годишно), структурни државни обврзници во износ од 202,336 илјади денари со период на достасување од 2022 до 2031 година и носат камата по стапка од 2,00% годишно (2020: 140,466 илјади денари со период на достасување од 2021 до 2029 година и носат камата по стапка од 2,00% годишно) и македонски еврообврзници во износ од 7,845,366 илјади денари со период на достасување од 2023 до 2028 година и носат камата по стапка од 1,625% до 5.625% годишно (2020: 6,872,279 илјади денари со период на достасување од 2021 до 2026 година и носат камата по стапка од 2.75% до 5.625% годишно). Државните записи во износ од 919,848 илјади денари се со период на достасување во 2022 година по каматна стапка од 0,50% (2020: 1,498,050 илјади денари со период на достасување во 2021 година по каматна стапка од 0,50%).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

24. Вложување во подружници и придружени друштва

А. Процент на учество на Банката во подружници и во придружени друштва

Назив на подружниците и на придружените друштва	Земја	во %			
		Процент на учество во сопственоста		Процент на право на глас	
		тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020
КБ ПРВО ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД Скопје	Република Северна Македонија	49.00%	49.00%	49.00%	49.00%
КБ ПУБЛИКУМ ИНВЕСТ АД Скопје	Република Северна Македонија	64.29%	64.29%	64,29%	64.29%

Б. Финансиски информации за придружените друштва - 100 проценти

Назив на придружените друштва	во илјади денари				
	Вкупна актива	Вкупни обврски	Вкупно капитал и резерви	Приходи	Добивка/(загуба) за финансиската година
тековна година 2021					
КБ ПРВО ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД Скопје	788,903	21,972	766,931	323,819	159,659
	788,903	21,972	766,931	323,819	159,659
претходна година 2020					
КБ ПРВО ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД Скопје	710,943	54,471	656,472	286,161	137,987
	710,943	54,471	656,472	286,161	137,987

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021

година

25. Останати побарувања

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2021	претходна година 2020
Побарувања од купувачите	179	3,104
Однапред платени трошоци	-	-
Пресметани одложени приходи	-	-
Побарувања за провизии и надомести	15,498	14,179
Побарувања од вработените	-	35
Аванси за нематеријални средства	4,197	-
Аванси за недвижности и опрема	17,180	15,208
Останато (побарувањата кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати побарувања)		
Однапред платени пензии	1,347,414	1,320,997
Трансакции за порамнување со банкарски картички	968,815	819,839
Други побарувања по останати основи во денари	178,162	23,268
Други побарувања по останати основи во странска валута	6,058	3,378
Сомнителни и спорни побарувања по побарувања од купувачи и други побарувања	7,533	27,409
Залиха на материјали, ситен инвентар и нумизматичка колекција	37,147	37,696
(останати побарувањата кои не претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати побарувања)	22,064	19,629
Вкупно останати побарувања пред исправката на вредноста	2,604,247	2,284,742
(Исправка на вредноста)	(12,215)	(31,909)
Вкупно останати побарувања намалени за исправката на вредноста	2,592,032	2,252,833

Позицијата „Однапред платени пензии“ во износ од 1,347,414 илјади денари (31 декември 2020: 1,320,997 илјади денари) се однесува на исплатени пензии за месец декември 2021 година од средства на Банката. Истите средства се наплатени од Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Северна Македонија со уплата на 5 јануари 2022 година (за 2020 на 5 јануари 2021 година).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

25. Останати побарувања (продолжение)

во илјади денари

	тековна година 2021				претходна година 2020			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	320	670	30,919	31,909	455	414	29,562	30,431
Исправка на вредноста за годината								
Дополнителна исправка на вредноста (Ослободување на исправката на вредноста)	12,659 (11,897)	208 (538)	42,484 (12,194)	55,351 (24,629)	10,199 (10,375)	2,476 (2,157)	35,464 (4,409)	48,139 (16,942)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	(4)	-	4	-	(9)	2	7	-
- исправка на вредноста за Група 2	90	(143)	53	-	7	(118)	110	-
- исправка на вредноста за Група 3	41	39	(80)	-	22	54	(75)	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	(878)	(878)	-	-	(822)	(822)
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)	(3) -	- -	3 (49,538)	- (49,538)	21 -	(1) -	1 (28,919)	22 (28,919)
Состојба на 31 декември	1,206	236	10,773	12,215	320	670	30,919	31,909

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

26. Заложени средства

Должнички хартии од вредност
Сопственички инструменти
Кредити на и побарувања од банки
Кредити на и побарувања од други клиенти
Останати побарувања
Вкупно заложени средства

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

27. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вредности	Вкупно
<i>во илјади денари</i>						
Почетна сметководствена вредност						
Состојба на 1 јануари 2020 (претходна година)	135,126	1,607,738	360,124	190,497	8,179	2,301,664
преземени во текот на годината	39,936	688,389	27,366	1,970	605	758,266
(продадени во текот на годината)	(128,927)	(1,165,913)	(287,565)	(85,440)	(6,724)	(1,674,569)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (претходна година)	46,135	1,130,214	99,925	107,027	2,060	1,385,361
Состојба на 1 јануари 2021 (тековна година)	46,135	1,130,214	99,925	107,027	2,060	1,385,361
преземени во текот на годината	7,089	489,039	14,575	-	1,199	511,902
(продадени во текот на годината)	(11,644)	(443,518)	(15,306)	(63,600)	-	(534,068)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (тековна година)	41,580	1,175,735	99,194	43,427	3,259	1,363,195
Оштетување						
Состојба на 1 јануари 2020 (претходна година)	132,979	1,575,002	354,529	190,497	7,686	2,260,693
загуба поради оштетување во текот на годината	38,024	681,851	27,420	1,970	627	749,892
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
(продадени во текот на годината)	(126,043)	(1,146,225)	(285,709)	(85,440)	(6,355)	(1,649,772)
Состојба на 31 декември 2020 (претходна година)	44,960	1,110,628	96,240	107,027	1,958	1,360,813
Состојба на 1 јануари 2021 (тековна година)	44,960	1,110,628	96,240	107,027	1,958	1,360,813
загуба поради оштетување во текот на годината	5,622	378,995	12,843	-	1,220	398,680
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
(продадени во текот на годината)	(9,857)	(329,435)	(12,704)	(63,600)	-	(415,596)
Состојба на 31 декември 2021 (тековна година)	40,725	1,160,188	96,379	43,427	3,178	1,343,897
Сегашна сметководствена вредност						
на 1 јануари 2020 (претходна година)	2,147	32,736	5,595	-	493	40,971
на 31 декември 2020 (претходна година)	1,175	19,586	3,685	-	102	24,548
на 31 декември 2021 (тековна година)	855	15,547	2,815	-	81	19,298

27. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања (продолжение)

Објективната вредност на преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања со состојба на 31 декември 2021 година изнесува 1,155,870 илјади денари (со состојба на 31 декември 2020 година изнесува 1,179,314 илјади денари).

Дел од признаеното оштетување во 2021 година во износ од 4,932 илјади денари (2020: 4,399 илјади денари) е признаено како расход во билансот на успех (види белешка 13), а остатокот е признаено во билансот на состојба.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

28. Нематеријални средства

A Усогласување на сегашната сметководствена вредност

во илјади денари

	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Неконтролирано учество*	Вкупно
Набавна вредност								
Состојба на 1 јануари 2020 (претходна година)	-	207,855	-	57,359	10,545	-	-	275,759
зголемувања преку нови набавки	-	19,396	-	10,388	2,425	-	-	32,209
зголемувања преку интерен развој	-	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (претходна година)	-	227,251	-	67,747	12,970	-	-	307,968
Состојба на 1 јануари 2021 (тековна година)	-	227,251	-	67,747	12,970	-	-	307,968
зголемувања преку нови набавки	-	14,279	-	14,306	5,606	-	-	34,191
зголемувања преку интерен развој	-	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	(580)	-	-	-	(580)
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (тековна година)	-	241,530	-	81,473	18,576	-	-	341,579

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

28. Нематеријални средства (продолжение)

A Усогласување на сегашната сметководствена вредност (продолжение)

	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Неконтролирано учество*	Вкупно
<i>во илјади денари</i>								
Амортизација и оштетување								
Состојба на 1 јануари 2020 (претходна година)	-	188,403	-	31,359	-	-	-	219,762
амортизација за годината	-	11,030	-	6,957	-	-	-	17,987
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (претходна година)	-	199,433	-	38,316	-	-	-	237,749
Состојба на 1 јануари 2021 (тековна година)	-	199,433	-	38,316	-	-	-	237,749
амортизација за годината	-	10,217	-	8,840	-	-	-	19,057
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	(580)	-	-	-	(580)
Состојба на 31 декември 2021 (тековна година)	-	209,650	-	46,576	-	-	-	256,226
Сегашна сметководствена вредност на 1 јануари 2020 (претходна година)	-	19,452	-	26,000	10,545	-	-	55,997
на 31 декември 2020 (претходна година)	-	27,818	-	29,431	12,970	-	-	70,219
на 31 декември 2021 (тековна година)	-	31,880	-	34,897	18,576	-	-	85,353

*само за консолидираните финансиски извештаи

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

28. Нематеријални средства (продолжение)

Б. Сметководствена вредност на нематеријалните средства каде што постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Банката

	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Вкупно
<i>во илјади денари</i>							
Сегашна сметководствена вредност:							
На 31 декември 2020 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
На 31 декември 2021 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

29. Недвижности и опрема

A. Усогласување на сегашната сметководствена вредност

во илјади денари

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земен под закуп	Вкупно
Набавна вредност									
Состојба на 1 јануари 2020 (претходна година)	89,188	3,195,819	150,630	354,160	719,761	13,472	31,504	49,836	4,604,370
зголемувања	-	-	-	-	-	-	176,555	-	176,555
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	(2,317)	(6,631)	(13,285)	(96,730)	-	-	-	(118,963)
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	12	28,642	7,753	14,303	119,562	-	(170,272)	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (претходна година)	89,200	3,222,144	151,752	355,178	742,593	13,472	37,787	49,836	4,661,962
Состојба на 1 јануари 2021 (тековна година)	89,200	3,222,144	151,752	355,178	742,593	13,472	37,787	49,836	4,661,962
зголемувања	-	-	-	-	-	-	208,180	-	208,180
Зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	(52,813)	(27,553)	(14,496)	(10,897)	-	-	(4,364)	(110,123)
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати преноси	-	58,686	33,549	19,412	59,580	-	(190,941)	19,714	-
Состојба на 31 декември 2021 (тековна година)	89,200	3,228,017	157,748	360,094	791,276	13,472	55,026	65,186	4,760,019

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

29. Недвижности и опрема (продолжение)
A. Усогласување на сегашната сметководствена вредност (продолжение)

во илјади денари

Амортизација и оштетување

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земено под закуп	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2020 (претходна година)	-	762,715	113,394	327,703	596,679	-	-	49,388	1,849,879
амортизација за годината	-	79,289	14,504	9,307	53,016	-	-	347	156,463
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	(1,556)	(553)	(13,240)	(96,365)	-	-	-	(111,714)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (претходна година)	-	840,448	127,345	323,770	553,330	-	-	49,735	1,894,628
Состојба на 1 јануари 2021 (тековна година)	-	840,448	127,345	323,770	553,330	-	-	49,735	1,894,628
амортизација за годината	-	80,226	15,925	10,948	66,834	-	-	1,299	175,232
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	(9,910)	(27,553)	(14,496)	(10,897)	-	-	(4,364)	(67,220)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (тековна година)	-	910,764	115,717	320,222	609,267	-	-	46,670	2,002,640
Сегашна сметководствена вредност на 1 јануари 2020 (претходна година)	89,188	2,433,104	37,236	26,457	123,082	13,472	31,504	448	2,754,491
на 31 декември 2020 (претходна година)	89,200	2,381,696	24,407	31,408	189,263	13,472	37,787	101	2,767,334
на 31 декември 2021 (тековна година)	89,200	2,317,253	42,031	39,872	182,009	13,472	55,026	18,516	2,757,379

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

29. Недвижности и опрема (продолжение)

Б. Сметководствена вредност на ставките на недвижностите и опремата кадешто постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Банката

во илјади денари

Сегашна сметководствена вредност:
 На 31 декември 2020 (претходна година)
 На 31 декември 2021 (тековна година)

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земено под закуп	Вкупно
На 31 декември 2020 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
На 31 декември 2021 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Износот на преземени обврски за набавка на недвижности и опрема за 2021 година изнесува 261 илјади денари (2020: 6,445 илјади денари).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

30. Тековни и одложени даночни средства и обврски
30.1. Тековни даночни средства и тековни даночни обврски

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
Побарувања за данок на добивка (тековен)	390
Обврски за данок на добивка (тековен)	2,466
	391
	100,314

30.2. Одложени даночни средства и одложени даночни обврски
A. Признаени одложени даночни средства и одложени даночни обврски

	тековна година 2021			претходна година 2020		
	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето-основа	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето-основа
<i>во илјади денари</i>						
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во капиталот	-	-	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

30. Тековни и одложени даночни средства и обврски (продолжение)

Б. Непризнаени одложени даночни средства

Даночни загуби
Даночни кредити
Вкупно непризнаени одложени даночни средства

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
-	-
-	-
-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

30. Тековни и одложени даночни средства и обврски (продолжение)

В. Усогласување на движењата на одложените даночни средства и одложените даночни обврски во текот на годината

во илјади денари	Признаени во текот на годината во:			Состојба на 31 декември
	Состојба на 1 јануари	билансот на успех	капиталот	
претходна година 2020				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-
тековна година 2021				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

31. Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

A. Нетековни средства кои се чуваат за продажба

Нематеријални средства
Недвижности и опрема
Вкупно нетековни средства кои се чуваат за продажба

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
-	-
-	-
-	-

Б. Група за отуѓување

Група на средства за отуѓување
Финансиски средства
Нематеријални средства
Недвижности и опрема
Вложувања во придружените друштва
Побарувања за данок на добивка
Останати средства
Вкупно група на средства за отуѓување

Обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување
Финансиски обврски
Посебна резерва
Обврски за данок на добивка
Останати обврски
Вкупно обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-

В. Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

32. Обврски за тргување

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2021	претходна година 2020
<i>Депозити на банки</i>		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-
Орочени депозити	-	-
Останати депозити	-	-
	-	-
<i>Депозити на други комитенти</i>		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-
Орочени депозити	-	-
Останати депозити	-	-
	-	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>		
Инструменти на пазарот на пари	-	-
Сертификати за депозит	-	-
Издадени обврзници	-	-
Останато	-	-
	-	-
<i>Останати финансиски обврски</i>	-	-
<i>Деривати за тргување</i>		
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-
Договори зависни од промената на курсот	2,623	5,668
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-	-
Вкупно обврски за тргување	2,623	5,668

Обврските за тргување во износ од 2,623 илјади денари (2020: 5,668 илјади денари) се однесуваат на дериватите за тргување, договори зависни од промена на курсот.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

33. Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање

<i>во илјади денари</i>			
тековна година 2021		претходна година 2020	
сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување	сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување
<i>Депозити на банки</i>			
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ			
-	-	-	-
Орочени депозити			
-	-	-	-
Останати депозити			
-	-	-	-
<i>Депозити на други комитенти</i>			
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ			
-	-	-	-
Орочени депозити			
-	-	-	-
Останати депозити			
-	-	-	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>			
Инструменти на пазарот на пари			
-	-	-	-
Сертификати за депозит			
-	-	-	-
Издадени обврзници			
-	-	-	-
Останато			
-	-	-	-
<i>Субординирани обврски</i>			
Останати финансиски обврски			
-	-	-	-
Вкупно финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање			
-	-	-	-

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
Движење на промените во кредитната способност на Банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	
Состојба на 1 јануари	
-	-
Признаено во Останата сеопфатна добивка за годината	
-	-
(Трансфер во други резервни фондови)	
-	-
Состојба на 31 декември	
-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

34. Депозити

34.1. Депозити на банки

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2021		претходна година 2020	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Тековни сметки				
домашни банки	258,324	-	159,422	-
странски банки	28,665	-	26,578	-
Депозити по видување				
домашни банки	4	-	6	-
странски банки	-	-	-	-
Орочени депозити				
домашни банки	54,373	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Ограничени депозити				
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Останати депозити				
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити				
домашни банки	7	-	-	-
странски банки	270	-	128	-
Тековна достасаност	-	-	-	-
Вкупно депозити на банки	341,643	-	186,134	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ
Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година
34. Депозити (продолжение)
34.2. Депозити на други комитенти

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2021		претходна година 2020	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва				
Тековни сметки	30,248,282	-	25,288,051	-
Депозити по видување	34,937	-	50,347	-
Орочени депозити	590,656	486,278	624,102	635,538
Ограничени депозити	353,833	1,066,455	385,851	718,586
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	8,414	-	13,001	-
	31,236,122	1,552,733	26,361,352	1,354,124
Држава				
Тековни сметки	535,529	-	468,610	-
Депозити по видување	2,116	-	2,180	-
Орочени депозити	35,000	-	45,000	-
Ограничени депозити	185	-	184	-
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	85	-	88	-
	572,915	-	516,062	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Тековни сметки	2,112,713	-	1,825,366	-
Депозити по видување	214	-	161	-
Орочени депозити	394,790	177,903	398,152	142,903
Ограничени депозити	61,685	8,676	52,809	5,169
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	2,061	-	1,776	-
	2,571,463	186,579	2,278,264	148,072
Финансиски друштва, освен банки				
Тековни сметки	550,744	-	458,208	-
Депозити по видување	9,735	-	82	-
Орочени депозити	134,500	811,929	202,200	787,150
Ограничени депозити	16,068	22,055	13,768	23,588
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	5,506	-	4,435	-
	716,553	833,984	678,693	810,738
Домаќинства				
Тековни сметки	34,607,604	-	28,477,170	-
Депозити по видување	9,519,141	-	8,389,015	-
Орочени депозити	31,634,147	14,457,923	31,203,128	13,772,816
Ограничени депозити	339,419	799,996	255,926	746,202
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	139,365	-	149,764	-
	76,239,676	15,257,919	68,475,003	14,519,018
Нерезиденти, освен банки				
Тековни сметки	942,282	-	950,932	-
Депозити по видување	1,496	-	1,494	-
Орочени депозити	97,818	249,975	104,096	248,767
Ограничени депозити	265,097	10,998	130,010	10,125
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	714	-	837	-
	1,307,407	260,973	1,187,369	258,892
Тековна достасаност	7,274,479	(7,274,479)	6,491,918	(6,491,918)
Вкупно депозити на други комитенти	119,918,615	10,817,709	105,988,661	10,598,926

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

34. Депозити (продолжение)**34.2. Депозити на други комитенти (продолжение)**

Ограничените депозити претставуваат депозити од кои Банката во име на депонентите врши плаќања во странство, отвора акредитиви, набавува странски средства за плаќање, а дел од нив служат како обезбедување по кредити и издадени гаранции кои Банката ги одобрила на одредени претпријатија, депозити како обезбедување по одобрени потрошувачки кредити и кредити на население.

35. Издадени должнички хартии од вредност

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
Инструменти на пазарот на пари	-
Сертификати за депозит	-
Издадени обврзници	-
Останато	-
Обврски врз основа на камати за издадени хартии од вредност	-
Вкупно издадени должнички хартии од вредност	-

Инструменти на пазарот на пари
Сертификати за депозит
Издадени обврзници
Останато
Обврски врз основа на камати за издадени хартии од вредност
Вкупно издадени должнички хартии од вредност

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

36. Обврски по кредити

A. Структура на обврските по кредити според видот на обврската и секторот на кредитодавателот

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2021		претходна година 2020	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Банки				
Резиденти				
Обврски по кредити	259	194,769	260	184,383
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	220	-	398	-
Нерезиденти				
Обврски по кредити	-	517,068	-	389,963
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	1,220	-	1,421	-
Нефинансиски друштва				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Држава				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Нерезиденти, освен банки				
Нефинансиски друштва				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Држава				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Домаќинства				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	210,544	(210,544)	137,347	(137,347)
Вкупно обврски по кредити	212,243	501,293	139,426	436,999

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

36. Обврски по кредити (продолжение)

Б. Обврски по кредити според кредитодавателот (продолжение)

<i>во илјади денари</i>			
тековна година 2021		претходна година 2020	
краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
<i>домашни извори:</i>			
Развојна банка на Северна Македонија – РБСМ (поранешна МБПР) – ЗКДФ			
259	890	263	1,930
РБСМ – ЕИБ			
220	193,879	395	182,453
479	194,769	658	184,383
<i>странски извори:</i>			
EBRD - TARA (Transfer and Amendment and Restatement Agreement)			
1,148	101,534	1,372	117,308
EBRD - CSP (SME Competitiveness Support Program)			
46	253,658	49	272,655
EBRD - GEFF (Western Balkans Green Economy Financing Facility)			
6	61,019	-	-
EBRD – CSP II (SME Competitiveness Support Program)			
20	100,857	-	-
1,220	517,068	1,421	389,963
Тековна достасаност			
210,544	(210,544)	137,347	(137,347)
212,243	501,293	139,426	436,999

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

36. Обврски по кредити (продолжение)**Б. Обврски по кредити според кредитодавателот (продолжение)**

Кредитодавател	Валута	Каматна стапка	Година на достасување	Вид на обезбедување
РБСМ - ЗКДФ	МКД/ЕУР	0,5%	согласно договорите склучени со крајните корисници	3 меници
РБСМ - ЗКДФ	МКД	-	15.07.2022 година	4 меници
РБСМ – ЕИБ	ЕУР	0%,1%	согласно договори за кредит склучени со РБСМ	6 меници во форма на нотарски акт *Залог на побарувања по договори за поткредит со крајните корисници во форма на нотарски акт
EBRD -TARA	ЕУР	6,5%-фиксна, 5%- прилагодлива	согласно договорите склучени со крајните корисници	необезбедено
EBRD -CSP	ЕУР	2% годишно (3м ЕУРИБОР + 2 п.п. годишно, вредност нула за негативна ЕУРИБОР стапка)	28.09.2026	необезбедено
EBRD-GEFF	ЕУР	1,85% годишно (6м ЕУРИБОР + 1,85 п.п. годишно, вредност нула за негативна ЕУРИБОР стапка)	30.12.2025	необезбедено
EBRD –CSP II	ЕУР	1,7% годишно (3м ЕУРИБОР + 1,7 п.п. годишно, вредност нула за негативна ЕУРИБОР стапка)	28.03.2024	необезбедено

Банката има засновано залог на побарувања во форма на нотарски акт во корист на РБСМ по договори за поткредит со крајните корисници одобрени од кредитните линии на ЕИБ, администрирани преку РБСМ. Со состојба на 31 декември 2021 година износот на обврските по кредити за кои Банката има воспоставено залог на побарувања по договори за поткредит изнесува 100,946 илјади денари (2020: 182,453 илјади денари).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

37. Субординирани обврски*Обврски по субординирани депозити*

Обврски врз основа на камати

Обврски по субординирани кредити

Обврски врз основа на камати

Обврски по субординирани издадени должнички хартии од вредност

Обврски врз основа на камати

Откупливи приоритетни акции

Вкупно субординирани обврски

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

38. Посебна резерва и резервирања

	Посебна резерва за вонбилансни кредитни изложености	Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови	Резервирања за пензиите и за други користи за вработените	Резервирања за реструктурирањето	Резервирања за неповолните договори	Останати резервирања	Вкупно
<i>во илјади денари</i>							
Состојба на 1 јануари 2020 (претходна година)	269,821	-	62,944	-	-	-	332,765
дополнителни резервирања во текот на годината	209,982	-	-	-	-	-	209,982
(искористени резервирања во текот на годината)	-	-	(4,136)	-	-	-	(4,136)
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(221,879)	-	(21,195)	-	-	-	(243,074)
Ефект од курсни разлики	527	-	-	-	-	-	527
Состојба на 31 декември 2020 (претходна година)	258,451	-	37,613	-	-	-	296,064
Состојба на 1 јануари 2021 (тековна година)	258,451	-	37,613	-	-	-	296,064
дополнителни резервирања во текот на годината	310,472	-	5,532	-	-	-	316,004
(искористени резервирања во текот на годината)	-	-	(3,702)	-	-	-	(3,702)
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(267,137)	-	(470)	-	-	-	(267,607)
Ефект од курсни разлики	(124)	-	-	-	-	-	(124)
Состојба на 31 декември 2021 (тековна година)	301,662	-	38,973	-	-	-	340,635

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

38. Посебна резерва и резервирања (продолжение)

Активните вонбилансни позиции изложени на кредитен ризик за кои се утврдува посебна резерва, се класифицирани во различни ризични категории соодветно на проценетиот ризик за потенцијални загуби. На 31 декември 2021 година 92.48% од вкупните активни вонбилансни позиции се класифицирани во ризична категорија А, ризичната категорија Б учествува со 6.35%, а ризичните категории В, Г и Д со 1.17%.

39. Останати обврски

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2021	претходна година 2020
Обврски кон добавувачите	20,697	26,796
Добиени аванси	5,043	4,549
Обврски за провизиите и надоместите	10,352	10,016
Пресметани трошоци	18,768	12,639
Разграничени приходи од претходна година	-	-
Краткорочни обврски кон вработените	-	-
Краткорочни обврски за користите на вработените	262	200
Останато (обврските кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати обврски)		
Други обврски врз други основи	35,772	38,061
Трансакции за порамнување со банкарски картички	870,942	706,263
Обврски кон ентитети во процес на постапка за основање друштво	5,361	3,779
Обврски за неизвршени исплати врз основа на наплати од странство	276,975	93,514
Обврски за ДДВ	61,993	74,492
Обврски во странска валута за основање правни друштва	115,007	8,719
Обврски по основ на работење со банкарски картички издадени од странски банки	28,017	32,136
Други останати обврски (останати обврски кои не претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати обврски)	17,603	18,989
Вкупно останати обврски	1,466,792	1,030,153

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

40. Запишан капитал
A. Запишан капитал

	во денари		број на издадени акции				во илјади денари	
	Номинална вредност по акција		обични акции		неоткупливи приоритетни акции		Вкупно запишан капитал	
	обични акции	неоткупливи приоритетни акции	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020
Состојба на 1 јануари - целосно платени	1,000	-	2,279,067	2,279,067	-	-	2,279,067	2,279,067
Запишани акции во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализација на опциите на акции	-	-	-	-	-	-	-	-
Поделба/окрупнување на номиналната вредност на акција	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати промени во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
Конверзија на приоритетни во обични акции	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември - целосно платени	1,000	-	2,279,067	2,279,067	-	-	2,279,067	2,279,067

Издадените обични акции на Банката се целосно платени. Имателите на обични акции имаат право на дивиденда и имаат право на еден глас на Собранието. Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса. Согласно акционерската книга, на 31 декември 2021 година кај 136,496 обични акции, односно 5.99% од вкупниот акционерски капитал (на 31 декември 2020 година кај 192,458 обични акции, односно 8.44%), има ограничување/а на правото/ата засновани на закон и/или Одлука или акт на надлежен орган.

На 31 декември 2021 година Банката не поседува сопствени акции. Отворените инвестициски фондови управувани од подружницата на Банката, КБ Публикум Инвест АД Скопје, поседуваат вкупно 18,393 обични акции, односно 0.81% од вкупниот акционерски капитал, и тоа КБ Публикум - Балансиран поседува 3337 обични акции, односно 0.146% од вкупниот акционерски капитал и КБ Публикум МБИ 10 поседува 15056 обични акции, односно 0.66% од вкупниот акционерски капитал (со 31.12.2020 година КБ Публикум - Балансиран поседува 3,491 обични акции, односно 0.153% и КБ Публикум МБИ 10 поседува 16,640 обични акции, односно 0.73%).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

40. Запишан капитал (продолжение)
Б. Дивиденди
Б.1. Објавени дивиденди и платени дивиденди од страна на Банката

Објавени дивиденди и платени дивиденди за годината

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
-	-

Дивиденда по обична акција

Дивиденда по приоритетна акција

<i>во денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
-	-
-	-

Б.2. Објавени дивиденди по денот на билансот на состојба (не се прикажани обврски за дивиденди во билансот на состојба)

Објавени дивиденди по 31 декември

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
1,413,022	1,367,440

Дивиденда по обична акција

Дивиденда по приоритетна акција

<i>во денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
620	600
-	-

В. Акционери чија сопственост надминува 5% од акциите со право на глас

	<i>во илјади денари</i>		<i>во %</i>	
	тековна година 2021	претходна година 2020	тековна година 2021	претходна година 2020
Име на акционерот	Запишан капитал (номинална вредност)	Запишан капитал (номинална вредност)	право на глас	право на глас
АДОРА ИНЖЕНЕРИНГ ДООЕЛ експорт импорт Скопје	341,700	292,863	14.99%	12,85%
Вкупно	341,700	292,863	14.99%	12,85%

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021

година

41. Заработка по акција
A. Основна заработка по акција
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции

Нето-добивка за годината

Дивиденда за неоткупливи приоритетни акции

Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции

Вредност на емитирани акции

Вредност на повлечени акции

Вредност на дивиденда исплатена во акции

Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
2,304,352	1,911,966
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
2,304,352	1,911,966

Пондериран просечен број на обичните акции

Издадени обични акции на 1 јануари

Ефекти од промените на бројот на обичните акции во текот на годината

Ефект од конверзија на неоткупливи приоритетни во обични акции

Ефект на продажба на сопствени акции на пазарот

Ефект од нова емисија на обични акции

Пондериран просечен број на обичните акции на 31 декември
Основна заработка по акција (во денари)

<i>број на акции</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
2,279,067	2,279,067
-	-
-	-
-	-
2,279,067	2,279,067
1,011	839

B. Разводната заработка по акција
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции разводната

Нето-добивка за годината која има припаѓа на имателите на обични акции (разводната)

Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции за ефектите на сите издадени потенцијални обични акции (наведете поодделно)

Дивиденда на приоритетни акции конвертирани во обични акции

Приход од реализирани опции

Вредност на откупени сопствени акции

Нето-добивка која има припаѓа на имателите на обични акции (разводната)

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
2,304,352	1,911,966
-	-
-	-
-	-
2,304,352	1,911,966

Пондериран просечен број на обичните акции (разводната)

Издадени обични акции на 1 јануари

Ефект од издавањето на потенцијалните обични акции

Пондериран просечен број на обичните акции (разводнети) на 31 декември
Разводната заработка по акција (во денари)

<i>Број на акции</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
2,279,067	2,279,067
-	-
2,279,067	2,279,067
1,011	839

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021

година

42. Потенцијални обврски и потенцијални средства
42.1. Потенцијални обврски

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2021	претходна година 2020
Платежни непокриени гаранции		
во денари	1,559,153	998,004
во странска валута	1,540,209	1,901,353
во денари со валутна клаузула	109,275	90,797
Чинидбени непокриени гаранции		
во денари	4,527,900	4,829,016
во странска валута	542,691	457,454
во денари со валутна клаузула	1,073,390	1,054,245
Непокриени акредитиви		
во денари	-	-
во странска валута	2,658,387	2,652,864
во денари со валутна клаузула	-	-
Неискористени пречекорувања по тековни сметки	1,912,180	1,951,587
Неискористени лимити на кредитни картички	1,182,584	1,174,765
Преземени обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити	3,136,030	3,024,091
Издадени покриени гаранции	974,608	832,051
Покриени акредитиви	68,682	6,288
Останати потенцијални обврски	2,542,881	1,765,989
Вкупно потенцијални обврски пред посебната резерва	21,827,970	20,738,504
(Посебна резерва)	(301,661)	(258,451)
Вкупно потенцијални обврски намалени за посебната резерва	21,526,309	20,480,053

За дел од преземените потенцијални обврски во износ од 239,806 илјади денари има судски спор по основ на издадена гаранција на барање на Гранит АД Скопје. Спорот е поведен пред надлежен суд во Полска на 16 септември 2011 година од страна на Државниот трезор – Генерален директорат на Државните патишта и Автопати од Варшава (корисник на Гаранцијата) против Комерцијална банка АД Скопје со тужба примена во Банката на 2 јули 2012 година, со која се бара плаќање по активирана банкарска гаранција на износ од 17.897.404,09 полски злоти, еквивалент на 239,806 илјади денари издадена врз основа на Договор за изградба на автопат склучен на 5 мај 2010 година помеѓу тужителот (Државниот трезор – Генерален директорат на Државните патишта и Автопати од Варшава) и Гранит АД Скопје (барател на Гаранцијата).

Банкарската гаранција е активирана и побарано е плаќање по истата поради прекршување на договорот за изградба на автопат помеѓу Државниот трезор – Генерален директорат на Државните патишта и Автопати од Варшава и Гранит АД Скопје. По основ на овој договор има посебен судски спор кој се води пред надлежен суд во Варшава, Полска, при што на 7 март 2016 година судот донесе усна пресуда со која го уважи барањето на тужителот и ѝ наложи на Комерцијална банка АД Скопје да го плати износот по активирана гаранција, заедно со камати и судски трошоци. Пресудата е обжалена и постапката е во фаза на одлучување на повисокиот суд.

Плаќањето по активираната гаранција не е извршено од страна на Банката поради Решение за временна мерка од 4 април 2011 година, донесено од страна на Основниот суд Скопје 2 - Скопје, на предлог од барателот на Гаранцијата Гранит АД Скопје, со кое му се забранува на Корисникот на Гаранцијата да презема какви било дејства што би значеле протестирање или наплата на предметната банкарска гаранција, а истовремено ѝ се забранува на Банката да изврши исплата по барањето за плаќање од Корисникот на Гаранцијата.

42. Потенцијални обврски и потенцијални средства

42.1. Потенцијални обврски (продолжение)

Со правосилна и извршна Пресуда бр. 56 ТС-465/11 на Основниот суд Скопје 2 Скопје, донесена по главната правна работа по поднесена Тужба од страна на Гранит, а поврзана со времената мерка, на 5 мај 2018 година, се задолжува тужениот Државен трезор - Генерален директорат на Државните патишта и Автопати од Варшава да му ја врати на тужителот Гранит банкарската гаранција издадена од Комерцијална банка и се утврдува дека истиот нема право да презема какви било дејства кои ќе значат протестирање или наплата на банкарската гаранција, со што гаснат сите последици од наведената банкарска гаранција.

Со оглед дека не е правосилно завршена постапката во која Банката е тужена пред судот во Полска, доколку дојде до плаќање од страна на Банката по основ на оваа банкарска гаранција врз основа на правосилна и призната одлука на полскиот суд, истото ќе претставува побарување од Гранит АД Скопје и раководството на Банката не очекува проблеми во наплатата и негативни финансиски последици.

Заклучно со 31 декември 2021 година, Банката води 21 судска постапка во кои е тужена страна од правни и физички лица, а кои произлегуваат од нејзиното работење. Вкупниот износ на потенцијални обврски кои можат да произлезат од овие постапки на 31 декември 2021 година изнесуваше 511.047 илјади денари плус камата, во кој износ е вклучен и износот од погоренаведената постапка. Според адвокатите на Банката, крајниот исход од овие правни случаи не се очекува да има негативни последици врз Банката, затоа за истите не е признаено резервирање.

Банката обезбедува банкарски гаранции и акредитиви за гарантирање на работењето на клиентите пред трети страни. Овие договори имаат фиксни лимити и вообичаено се одобруваат за период до една година. Достасувањата не се концентрирани во ниту еден период.

Овие потенцијални обврски имаат вонбилансен кредитен ризик затоа што во билансот на состојба се признаваат само провизиите и исправките за потенцијални загуби сè до моментот кога преземените и потенцијални обврски ќе бидат исполнети или ќе достасаат. Голем дел од преземените и потенцијалните обврски ќе достасаат без да бидат авансирани во целост или делумно. Поради тоа, износите не претставуваат идни парични текови.

Износот на отповикливи потенцијални обврски изнесува 2,542,881 илјади денари, а износот на неотповикливи (неискористени неотповикливи кредитни лимити) 6,230,795 илјади денари (2020: 1,765,989 илјади денари, а износот на неотповикливи 6,150,443 илјади денари).

Даночен ризик

Деловните книги и сметководствената регулатива на Банката подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години по поднесената даночна пријава за финансиската година и евентуално можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според процените на раководството на Банката, на датумот на овие финансиски извештаи нема сознанија за какви било дополнителни околности кои можат да создадат потенцијални материјални обврски во тој поглед.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година**

42.2. Потенцијални средства

Наведете ги одделно позначајните потенцијални средства:

Вкупно потенцијални средства

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
-	61,500
-	61,500

Банката во 2020 имаше потенцијални средства согласно договор за продажба на дел од презмените средства врз основа на ненаплатени побарувања, при што дел од надоместокот беше неизвесен и зависеше од идни настани, кои не беа во целост под контрола на Банката. Во 2021, надоместокот е во целост наплатен.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021

година

43. Работи во име и за сметка на трети лица

	<i>во илјади денари</i>					
	тековна година 2021			претходна година 2020		
	Средства	Обврски	Нето позиција	Средства	Обврски	Нето позиција
Администрирање на средствата во име и за сметка на трети лица						
Депозити во денари	42,994	44,419	(1,425)	42,994	44,419	(1,425)
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	180,251	179,079	1,172	181,108	179,921	1,187
Кредити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во денари	-	7	(7)	-	4	(4)
Други побарувања во странска валута	-	-	-	-	-	-
Управување на средствата во име и за сметка на трети лица						
Депозити во денари	-	-	-	-	-	-
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	-	-	-	-	-	-
Кредити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во денари	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во странска валута	-	-	-	-	-	-
Старателски сметки	133,814	133,454	360	78,477	74,360	4,117
Останато	1,754	4,113	(2,359)	1,997	4,352	(2,355)
Вкупно	358,813	361,072	(2,259)	304,576	303,056	1,520

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

44. Трансакции со поврзаните страни

A. Биланс на состојба

во илјади денари

Состојба на 31 декември 2021

Средства

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Тековни сметки	-	-	-	-	-	-
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-
хипотекарни кредити	-	-	-	88,683	-	88,683
потрошувачки кредити	-	-	-	29,498	-	29,498
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	0
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	0
останати кредити и побарувања	-	131	8	1,046,937	-	1,047,076
Вложувања во хартиите од вредност	-	12,738	348,731	-	-	361,469
(Исправка на вредноста)	-	(2)	-	(18,645)	-	(18,647)
Останати средства	-	-	-	-	-	0
Вкупно	-	12,867	348,739	1,146,473	-	1,508,079
Обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	-	112,075	501	897,380	-	1,009,956
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	112,075	501	897,380	-	1,009,956

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжение)

A. Биланс на состојба (продолжение)

во илјади денари

Состојба на 31 декември 2021

Потенцијални обврски

Издадени гаранции

Издадени акредитиви

Останати потенцијални обврски

(Посебна резерва)

Вкупно

Потенцијални средства

Примени гаранции

Останати потенцијални средства

Вкупно

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Издадени гаранции	-	-	-	61,087	-	61,087
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски (Посебна резерва)	-	-	297 (7)	50,040 (632)	-	50,337 (639)
Вкупно	-	-	290	110,495	-	110,785
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-

во илјади денари

Состојба на 31 декември 2020

Средства

Тековни сметки

Средства за тргување

Кредити и побарувања

Хипотекарни кредити

потрошувачки кредити

побарувања по финансиски лизинг

побарувања по факторинг и форфетирање

останати кредити и побарувања

Вложувања во хартиите од вредност

(Исправка на вредноста)

Останати средства

Вкупно

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Тековни сметки	-	-	-	-	-	-
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања	-	-	-	103,576	-	103,576
Хипотекарни кредити	-	-	-	23,960	-	23,960
потрошувачки кредити	-	-	-	-	-	-
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	-	150	1	995,239	-	995,390
Вложувања во хартиите од вредност	-	12,738	324,115	-	-	336,853
(Исправка на вредноста)	-	(2)	-	(16,758)	-	(16,760)
Останати средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	12,886	324,116	1,106,017	-	1,443,019

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

44 Трансакции со поврзаните страни (продолжение)

A Биланс на состојба (продолжение)

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	-	95,242	59,737	983,301	-	1,138,280
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	95,242	59,737	983,301	-	1,138,280
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	-	-	-	77,409	-	77,409
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски	-	-	305	72,416	-	72,721
(Посебна резерва)	-	-	(8)	(985)	-	(993)
Вкупно	-	-	297	148,840	-	149,137
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

44 Трансакции со поврзаните страни (продолжение)

Б Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2021 (тековна година)						
Приходи						
Приходи од камата	-	-	3	35,470	-	35,473
Приходи од провизии и надомести	-	739	270	7,178	-	8,187
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	21,285	-	-	-	21,285
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	-	999	79,138	2,255	-	82,392
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	23,023	79,411	44,903	-	147,337
Расходи						
Расходи за камата	-	1,139	-	7,741	-	8,880
Расходи за провизии и надомести	-	-	-	-	-	-
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	13	-	1,602	-	1,615
Останати расходи	-	-	3	1,129	-	1,132
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	1,152	3	10,472	-	11,627

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

44 Трансакции со поврзаните страни (продолжение)

Б Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни (продолжение)

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2020 (претходна година)						
Приходи						
Приходи од камата	-	-	-	33,850	-	33,850
Приходи од провизии и надомести	-	561	164	4,863	-	5,588
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	17,010	-	-	-	17,010
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	-	5	67,642	1,692	-	69,339
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	17,576	67,806	40,405	-	125,787
Расходи						
Расходи за камата	-	1,211	-	7,486	-	8,697
Расходи за провизии и надомести	-	-	-	-	-	-
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	(3)	-	8,681	-	8,678
Останати расходи	-	-	1	1,032	-	1,033
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	1,208	1	17,199	-	18,408

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжение)**В. Надомести на раководниот кадар на Банката**

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2021	претходна година 2020
Краткорочни користи за вработените	221,502
Користи по престанокот на вработувањето	-
Користи поради престанок на вработувањето	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-
Останато	12,874
Вкупно	234,376

Краткорочни користи за вработените	233,354
Користи по престанокот на вработувањето	-
Користи поради престанок на вработувањето	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-
Останато	14,137
Вкупно	247,491

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021

година

45. Наеми

A. Наемодавател

A.1. Побарувања по финансиски наеми

во илјади денари

Состојба на 31 декември 2021 (тековна година)

Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот

Вкупно

Состојба на 31 декември 2020 (претходна година)

Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот

Вкупно

Вкупно побарувања по финансиски наем	Период на достасување на побарувањата по финансиски наем		
	до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-

A.2. Побарувања по неотповикливи оперативни наеми

во илјади денари

Состојба на 31 декември 2021 (тековна година)

Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот

Вкупно

Состојба на 31 декември 2020 (претходна година)

Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот

Вкупно

Вкупно побарувања по неотповикливи оперативни наеми	Период на достасување на побарувањата по неотповикливи оперативни наеми		
	до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021

година

45. Наеми (продолжение)

A. Наемодавател (продолжение)

A.2. Побарувања по неотповикливи оперативни наеми (продолжение)

во илјади денари

Вредност на имотот даден под оперативен наем:

состојба на 31 декември 2021 (тековна година)

состојба на 31 декември 2020 (претходна година)

Вкупно

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
состојба на 31 декември 2021 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
состојба на 31 декември 2020 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-	-

Б. Наемател

Б.1. Обврски по финансиски наеми

во илјади денари

Состојба на 31 декември 2021 (тековна година)

Вкупно

Состојба на 31 декември 2020 (претходна година)

Вкупно

Вкупно обврски по финансиски наем	Период на достасување на обврските по финансиски наем		
	до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
Состојба на 31 декември 2021 (тековна година)	-	-	-
Вкупно	-	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (претходна година)	-	-	-
Вкупно	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

45. Наеми (продолжение)

Б. Наемател (продолжение)

Б.1. Обврски по финансиски наеми (продолжение)

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
Вредност на имотот земен под финансиски наем:							
Набавна вредност							
Состојба на 1 јануари 2020 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Зголемувања	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2021 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
Зголемувања	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

45. Наеми (продолжение)
 Б. Наемател (продолжение)
 Б.1. Обврски по финансиски наеми (продолжение)

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
Акумулирана амортизација и оштетување							
Состојба на 1 јануари 2020 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2021 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
Сегашна сметководствена вредност на 1 јануари 2020 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2020 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2021 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година

45. Наеми (продолжение)
 Б. Наемател (продолжение)
 Б.2. Обврски по неотповикливи оперативни наеми

во илјади денари

Состојба на 31 декември 2021 (тековна година)

Вкупно

Состојба на 31 декември 2020 (претходна година)

Вкупно

Вкупно побарувања по неотповикливи оперативни наеми	Период на достасување на побарувањата по неотповикливи оперативни наеми		
	до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
50,773	4,299	16,958	29,516
50,773	4,299	16,958	29,516
40,628	1,868	7,472	31,288
40,628	1,868	7,472	31,288

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон посебните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021

година

46. Плаќања врз основа на акции

Датум на давање на опцијата
 Датум на истекување на опцијата
 Цена на реализација на опцијата
 Цена на акцијата на датумот на давање на опцијата
 Варијанса
 Очекуван принос на дивидендата
 Каматна стапка
 Објективна вредност на датумот на давање на опцијата

<i>во илјади денари</i>			
тековна година 2021		претходна година 2020	
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-

Состојба на 1 јануари

Промени во текот на годината
 опции дадени на членовите на Надзорниот одбор
 опции дадени на членовите на Управниот одбор
 останати дадени опции
 форфетирани опции
 реализирани опции
 опции со истечен краен рок

Состојба на 31 декември

тековна година 2021		претходна година 2020	
број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции	број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-

47. Настани по датумот на билансот на состојба

Нема настани кои треба да бидат обелоденети помеѓу датумот на билансот на состојба и датумот кога финансиските извештаи се одобрени за издавање.